

Document elaborat în cadrul proiectului “**Servicii electronice eficiente și simplificare administrativă prin platforme informatice inovative**”, cod MySMIS/SIPOCA 129694/694, finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Beneficiar: Sectorul 3 al Municipiului București

Partener: Asociația pentru Implementarea Democrației

Set de criterii pentru prioritizarea investițiilor în sectoarele educație, sănătate, asistență socială și infrastructură

București 2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României!

Elaborat de:	Baltag Antonina, expert sub-activitate 7.2		
Versiune:	Finală – în vederea recepționării		
Modificări:	Versiunea	Data	Modificări
Lista de distribuție:	Coordonator Proiect		
Aprobare din partea AID România	Simona-Gabriela Cumpănasu. Secretar general AID		

Din responsabilitate față
electronic. În situația în c
reciclată.

ivribil va fi distribuit doar în format
acțiunea va fi realizată utilizând hârtie

CUPRINS

Abrevieri	4
Context și relevanță.....	5
Structura livrabilului.....	5
1. Rolul investițiilor publice	6
1.1. Consolidarea capacității instituționale a APL de gestionare a investițiilor publice	7
2. Cadrul legislativ referitor la prioritizarea investițiilor	8
3. Principiile care stau la baza prioritizării proiectelor de investiții publice	10
3.1. Etapele realizării unui proiect de investiții publice	10
3.2. Principiile și criteriile de prioritarizare ale proiectelor de investiții.....	11
4. Cadrul general al procedurii de prioritarizare a proiectelor de investiții	14
4.1. Definirea prioritizării	14
4.2. Caracteristicile proiectelor supuse prioritizării.....	15
EDUCAȚIE.....	17
Educația din Sectorul 3 în cifre în anul 2020	24
UE-educația din România în anul 2019	28
Actorii instituționali implicați în investițiile în infrastructura de educație	30
Criterii de prioritarizare a investițiilor pentru infrastructura educațională	31
Criterii de prioritarizare a investițiilor în educație la nivelul PS3	32
Plan de acțiune al PS3 în vederea prioritizării investițiilor în infrastructura educațională	36
SĂNĂTATE	47
Ministerul Sănătății, misiune, viziune și priorități strategice	52
Programul de investiții al Ministerului Sănătății	55
UE despre sănătatea din România în anul 2019	56
ASISTENȚĂ SOCIALĂ	67
INFRASTRUCTURA DE MEDIU	77
INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT	87
Bibliografie:	99

Abrevieri

Abreviere	Denumire extinsă
UE	Uniunea Europeană
CE	Comisia Europeană
APL	Administrația Publică Locală
AP	Administrația Publică
TIC	Tehnologia Informației și a Comunicațiilor
SMIE 2018-2023	Strategia pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018-2023
ICS	Indicatorul capacitatea școlii
INS	Institutul Național de Statistică
ICS	Indice al Capacității Școlii
SIIR	Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România
POR	Programul Operațional Regional
MEC	Ministerul Educației și Cercetării
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
FEDR	Fonduri Europene de Dezvoltare Regională
FEADR	Fonduri Europene Agricole pentru Dezvoltare Rurală
ONG	Organizație neguvernamentală
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală.
ÎPT	Învățământ Profesional și Tehnic
PS3	Primăria Sector 3
CL S3	Consiliul Local Sector 3
BLS3	Bugetul Local Sector 3
UPU	Unitatea de Primiri Urgențe
CNAS	Casa Națională de Asigurări de Sănătate
OMS	Organizația Mondială a Sănătății

Context și relevanță

Acest raport a fost elaborat în cadrul proiectului „*Servicii electronice eficiente și simplificare administrativă prin platforme informatice inovative*”, proiect care se încadrează în **Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente**, **obiectivul specific 2.1- Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală**, care optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP.

Proiectul mai sus enunțat răspunde unor obiective strategice naționale și locale și pornește de la necesitatea soluționării unor probleme identificate la nivelul PS3 atât în plan intern cât și în relația cu cetățenii/mediul de afaceri, implementarea acestuia contribuind semnificativ la creșterea calității actului administrativ și a serviciilor furnizate comunității locale de către PS3, în timp ce obiectivul general al acestuia vizează îmbunătățirea procesului decizional, a planificării strategice și a execuției bugetare dar și implementarea unitară a managementului calității și performanței în concordanță cu SCAP, la nivelul PS3.

Prin implementarea acestui proiect PS3 și-a propus să își consolideze capacitatea administrativă în ceea ce privește formularea de politici publice, prin implementarea unor sisteme informatice care să contribuie atât la optimizarea modului de lucru al angajaților PS3 cât și la dezvoltarea și modernizarea serviciilor online furnizate către cetățeni, toate acestea contribuind semnificativ la îndeplinirea **obiectivului specific 2.1** al POCA "**Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari, în concordanță cu SCAP**".

Pe de altă parte, implementarea tuturor activităților proiectului va contribui în mare măsură la îmbunătățirea proceselor interne și a serviciilor furnizate către cetățeni și către mediul de afaceri de către PS3 dar și la atingerea obiectivelor **Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 -SCAP**, respectiv: II.4 „**Soluții IT pentru eficientizarea administrației publice**”, II.5 „**Îmbunătățirea proceselor interne la nivelul instituțiilor publice**”, III.1 „**Reducerea birocrăției pentru cetățeni**”, III.2. „**Reducerea birocrăției pentru mediul de afaceri**” și V. „**Consolidarea capacității administrației publice de a asigura calitatea și accesul la serviciile publice**”.

Structura livrabilului

În procesul de elaborare a livrabilului s-au avut în vedere prevederile legislației în domeniu la nivel european și național, strategiile de impact asupra administrației publice și nu în ultimul rând specificul local al Sectorului 3.

Obiectivul acestui livrabil este acela de a elaborare și dezvolta un set de criterii pentru prioritizarea investițiilor în sectoarele: educație, sănătate, asistență socială și infrastructură (mediu și transport) care să contribuie semnificativ la realizarea de către PS3 a bugetului aferent anului 2020/2021.

În procesul de prioritizare a investițiilor s-au avut în vedere atât cadrul legal ce reglementează aria investițiilor în sectoarele mai sus enunțate, cât și nevoile comunității locale ale Sectorului 3 și avantajele pentru comunitate care vor decurge din obiectivele care se vor concretiza prin

proiectele de investiții locale.

Astfel, în procesul de stabilire a metodologiei de dezvoltare a unui set de criterii privind prioritizarea investițiilor în sectoarele educație, sănătate, asistență socială și infrastructură (mediu și transport) pentru realizarea bugetului aferent anului 2020-2021 s-a avut în vedere, pe lângă cadrul legal care reglementează aria investițiilor în sectoarele identificate și sustenabilitatea financiară și estimarea realistă a resurselor disponibile și necesare pentru fiecare sector în parte.

Metodologia abordată cu privire la criteriile de prioritizare ale investițiilor publice, ponderea alocată fiecărui criteriu cât și modalitatea de calcul a punctajului vor fi elaborate printr-un proces consultativ și participativ care va fi supus ulterior aprobării PS3.

Cum la nivelul instituțiilor din APL se impune gestionarea eficientă a resurselor, accentul trebuie pus pe maximizarea rezultatelor investițiilor cu minimum de resurse pornind de la nevoile comunității în raport cu sectoarele vizate, cunoscut fiind faptul că participarea activă a cetățenilor la procesul de luare a deciziilor ocupă un rol esențial în acest proces.

1. Rolul investițiilor publice

Pentru a pune în practică obiectivele Strategiei naționale de dezvoltare pe termen lung, pentru creșterea și îmbunătățirea nivelului de trai al populației și pentru realizarea unei dezvoltări economice durabile, investițiile au un rol hotărâtor.

Obiective precum:

pot prinde viață doar prin selectarea și implementarea unor investiții majore, prin folosirea unor metode moderne de management, prin utilizarea unor instrumente și tehnici de management apte să genereze decizii obiective și soluții optime de realizare a acestor investiții.

Investițiile în consolidarea capacității instituționale și în reformele privind îmbunătățirea eficienței administrației publice, fac obiectul finanțării prin politica de coeziune a UE, fiind deziderate majore atât ale UE cât și ale României și ale tuturor statelor membre UE.

Folosirea eficientă a banilor publici dar și a fondurilor structurale și de coeziune disponibile împreună cu creșterea capacității de utilizare eficientă și de absorbție a acestor resurse financiare, sunt obiective prioritare ale fiecărei unități a APL și ale managementului de top din instituțiile publice cu responsabilități în acest sens.

Proiectele de investiții au un rol important în promovarea progresului ethnic, în dezvoltarea economică a fiecărei comunități sau regiuni și sunt factori de influență a procesului de reformă care impactează atât modernizarea economiei cât și infrastructura profesională, respectiv investițiile sunt nu numai generatoare de creștere economică durabilă ci și de resurse necesare finanțării unor viitoare proiecte de investiții.

Din punct de vedere social, investițiile joacă un rol important în procesul de creare de noi locuri de muncă, în ocuparea forței de muncă, influențând implicit și creșterea calității vieții cetățenilor, pentru că implementarea unor proiecte sau programe de investiții sunt factori de impact asupra pieței forței de muncă, generând nevoie de forță de muncă în sectoarele care proiectează, pun în practică și realizează proiecte de investiții.

Rezultă că investițiile influențează dezvoltarea economică prin mărimea și rapiditatea cu care sunt realizate, în timp ce dezvoltarea economico-socială este impactată la rândul său de eficiența cu care au fost utilizate resursele financiare, umane, materiale și informaționale necesare obiectivelor de investiții.

1.1. Consolidarea capacității instituționale a APL de gestionare a investițiilor publice

Politica de coeziune vine în completarea altor politici ale UE, respectiv cele din domeniile educației, ocupării forței de muncă, energiei, mediului, pieței unice, cercetării și inovării și asigură cadrul și strategia de investiții necesare îndeplinirii obiectivelor de creștere stabilite prin strategia Europa 2020.

Fiecare stat membru a adoptat propriile obiective naționale în aceste domenii. În perioada 2014-2020, au fost alocate 351, 8 miliarde de euro - aproximativ o treime din bugetul total al UE – pentru politica de coeziune, în vederea atingerii acestor obiective și a îndeplinirii diverselor nevoi existente la nivelul tuturor regiunilor din UE.¹

În ceea ce privește investițiile, UE, prin politica de coeziune 2014-2020, a propus o serie de măsuri care să promoveze și să impacteze numărul și importanța proiectelor de investiții, respectiv:

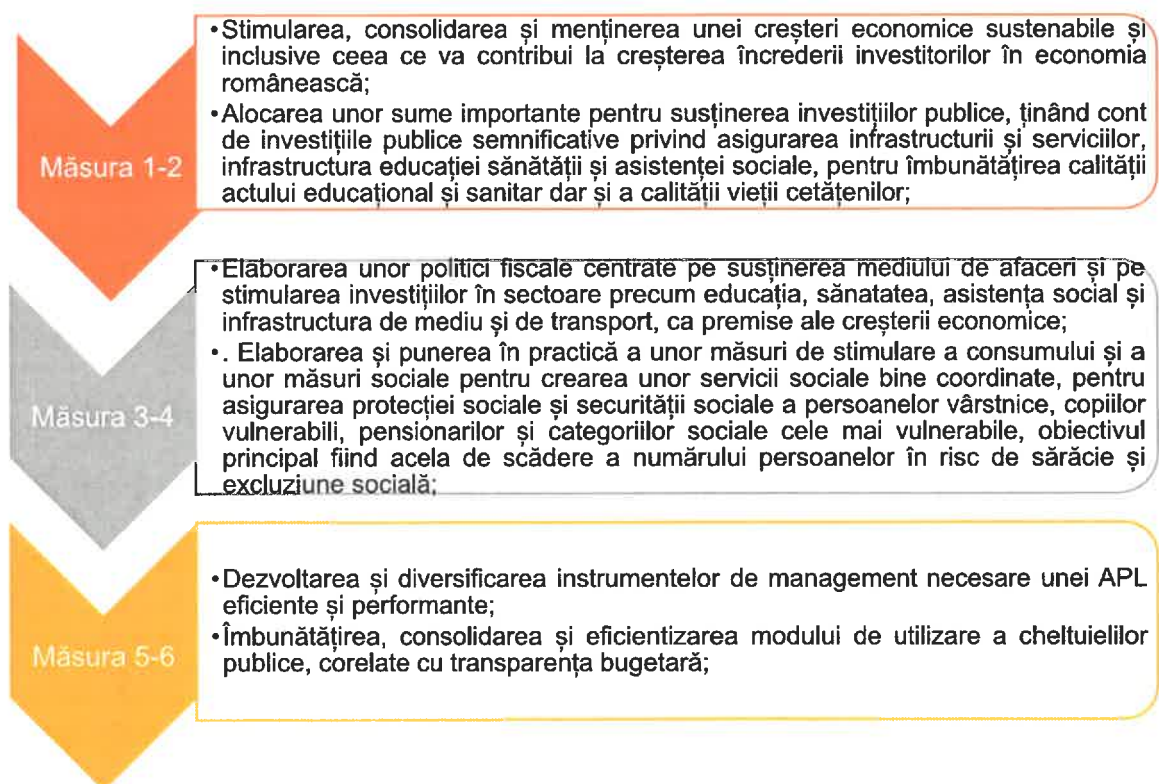
1. Mobilizarea cunoștințelor locale și regionale în ceea ce privește proiectarea strategiilor de investiții publice
2. Revizuirea obiectivelor de investiții într-o fază incipientă pentru a evalua impactul acestora asupra diferitelor regiuni și localități care vor fi beneficiarele proiectelor de investiții
3. Elaborarea unor strategii de investiții documentate, clarificarea priorităților și planificarea investițiilor ca elemente de impact asupra dezvoltării economico-sociale locale și regionale
4. Armonizarea regulilor programelor de investiții comune din cadrul instituțiilor publice și ministerelor și identificarea de complementarități între strategiile sectoriale

Toate aceste măsuri au contribuit la crearea de noi locuri de muncă și creștere economică, la consolidarea cercetării și inovării, la îmbunătățirea mediului înconjurător, la modernizarea transporturilor, la investiția în oameni prin crearea de locuri de muncă și sprijinirea accesului

¹Introducere în Politica de coeziune a UE 2014-2020, iunie 2014,
https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_ro.pdf

la ocuparea locurilor de muncă dar și la dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii.

Pornind de la aceste măsuri și prin raportare la acestea, România a stabilit la rândul său o serie de măsuri strategice în ceea ce privește investițiile și dezvoltarea economico-socială, teritorială, regională sau locală pentru perioada imediat următoare, respectiv:

Pornind de la necesitatea remedierii unor deficiențe structurale în funcționarea administrației publice, de la recomandările specifice de țară formulate de CE cu privire la administrația publică și de la necesitatea pregătirii AP pentru a îndeplini obligațiile asumate la nivel european care decurg din Strategia Europa 2020, se impune punerea în practică a numeroaselor proiecte care răspund necesităților cetățenilor și comunităților locale sau regionale.

Toate acestea se pot realiza doar de o AP orientată spre beneficiarii de servicii publice, o AP deschisă și receptivă la soluții inovatoare și nu în ultimul rând de o AP care simplifică și consolidează instituții și mecanisme de promovare a măsurilor de creștere a veniturilor proprii ale unităților AP dar și a unor mecanisme eficiente de gestiune și de utilizare eficientă a banilor publici.

2. Cadrul legislativ referitor la prioritizarea investițiilor

Un deziderat reprezentativ al AP îl reprezintă creșterea calității actului administrativ oferit cetățenilor și promovarea capacității instituționale de a elabora, executa și evalua investiții publice necesare dezvoltării economico-sociale la nivel, local, regional sau național.

La nivel legislativ, s-a constatat un real interes pentru procesul de elaborare și de stabilire a unor principii clare, a unor reguli și a unor criterii eficiente care să fie fundamentul oricărui

proiect de investiții realizat de AP.

Astfel, prin:

- OUG nr. 88 din 18 septembrie 2013 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare pentru îndeplinirea unor angajamente convenite cu organismele internaționale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 593 din 20 septembrie 2013, care oferă instrucțiuni cu privire la implementarea și funcționarea sistemului național de verificare, monitorizare, raportare și control al situațiilor financiare, angajamentelor legale și bugetelor entităților public, dar și la stabilirea și enunțarea criteriilor de prioritizare a proiectelor de investiții publice semnificative, clasificarea proiectelor de investiții publice, etapele realizării unui proiect de investiții publice și principiile și criteriile de prioritizare ale proiectelor de investiții;
- HG nr. 225/2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 249/2014, s-au aprobat normele metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice. Această HG a evidențiat principiile privind sustenabilitatea, suportabilitatea investițiilor publice etapele specifice realizării proiectelor de investiții publice, punctajele aplicabile proiectelor de investiții publice și nu în ultimul rând etapele necesar a fi parcurse astfel încât un proiect de investiții să fie inclus în prevederile bugetare anuale;
- HG nr. 363/2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin HG nr. 225/2014. Prin această hotărâre din 24 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României nr.460 din 5 iunie 2018, s-au modificat și s-au completat prevederile HG nr. 225/2014 referitoare la metodologia de prioritizare a investiții publice,

s-a conturat cadrul legislativ cu privire la criteriile de prioritizare ale proiectelor de investiții.

Alte documente strategice relevante în raport cu investițiile publice sunt:

1. *Documente strategice care vizează dezvoltarea unei infrastructuri moderne pentru creștere și ocupare, respectiv:*
 - Master Planuri Generale pentru Transport;
 - Planuri de mobilitate urbană;
 - Strategia Națională pentru Agenda Națională a României;
2. *Documente strategice care vizează promovarea competitivității economice și a dezvoltării locale, respectiv:*
 - Strategia Națională pentru Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare;
 - Strategia Națională de Competitivitate;
3. *Strategia privind întărirea capacității administrative;*
4. *Documente strategice care vizează îmbunătățirea capitalului uman prin creșterea ocupării și îmbunătățirea incluziunii sociale și prin politici educaționale, respectiv:*

- Strategia Națională pentru Ocupare în perspectiva 2020;
 - Strategia Națională de Reducere a Sărăciei 2014- 2020;
 - Strategia pentru Sănătate 2014-2020;
 - Strategia pentru Dezvoltarea Infrastructurii Educaționale;
5. *Hotărârea nr. 511 din data de 25.04.2016 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de atragere a investițiilor și de promovare a exporturilor pentru anii 2016-2020 și de aprobare a Planului de acțiuni pentru implementarea acestei hotărâri;*
 6. *Strategia pentru dezvoltarea durabilă a UE 2030 și agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă;*
 7. *Strategia Națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030;*
 8. *Strategia pentru dezvoltarea locală.*

3. Principiile care stau la baza prioritizării proiectelor de investiții publice

În conformitate cu prevederile OUG nr. 88 din 18 septembrie 2013 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare pentru îndeplinirea unor angajamente convenite cu organismele internaționale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 593 din 20 septembrie 2013, în funcție de valoarea totală estimată a fi utilizată pentru realizarea acestora, proiectele de investiții publice pot fi:

- A. semnificative - atunci când valoarea totală estimată a proiectului depășește 100 de milioane lei;
- B. medii - atunci când valoarea totală estimată a proiectului este între 30 și 100 de milioane lei;
- C. mici - când valoarea totală estimată a proiectului este sub 30 de milioane lei.

Proiectele de investiții publice pot fi clasificate și în funcție de modul de implementare și în funcție de nivelurile de risc în legătură cu atingerea obiectivelor stabilite prin aceste proiecte.

3.1. Etapele realizării unui proiect de investiții publice

Pentru realizarea unui proiect de investiții publice este necesară parcurgere unor etape, respectiv²

Etapa nr. 1

Identificarea proiectului: etapă a ciclului de proiect în care ideea este transpusă într-o notă conceptuală, capabilă a oferi informații într-o manieră riguroasă. În cadrul acestei etape se realizează studiul de fezabilitate, memoriul tehnico-economic sau nota de fundamentare, care reprezintă instrumente care ghidează procesul de luare a deciziilor cu privire la cea mai bună modalitate de a rezolva o nevoie ori o problemă a beneficiarilor avuți în vedere de un proiect de investiții.

Etapa nr. 2

Studiul de fezabilitate: etapă a proiectului în care se analizează detaliat cea mai viabilă alternativă din punct de vedere tehnic, economic și social. În această fază ordonatorul de credite realizează schița completă a proiectului și studiile menite a stabili corect dimensiunea proiectului, evaluarea impactului de mediu, precum și alte studii necesare realizării proiectului. Pentru ca un proiect să poată trece în etapele următoare, studiul de fezabilitate este necesar să fie aprobat în condițiile legii.

² Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88 din 18 septembrie 2013 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare pentru îndeplinirea unor angajamente convenite cu organismele internaționale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 593 din 20 septembrie 2013, https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/OUG_88_2013.pdf

Etapa nr.3

Selecția și bugetarea: etapa de selecție are loc după ce ordonatorul de credite consideră că un anumit proiect îndeplinește principiile și criteriile de prioritizare. Etapa de bugetare are loc atunci când unui proiect i se asigură fondurile necesare implementării

Etapa nr.4

Implementarea/execuția proiectului: etapă a ciclului de proiect în care se realizează implementarea fizică a proiectului care a primit o alocare bugetară pentru a putea fi finalizat în intervalul de timp estimate.

Etapa nr.5

Finalizarea, operarea și întreținerea proiectului: etapă ce apare odată ce recepția și punerea în funcțiune a proiectului au fost finalizate. Beneficiarul investiției va monitoriza livrarea serviciilor, pentru a se asigura că noile active își ating scopul pe perioada de folosință.

Etapa nr.6

Evaluarea ex-post a proiectului: un proces care are ca scop evaluarea, explicarea și diseminarea rezultatelor obținute ale unui proiect de investiții

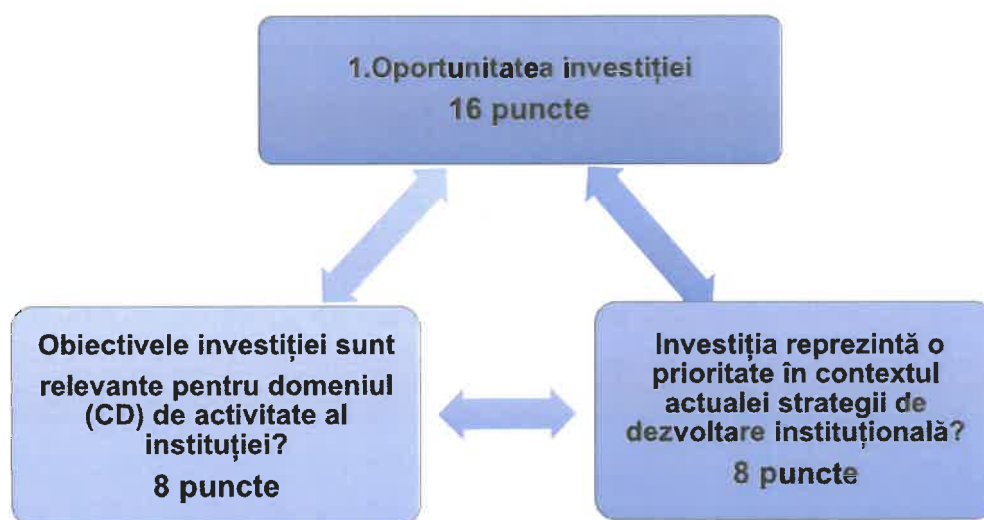
3.2. Principiile și criteriile de prioritizare ale proiectelor de investiții

Cele cinci principii care stau la baza prioritizării proiectelor de investiții publice importante, noi sau în continuare se sunt:

1. **Oportunitatea investiției**
2. **Dezvoltare instituțională: creșterea veniturilor și creare de locuri de muncă**
3. **Sustenabilitate financiară**
4. **Planul de implementare și performanța în implementare**
5. **Urgența investiției**

Cele cinci principii mai sus enunțate sunt fundamentate în baza unor criterii de prioritizare ale proiectelor de investiții, fiecărui criteriu fiindu-i alocat un punctaj maxim.

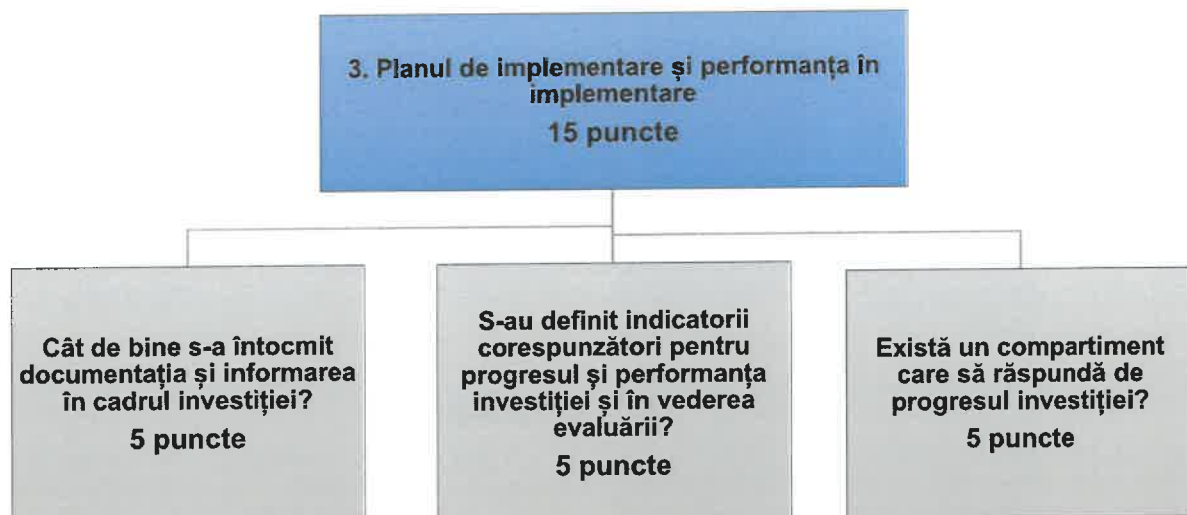
1. Oportunitatea investiției

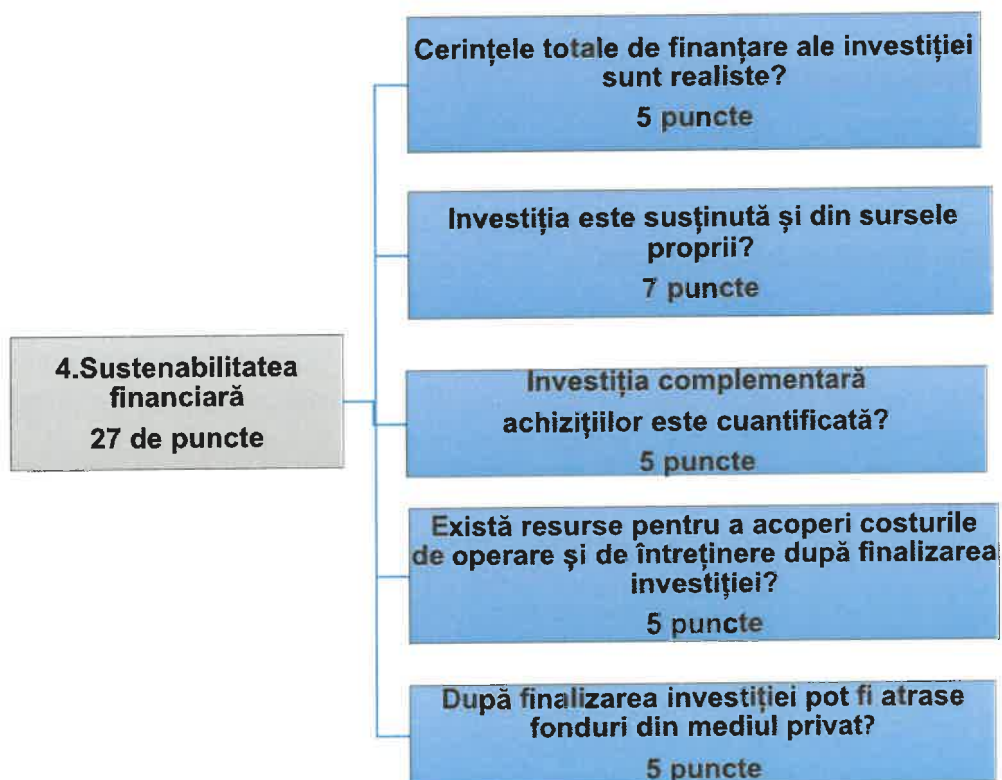
2. Dezvoltare instituțională: creșterea veniturilor și creare de locuri de muncă

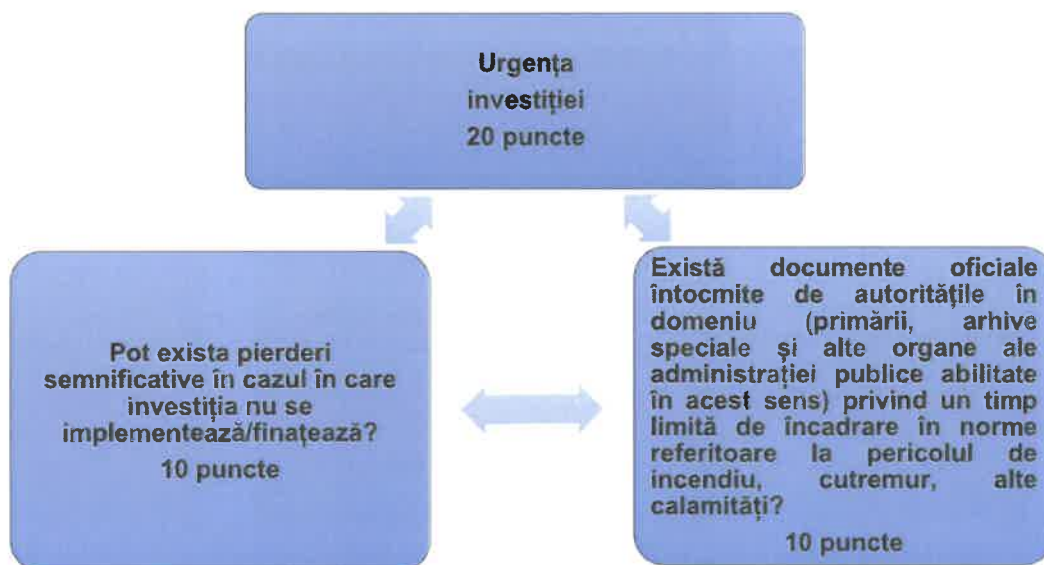
3. Planul de implementare și performanța în implementare

4. Sustenabilitatea financiară

5. Urgența investiției

4. Cadrul general al procedurii de prioritizare a proiectelor de investiții

4.1. Definirea prioritizării

Prioritizarea, procedură de selecție a proiectelor de investiții, urmărește adoptarea, în condiții de transparență, a deciziei de a selecta/alege un anumit proiect de investiții, din multitudinea de proiecte supuse analizei pe un anumit domeniu, prioritate având acele proiecte care întrunesc „scorul minim privind gradul de pregătire”.

Un proiect reprezintă un set de activități, ce au obiective și rezultate clar definite, derulate pe o perioadă de timp dată, de către o structură stabilă. Prin implementarea proiectului se urmărește asigurarea de beneficii durabile pentru beneficiarii finali, grup țintă al proiectului.

Prioritizarea/selecția proiectelor semnificative trebuie să se realizeze până la anumite date cheie, conform calendarului de elaborare a bugetului, astfel încât concluziile acestui proces să ofere informații relevante privitoare la deciziile bugetare.

Prioritizarea trebuie să includă și verificarea sustenabilității financiare, capacitatea de a finanța proiectul în timp, fără provocări majore pentru sustenabilitatea finanțelor publice. Se află în joc nu numai suportabilitatea pe termen scurt a proiectului, ci și capacitatea de a gestiona riscul fiscal de către administrația care dorește implementarea.

Prioritizarea/selecția proiectului reprezintă o decizie formală atunci când este luată o hotărâre în cunoștință de cauză, cu privire la un set de proiecte eligibile care trebuie luate în calcul pentru finanțarea de la bugetul de stat. O decizie ne-obligatorie privind prioritățile în interiorul acestui set de proiecte este de asemenea adoptată.

Exercițiul de prioritizare este menit să furnizeze informații pentru a ajuta la alocarea resurselor și stabilirea limitelor de cheltuieli, ca parte a formulării Strategiei fiscal-bugetare a administrației interesate.

4.2. Caracteristicile proiectelor supuse prioritizării

Pentru ca un proiect să poată fi eligibil pentru prioritizare/selecție și apoi să aibă acces la finanțarea bugetară, acesta trebuie să obțină toate scorurile minime obligatorii în raport cu criteriile ce reflectă gradul de pregătire.

Proiectele care finalizează acest stadiu cu privire la prioritizarea și selectarea proiectului sunt apoi eligibile pentru a fi incluse în cererile pentru finanțare de la Bugetul de Stat/local pentru acoperirea proiectării tehnice și a implementării.

Pentru proiecte semnificative și medii, managerul de proiect trebuie să fie susținut de o Unitate de Implementare a Proiectului, creată special în acest scop și compusă din personal cu competențele corespunzătoare, cu o combinație adecvată de competențe care reflectă natura proiectului.

Pentru proiectele semnificative, ar putea fi necesară contractarea dinafara managementului de proiect, de către entități cu calificările corespunzătoare, inclusiv către sectorul privat. În aceste cazuri, Clientul numește un Coordonator de proiect din interior, care să mențină legătura cu managerul de proiect contractat și să monitorizeze progresele în numele Directorului de Proiect și a managementului ordonatorului de credit .

Proiectele semnificative vor necesita, în general, crearea unui Grup de coordonare a proiectului, responsabil cu supravegherea implementării a proiectului. Dacă se consideră util, un Grup de coordonare a proiectului poate fi creat și pentru proiectele medii, dar mai complexe, însă acest lucru nu este obligatoriu. Grupul de coordonare a proiectului ar trebui să aibă expertiza corespunzătoare pentru a monitoriza în mod eficient un proiect și să aibă suficientă autoritate pentru a îndruma Managerul de Proiect. Grupul de coordonare a proiectului ar trebui să includă reprezentanți din cele mai importante părți interesate, inclusiv din afara organizației.

Considerăm că în implementarea proiectelor de investiții, în conformitate cu dispozițiile legale relevante, ar trebui parcurși următorii pași:

Pasul 1: Constă în identificarea proiectului cu privire la faptul că ideea este transpusă într-o notă conceptuală, fiind oferite informații precise despre proiectul propus. Se efectuează studiul de pre-fezabilitate, memorandumul tehnico-economic sau nota de fundamentare a investițiilor, toate contribuind la procesul de luare a deciziilor, întrucât trebuie ales cel mai bun mod de abordare a nevoilor sau problemelor beneficiarilor proiectului de investiții.

Pasul 2: Constă în studiul de fezabilitate și presupune analiza detaliată a celei mai viabile alternative din punct de vedere tehnic, economic și social. În această etapă, se elaborează de către ordonatorul de credite schița completă de proiect și studiile, pentru a se stabili în mod corect dimensiunea proiectului, evaluarea impactului asupra mediului, precum și alte studii necesare pentru a finaliza proiectul. Condiția majoră pentru ca un proiect să treacă la următoarele etape este ca studiul de fezabilitate să fie aprobat în conformitate cu prevederile legale.

Pasul 3: Constă în selectare și bugetare. Selectarea proiectului are loc atunci când se consideră

că un anumit proiect îndeplinește criteriile și principiile de prioritizare, lucru stabilit de către ordonatorul de credite. Atunci când unui proiect îi sunt alocate resursele necesare pentru punerea sa în aplicare, se derulează etapa de bugetare.

Pasul 4: Constă în implementarea/executarea proiectului, când are loc execuția fizică a proiectului.

Pasul 5: Constă în finalizarea proiectului, operarea și întreținerea activului rezultat din proiect. După finalizarea, recepția și punerea în funcțiune a proiectului, pentru a se asigura că noile active contribuie la atingerea scopului pentru care au fost realizate în timpul perioadei lor de utilizare, beneficiarul investiției va monitoriza măsura în care noul proiect asigură furnizarea de servicii.

Pasul 6: Constă în evaluarea ex-post a proiectului, scopul fiind acela de a evalua, explica și disemina efectele reale ale unui proiect de investiții.

Cadrul legal al procesului de prioritizare:

Cadrul legal care fundamentează procesul de prioritizare a proiectelor constă în:

- Hotărârea Guvernului nr 225/ 2014 privind Normele metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice din 26.03.2014, în vigoare de la 07.04.2014
- Hotărârea nr. 363/2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 225/201, publicată în MO nr.460/5 iunie 2018
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88 din 18 septembrie 2013 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare pentru îndeplinirea unor angajamente convenite cu organisme internaționale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 593 din 20 septembrie 2013
- Ghid pentru planificarea și fundamentarea procesului decizional din administrarea publică locală

Pașii procesului de prioritizare

Organizarea prioritizării proiectelor - în această etapă se stabilesc: agenda, documentele tehnice aferente proiectului, sunt contactați cei interesați, sunt transmise invitațiile, se organizează cadrul de desfășurarea întâlnirii.

Facilitarea procesului de prioritizare - sunt desemnați factorii responsabili de derularea procesului de selectare a proiectelor de investiții, la nivel de sub-diviziune administrativ teritorială Sectorul 3 al Municipiului București (în lucrare se va folosi abrevierea PS3).

Pașii procesului de prioritizare a proiectelor

- **Pasul 1:** se pregătește întâlnirea grupurilor de lucru, moment în care se stabilește programul de lucru, lista proiectelor supuse prioritizării, se întocmește lista participanților și sunt transmise invitațiile;

- Pasul 2: Grupurile de lucru pun în discuție criteriile de prioritizare și stabilesc ponderile aferente acestora, conform legislației în vigoare precum și programelor adoptate la nivel PS3;
- Pasul 3: Instituțiile implicate primesc concluziile ședinței de prioritizare;
- Pasul 4: Se validează prioritizarea;
- Pasul 5: Se validează lista de proiecte prioritare, se stabilește managementul proiectului și etapele operaționale necesare realizării.

Lucrarea de față se dorește a veni în sprijinul reprezentanților PS3 în procesul de prioritizare a proiectelor de investiții pe următoarele domenii:

- educație;
- sănătate;
- asistență socială;
- infrastructura de mediu;
- infrastructură de transport.

EDUCAȚIE

Elaborarea Strategiei de dezvoltare a educației are în vedere corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel european, național, regional și local.

Pentru o analiză cât mai completă și o viziune coerentă și integrată, cu obiective care să reflecte nevoile reale ale beneficiarilor din educație, au fost valorificate o serie de documente strategice și legislative din acest domeniu.

Prezenta strategie trebuie să fie armonizată cu:

- legislația europeană și națională,
- prevederile strategiilor naționale privind reducerea abandonului școlar, consolidarea performanțelor sistemelor de educație pentru a facilita intrarea tinerilor pe piața muncii;
- strategiile regionale, județene și municipale privind dezvoltarea procesului educațional la nivel local.

Strategia Europa 2020 propune pentru domeniul educație dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare, promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, promovarea unei economii cu o rată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

În domeniul educației, Strategia Europa 2020 face referire la următoarele două ținte:

- ✓ reducerea ratei de părăsire timpurii a școlii, se estimează ca până în anul 2020 rata de abandon școlar să fie sub 10%;
- ✓ creșterea ponderii populației cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educație terțiară, se estimează ca până în anul 2020 proporția persoanelor de 30-34 de ani, care finalizează învățământul terțiar, să fie de cel puțin 40 %.

Infrastructura de educație și formare reprezintă un factor esențial al procesului educațional, care are efect direct asupra elevilor.

Prin bugetul de stat, Ministerul Educației (ME) coordonează programele naționale aprobate prin hotărâri ale Guvernului, precum și programe anuale de investiții. din aceleași fonduri se fac modernizări ale instituțiilor de învățământ din sistemul preuniversitar, mai exact consolidarea, reabilitarea școlilor, investiții în cadrul palatelor și cluburilor copiilor, cluburilor sportive, caselor corpului didactic. Nu se omite, sub nicio formă, învățământul superior; se are în vedere finanțarea reparațiilor capitale, dotărilor, subvențiile pentru cazare și masă.

O altă sursă a finanțării pentru infrastructura școlară o reprezintă fondurile europene, direcționate către autoritățile locale, conform cerințelor Programului Operațional Regional (POR) pentru 2014-2020, precum și fondurile din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR), fondurile fiind alocate asociațiilor locale și organizațiilor non-guvernamentale în conformitate cu Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR). Prin PNDR, în cadrul Priorității 6 (Dezvoltare locală în zone rurale) sunt vizate construcția, reabilitarea și modernizarea creșelor și grădinițelor care nu sunt prinse în nicio unitate de învățământ.

Prin FEDR și FEADR, axate pe infrastructura educațională, țara noastră dispune de o finanțare extrabugetară în valoare de aproximativ €850 milioane (puțin peste 1 miliard de dolari), având ca termen anul 2023.

Circa 428,5 milioane de euro (362 milioane euro din FEDR și 66,5 milioane de euro contribuția națională) sunt puse la dispoziția statului român pentru infrastructura educațională, prin Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020, cu scopul diminuării procentului abandonului școlar, precum și pentru învățarea pe tot parcursul vieții, creșterea calității și randamentului învățământului terțiar.

Sistemul de învățământ public din România cuprinde peste 18.000 de unități de învățământ care oferă programe de învățământ de la educația timpurie la învățământul terțiar. În prezent, în aceste unități de învățământ sunt înscriși peste 3,4 milioane de elevi și studenți. Structura sistemului de învățământ din România, descrisă în continuare, nu este simplă, în special la nivelul învățământului secundar superior:

- Educația timpurie, care cuprinde învățământul antepreșcolar (asigurat în creșe) și învățământul preșcolar (asigurat în grădinițe)
- Învățământul primar, care include clasa pregătitoare și clasele I-IV
- Învățământul secundar, care cuprinde:
 - Învățământul secundar inferior (gimnaziu) – clasele V-VIII;
 - Învățământul secundar superior, care cuprinde:
- Învățământul liceal, cu următoarele filiere: teoretică, tehnologică și vocațională, 3 cu durată de patru ani (clasele IX-XII) sau cinci ani pentru învățământul seral (clasele IX-XIII);

- Învățământul profesional cu o durată de trei ani
- Învățământul terțiar, care include:
 - Învățământul terțiar non universitar – învățământul postliceal, cu o durată de doi ani;
 - Învățământul universitar (învățământul superior), organizat în trei cicluri: licență, masterat și doctorat.

După cum se știe, România are un deficit în ceea ce privește investițiile în infrastructura educațională. Ne aflăm pe un loc deloc satisfăcător și ne referim la incapacitatea de a stabili priorități în acest sens. O parte dintre tinerii și copiii români nu sunt integrați în sistemul de învățământ, cei mai mulți provenind din familii defavorizate, care se confruntă cu dificultăți diverse.

Acordul de Parteneriat 2014-2020 prevede faptul că investițiile în educație trebuie să fie integrate într-un cadru național, avându-se în considerare tendințele demografice și nevoile pieței forței de muncă. Prioritățile de investiții în infrastructura educațională, așa cum sunt prezentate în Acordul de parteneriat, includ:

- sprijinirea creșelor, grădinițelor și școlilor din zonele în care ratele de înscriere sau performanțele elevilor sunt mai scăzute, iar ratele de abandon sau de părăsire timpurie a școlii sunt mai mari decât media națională/ județeană;
- restructurarea rețelei de învățământ profesional și tehnic (IPT) și îmbunătățirea infrastructurii centrelor comunitare de învățare permanentă pentru creșterea eficienței, îmbunătățirea calității și creșterea participării;
- asigurarea sau îmbunătățirea condițiilor de bază (de exemplu, condiții sanitare, alimentare cu apă, încălzire) pentru școlile din mediul rural, pentru școlile izolate și/ sau pentru școlile din zonele dezavantajate;
- asigurarea dotărilor și echipamentelor specializate de predare pentru elevii dezavantajați, inclusiv pentru elevii cu cerințe educaționale speciale;
- investiții în infrastructură pentru modernizarea și internaționalizarea centrelor universitare din zone cu potențial de creștere prin construirea și modernizarea infrastructurii de cercetare și inovare, a materialelor de învățare, tehnologiilor noi și tehnologia informației și a comunicațiilor (TIC).

Populația din orașele mici și mijlocii beneficiază de studii medii, spre deosebire de persoanele care locuiesc în centre urbane unde există instituții de învățământ a căror ofertă educațională este variată, oferind tinerilor șanse mai mari. Astfel se constată o migrație a absolvenților de liceu către marile orașe, în perspectiva obținerii unui loc de muncă mai bine plătit.

Se preconizează că până în 2035 centrele urbane vor reprezenta nucleul de dezvoltare națională, prin legăturile stabilite la nivel european. Pentru realizarea acestui deziderat, țara noastră se bazează pe o strategie de dezvoltare națională, cu ramificații la nivel local. Astfel, se are în vedere creșterea performanțelor instituțiilor publice din zonele rurale, motivarea populației și sporirea nivelului de trai.

Majoritatea școlilor din zonele rurale nu beneficiază de toate condițiile materiale necesare; ne referim la lipsa utilităților elementare, dotări precare, lipsa sălilor specializate și plecarea

personalului didactic din sistem.

Prioritizarea proiectelor de investiții în învățământ urmărește două etape: în prima etapă, se va face evaluarea și selecția proiectelor de investiții, de către autoritățile însărcinate cu aceste aspecte, urmând ca în cea de-a doua etapă, propunerile de investiții conforme cu principiile generale, să fie adaptate pentru a fi compatibile cu realitatea școlară.

Criteriile de priorizare prezentate mai jos au fost elaborate holistic pe baza analizei datelor care reflectă:

- i. nevoile generale ale unităților de educare și formare pentru asigurarea unei educații de calitate;
- ii. tendințele demografice;
- iii. alternativele de transport pentru elevi;
- iv. nevoile pieței forței de muncă.

Proiectele din această categorie sunt prioritate la nivel de sub-diviziune administrativ teritorială, ținând cont de următoarele criterii:

- a) Numărul de copii cu vârstă școlară și preșcolară;
- b) Ponderea populației cu nivel de educație preuniversitară;
- c) Numărul de elevi raportat la numărul de clase disponibile;
- d) Valoarea Indicelui de dezvoltare umană locală (IDUL).

În vederea luării unor decizii referitoare la infrastructura educațională se va ține cont de o serie de factori, și anume: schimbările demografice, alternativele de transport pentru elevi și nevoile pieței forței de muncă. Datele concrete vor reprezenta un avantaj pentru criteriile de priorizare.

Pentru elaborarea investițiilor de infrastructură s-a luat în considerare accesul la educație a cât mai multor persoane, creșterea calității nivelului de educație, crearea unui mediu care să aibă ca rezultat eficiența actului educațional și un viitor pentru populația rurală, în special.

Toate propunerile sunt supuse unor examinări riguroase, urmărindu-se principiile legate de infrastructura școlară.

În evaluarea propunerilor de proiecte de investiții vor fi respectate următoarele principii:

I. Deciziile privind investițiile în infrastructura educațională se iau pe baza unor date credibile prin programe care vizează:

- creșterea participării la toate nivelurile de învățământ;
- reducerea părăsirii timpurii a școlii;
- creșterea ratei de absolvire a învățământului obligatoriu;
- îmbunătățirea tranziției către nivelurile superioare de învățământ;
- îmbunătățirea calității și relevanței învățământului profesional și tehnic;
- promovarea învățării pe tot parcursul vieții.

II. Investițiile în infrastructură se aliniază condiționalităților ex-ante privind învățarea pe tot parcursul vieții, învățământ terțiar, etc.

III. Investițiile în infrastructură sunt planificate și aprobate luând în considerare aspectele relevante privind educația și/ sau infrastructura, prevăzute în:

- Strategia Națională pentru Competitivitate;
- Strategia Națională pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare;
- Strategia Națională pentru Promovarea Incluziunii Sociale și Combaterea Sărăciei;
- Strategia de Incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Teritorială.

IV. Investițiile în infrastructură sunt planificate cu respectarea cerințelor de finanțare ale programelor operaționale pe care le accesează și în funcție de obiectivele stabilite prin politicile educaționale. Investițiile în infrastructură sunt planificate în conformitate cu principiile dezvoltării durabile, egalității de gen, nediscriminării, desegregării și non-segregării și vor fi adoptate în conformitate cu legislația în vigoare.

După stabilirea conformității propunerilor cu principiile generale, se aplică un set de criterii și subcriterii pentru prioritizarea proiectelor eligibile de investiții în infrastructură.

Criteriile strategice au fost structurate pe patru dimensiuni și opt subdimensiuni strategice considerate cele mai importante pentru deciziile de prioritizare a investițiilor pentru modernizarea infrastructurii educaționale.

Subcriteriile strategice se aplică pentru diferite niveluri de învățământ și pentru diferite surse de finanțare. Majoritatea fondurilor disponibile în prezent pentru investiții în infrastructura educațională sunt fonduri europene, dar acestea pot fi adaptate cerințele altor surse de finanțare.

În perioada 2017–2023, țara noastră beneficiază de investiții privind infrastructura la nivel școlar, iar viziunea strategică urmărește îmbunătățirea calității actului educațional și a societății românești, în ansamblu.

În procesul de luare a deciziilor privind investițiile în infrastructura de educație vor fi avute în vedere valorile fundamentale prevăzute în strategiile naționale și în legislația actuală, precum și în cerințele specifice diferitelor surse de finanțare, inclusiv fondurile europene. Ele sunt prezentate în următorul tabel4:

Tabelul nr. 1

Valori strategice pentru a ghida investițiile în infrastructura educațională

Valoare strategică	Definiție
Medii de învățare de calitate	Asigurarea unor spații fizice sigure, protejate și adecvate vârstei, proiectate să faciliteze predarea și învățarea, aliniate principiilor de învățare
Echitate	Promovarea corectitudinii și imparțialității în privința

		investițiilor în infrastructură prin identificarea diferențelor inerente între oportunitățile și avantajele de care beneficiază unele grupuri ale populației și reacția pentru atenuarea acestora
Non-segregare		Prevenirea situațiilor în care investițiile conduc la înființarea unor noi unități de învățământ izolate sau la menținerea izolării unor unități de învățământ existente
Spații de învățare inovatoare		Crearea unor spații de învățare proiectate special pentru a promova noi abordări de predare și învățare, inclusiv cu ajutorul tehnologiilor moderne
Decizii bazate pe date concrete		Luarea deciziilor privind programele sau propunerile de investiții pe baza analizei unor date de calitate
Sustenabilitate		Prioritizarea investițiilor în infrastructură care asigură protecția mediului și întreținerea eficientă raportat la costuri
Nediscriminare		Prevenirea tratamentelor inegale și incorecte în furnizarea serviciilor de educație în unitățile de învățământ
Cadru decizional cuprinzător	holistic/	Luarea deciziilor privind investițiile ținând cont de toate dimensiunile analitice relevante, inclusiv tendințele demografice și nevoile pieței forței de muncă
Sentiment de proprietate		Asigurarea faptului că investițiile vor face elevii să simtă că spațiile de învățare le aparțin
Răspuns la nevoile locale		Prioritizarea propunerilor de investiții care răspund nevoilor comunităților deservite de unitățile de învățământ
Relevanța pentru piața forței de muncă		Suținerea propunerilor de investiții în infrastructura de educație care răspund nevoilor actuale și viitoare ale pieței forței de muncă
Incluziune socială		Asigurarea faptului că investițiile în infrastructura de educație contribuie la participarea în societate a persoanelor din grupuri dezavantajate
Transparență		Suținerea propunerilor de investiții clare, fundamentate, elaborate în conformitate cu reglementările în vigoare, accesibile publicului
Flexibilitate		Prioritizarea investițiilor în medii de învățare care încurajează proiectarea, adaptarea și modificarea spațiilor, echipamentelor și mobilierului astfel încât să răspundă nevoilor diferitelor tipuri de participanți
Coerență strategică		Asigurarea faptului că investițiile în infrastructura de educație se realizează în concordanță cu strategiile naționale din sectorul educație și din alte sectoare relevante
Siguranță		Prioritizarea investițiilor în medii de învățare care asigură protecția fizică a elevilor și a personalului

Infrastructura sistemului educațional și de formare profesională sunt esențiale pentru procesul educațional și impactează direct beneficiarii de educație, respectiv în procesul

de implementare a investițiilor în infrastructura educațională, managementul de top al acestor instituții trebuie să aibă în vedere atât amplasarea infrastructurii educaționale cât și calitatea actului educațional.

Amplasarea infrastructurii educaționale poate influența rezultatele beneficiarilor de educație, factori precum distanța față de școală și timpul de navetă, numărul de elevi înscriși în fiecare unitate de învățământ și modul de derulare a actului educațional în cazurile în care se studiază în schimburi pot avea efecte negative asupra gradului de implicare, participare și asupra studiului elevilor, respectiv standardele minime de infrastructură asigură doar un nivel de bază al calității actului educațional. Studiile în domeniu efectuate, au arătat că factorii naturali de mediu, precum lumina, acustica, temperatura și calitatea aerului, ca și factorii de stimulare și individualizare a învățării sunt factori care influențează performanțele elevilor.

UE și CE au stabilit un set de recomandări în ceea ce privește investițiile în infrastructura educațională din țara noastră. Astfel, prin Acordul de Parteneriat 2014-2020, CE face o serie de recomandări, respectiv:

- sprijinirea creșelor, grădinițelor și școlilor din zonele în care ratele de înscriere sau performanțele elevilor sunt mai scăzute, iar ratele de abandon sau de părăsire timpurie a școlii sunt mai mari decât media națională/ județeană;
- restructurarea rețelei de învățământ profesional și tehnic și îmbunătățirea infrastructurii centrelor comunitare de învățare permanentă pentru creșterea eficienței, îmbunătățirea calității și creșterea participării;
- asigurarea sau îmbunătățirea condițiilor de bază precum condițiile sanitare, alimentarea cu apă sau încălzirea pentru școlile din mediul rural, pentru școlile izolate sau pentru școlile din zonele dezavantajate;
- asigurarea dotărilor și echipamentelor specializate de predare pentru elevii dezavantajați, inclusiv pentru elevii cu cerințe educaționale speciale;
- investiții în infrastructură pentru modernizarea și internaționalizarea centrelor universitare din zone cu potențial de creștere prin construirea și modernizarea infrastructurii de cercetare și inovare, a materialelor de învățare, a tehnologiilor noi și tehnologia informației și a comunicațiilor (TIC).³

SMIE a fost elaborată în baza unei analize atente a sistemului educațional și de formare profesională din țara noastră și a vizat nevoile de ansamblu ale instituțiilor de învățământ și de formare profesională pentru a asigura și a oferi un învățământ de calitate beneficiarilor de educație, în strânsă corelație cu tendințele demografice și cu nevoia de competențe solicitate pe piața forței de muncă.

Investițiile în infrastructura educațională trebuie să contribuie la creșterea accesului la educație, la îmbunătățirea calității și relevanței mediilor de învățare din unitățile și instituțiile de învățământ astfel încât să determine creșterea calității actului educațional.

Deciziile privind investițiile în infrastructura educațională trebuie să se raporteze

permanent la valorile prevăzute în strategiile naționale și în legislația actuală în domeniu, respectiv la:

- Mediile de învățare de calitate;
- Echitate;
- Non-segregare;
- Spații de învățare inovatoare;
- Decizii bazate pe date concrete;
- Sustenabilitate;
- Nediscriminare;
- Cadru decizional cuprinzător;
- Răspuns la nevoile locale;
- Relevanța pentru piața forței de muncă;
- Incluziune social;
- Transparență;
- Flexibilitate;
- Siguranță;
- Coerența strategică;

Întrucât cadrul strategic privind investițiile în infrastructura educațională din România este împărțit în funcție de 3 piloni strategici, respectiv:

Pilonul 1- Acces la serviciile educaționale

Pilonul 2- Calitate, condiții de siguranță și funcționare a spațiilor de învățare

Pilonul 3- Calitatea și relevanța mediilor de învățare,

obiectivele strategice privind investițiile în infrastructura educațională trebuie să fie centrate pe:

- îmbunătățirea accesului la servicii educaționale în zonele insuficient deservite și în unitățile de învățământ supraaglomerate;
- creșterea capacității de școlarizare în învățământul ante-preșcolar și preșcolar
- îmbunătățirea condițiilor de cazare și a posibilităților de transport pentru elevi și studenți;
- dezvoltarea și actualizarea cadrului legislativ al infrastructurii școlare pentru asigurarea unui mediu propice pentru spațiile de învățare;
- îmbunătățirea calității condițiilor de siguranță și de funcționare a spațiilor de învățare;
- asigurarea și dezvoltarea unor medii de învățare de calitate care să sprijine procesul de învățare;
- îmbunătățirea calității și relevanței mediilor de învățare pentru stimularea dezvoltării competențelor solicitate pe piața forței de muncă sau fundamentale pentru succesul în viață și în societate.

Educația din Sectorul 3 în cifre în anul 2020

Educația trebuie să răspundă exigențelor cerute de evoluția economico-socială contemporană accelerate fiind esențială atât pentru dezvoltarea individual cât și pentru dezvoltarea întregii societăți.

Educația trebuie realizată în instituții de învățământ corespunzătoare, cu cadre didactice care să asigure în mod elaborat și eficient transferul de informații către elevi, în vederea asimilării de către aceștia de cunoștințe care să contribuie la procesul de dezvoltare a unor capacități, atitudini și aptitudini necesare funcționării ulterioare în societate.

În ceea ce privește Sectorul 3, situația învățământului preuniversitar pe niveluri de educație și baza materială din învățământul preuniversitar, pe niveluri de educație, la finele anului 2019, se prezintă astfel:

Învățământul preuniversitar din Sectorul 3 pe niveluri de educație 4

Tabel nr.1

Nr. crt	Copii/elevi înscriși/ personal didactic	Anul școlar 2015/2016 număr	Anul școlar 2016/2017 număr	Anul școlar 2017-2018 număr	Anul școlar 2018-2019 număr
Învățământ ante preșcolar					
1.	Unități independente	1	1	1	1
2.	Copii înscriși	879	848	1070	1094
3.	Personal didactic	14	3	37	56
Învățământ ante-preșcolar inclusiv învățământul special					
1.	Unități independente	39	38	49	49
2.	Copii înscriși	8479	8298	9022	9328
3.	Personal didactic	549	559	624	649
Învățământ primar și gimnazial, inclusiv a doua șansă, exclusiv învățământul special					
1.	Unități independente	33	33	36	36
2.	Elevi înscriși	25588	26389	27514	27706
3.	Personal didactic	1483	1494	1603	1559
Învățământ liceal și profesional, inclusiv a doua șansă, inclusiv învățământul special					
1.	Unități independente	20	19	19	19

4 Institutul Național de Statistică, Direcția Regională de Statistică a Municipiului București, Documentar statistic aferent sectorul 3, elaborat în anul 2020, <https://bucuresti.insse.ro/>

2.	Elevi înscriși, din care:	11268	11506	11731	12073
	înscriși în învățământul liceal	10976	11082	11240	11491
3.	Personal didactic	828	852	851	839
Învățământ postliceal și tehnic de maeștri					
1.	Unități independente	1	1	2	2
2.	Elevi înscriși	665	626	652	703
3.	Personal didactic	16	9	13	8

Baza materială din învățământul preuniversitar din Sectorul 3, pe niveluri de educație⁵

Tabel nr.2

Nr. crt	Baza materială	Anul școlar 2015/2016 număr	Anul școlar 2016/2017 număr	Anul școlar 2017-2018 număr	Anul școlar 2018-2019 număr
Învățământ ante-preșcolar					
1.	Săli de clasă	57	59	82	77
2.	Dormitoare (destinate exclusiv odihnei copiilor)	55	57	79	73
3.	Săli de masă	26	18	9	8
2.	Calculatoare	21	21	26	24
Învățământ ante-preșcolar inclusiv învățământul special					
1.	Săli de clasă	385	400	459	461
2.	Dormitoare (destinate exclusiv odihnei copiilor)	74	64	64	59
3.	Săli de masă	25	26	40	40
4.	Calculatoare	752	658	702	684
Învățământ primar și gimnazial, inclusiv a doua șansă, exclusiv învățământul special					
1.	Săli de clasă și cabinete	945	812	874	869
2.	Laboratoare	112	121	98	97
3.	Săli de gimnastică	34	30	36	37
4.	Ateliere școlare	3	5	4	4
5.	Terenuri de sport	38	39	43	46
6.	Calculatoare	2114	2311	2320	2320

⁵ Institutul Național de Statistică, Direcția Regională de Statistică a Municipiului București, Documentar statistic aferent sectorul 3, elaborat în anul 2020, <https://bucuresti.insse.ro/>

Învățământ liceal și profesional, inclusiv a doua șansă, inclusiv învățământul special

1.	Săli de clasă și cabinete	529	520	494	494
2.	Laboratoare	117	126	130	127
3.	Săli de gimnastică	33	33	28	36
4.	Ateliere școlare	20	20	14	118
5.	Terenuri de sport	17	17	17	17
6.	Calculatoare	1901	2167	2213	2264

Învățământul preșcolar din sectorul 3 pe forme de proprietate, respectiv de stat/privat⁶

Tabel nr.3

Nr. crt	Copii/elevi înscriși/ personal didactic	Anul școlar 2015/2016 număr	Anul școlar 2016/2017 număr	Anul școlar 2017-2018 număr	Anul școlar 2018-2019 număr
Număr de grădinițe-unități independente					
1.	Total	39	38	49	49
2.	Public	22	21	21	21
3.	Privat	17	17	28	28
Copii înscriși					
1.	Total	8479	8298	9022	9328
2.	Public	7499	7097	7112	7232
3.	Privat	980	1201	1910	2096
Personal didactic					
1.	Total	549	559	624	649
2.	Public	431	424	416	422
3.	Privat	118	135	208	227

Conform precizărilor INS, sursa datelor privind domeniul educației o constituie cercetări statistice realizate la începutul și sfârșitul anului școlar în unitățile de învățământ de toate tipurile, pe forme de proprietate și niveluri de educație, iar datele privind numărul copiilor înscriși și personalul didactic cuprind informații referitoare atât la unitățile independente, cât și la secțiile din cadrul grupurilor școlare independente.

Conform noii clasificări ISCED-2011, începând cu anul școlar/universitar 2015-2016, în populația școlară s-a inclus și numărul copiilor din învățământul ante-preșcolar.

⁶ Institutul Național de Statistică, Direcția Regională de Statistică a Municipiului București, Documentar statistic aferent sectorul 3, elaborat în anul 2020, <https://bucuresti.insse.ro/>

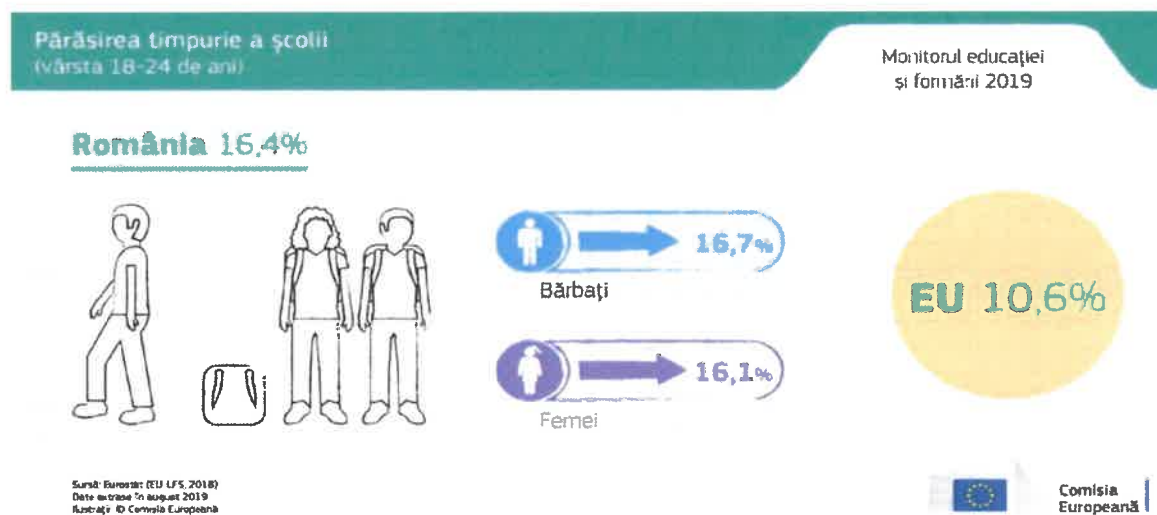
UE-educația din România în anul 2019

În România, conform Monitorului educației și formării elaborat de Comisia Europeană pentru anul 2019, au fost enunțate măsuri concrete pentru o reformă majoră a sistemului de educație și formare, dar acestea trebuie puse în practică.

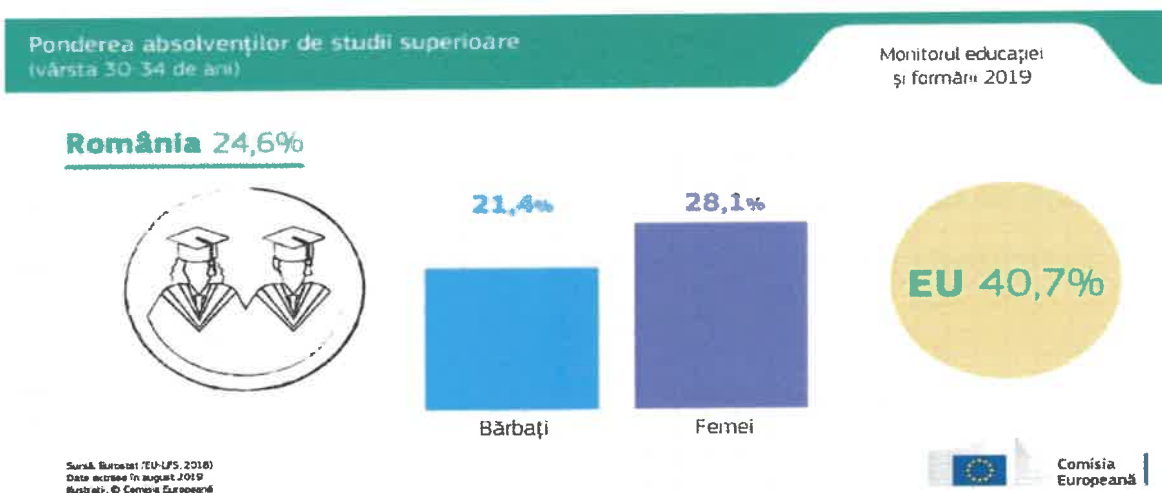
Cheltuielile publice pentru educație în România sunt mai mici în comparație cu cele de la nivelul UE, în timp ce nevoile de investiții ale sectorului educație sunt foarte ridicate, de aceea se impune o finanțare suplimentară în vederea consolidării mecanismelor de asigurare a echității și a eficienței sistemului educațional.

Totodată, studiile arată că s-au depus eforturi pentru extinderea învățământului, însă participarea la programele de învățare pentru adulți a rămas la un nivel scăzut cu toate că pe piața muncii se cere perfecționare și de recalificare. Un progres s-a înregistrat și în creșterea sprijinului acordat cadrelor didactice, în special prin re proiectarea formării inițiale a acestora și prin consolidarea dezvoltării profesionale continue, factori care pot contribui la ameliorarea calității și a echității în sistemul de educație românesc.

Procentul de părăsire timpurie a școlii în România comparativ cu UE7

Ponderea absolvenților de studii superioare din România comparativ cu UE8

Sprijin necesar a fi acordat în România, pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice⁹

⁸ Comisia Europeană, Monitorul Educației și Formării, 2019, România

⁹ Comisia Europeană, Monitorul Educației și Formării, 2019, România

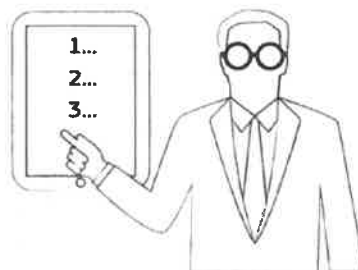
Sprijinirea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice

Monitorul educației
și formării 2019

România

Cadrele didactice declară că au nevoie de formare cu privire la:

- 1. Predarea pentru elevi cu nevoi speciale**
- 2. Predarea în context multicultural sau multilingv**
- 3. Competențe TIC pentru predare**

Sursă: OCDE (TALIS, 2019)
Ilustrații: © Comisia Europeană

Comisia
Europeană

Actorii instituționali implicați în investițiile în infrastructura de educație

Actorii instituționali au responsabilități diferite în ceea ce privește modernizarea infrastructurii pentru educație și aceste grupuri de actori cu responsabilități în deciziile privind infrastructura de educație includ:

- agenții responsabile pentru elaborarea de politici și reglementări, în special la nivelul autorităților centrale și județene;
- agenții responsabile pentru implementarea investițiilor în educație;
- agenții responsabile pentru monitorizare și evaluare;
- beneficiarii finali ai investițiilor în infrastructură, în special școli și universități.

Instituțiile reprezentative implicate în realizarea infrastructurii în educație, sunt:

1. MEC, care joacă un rol instituțional esențial în realizarea investițiilor strategice în infrastructura de învățământ preuniversitar. MEC asigură fonduri de la bugetul de stat în conformitate cu Legea Educației Naționale nr. 1/2011 actualizată, cu modificările și completările ulterioare și finanțează:
 - ✓ programe naționale aprobate prin hotărâri ale Guvernului;
 - ✓ contribuția națională pentru proiecte sau programe cofinanțate de Guvern și de alte instituții financiare internaționale;
 - ✓ programe anuale și multianuale de investiții, de modernizare și de dezvoltare a bazei materiale a unităților de învățământ preuniversitar de stat, inclusiv consolidări și reabilitări de școli și dotări.
2. Unitatea de Management al Proiectelor pentru Modernizarea Rețelei Școlare și Universitare este direcție în cadrul MEC responsabilă pentru implementarea unor programe de investiții.
3. Alte responsabilități relevante pentru infrastructura de educație sunt realizate de către MEC prin Direcția Generală Infrastructură.
4. Ministerele cu roluri esențiale privind investițiile în infrastructura de educație sunt: MDRAP, MFE și MFP.

5. Un alt actor instituțional cheie în alocarea fondurilor pentru investiții în infrastructura de educație este UE, care alocă fonduri pentru infrastructura de educație fie prin MDRAP, care alocă Fonduri Europene de Dezvoltare Regională autorităților locale prin POR fie prin MADR care alocă Fonduri Europene Agricole pentru Dezvoltare Rurală asociațiilor locale și ONG-urilor prin PNDR.

Criterii de prioritizare a investițiilor pentru infrastructura educațională

Autoritățile responsabile cu evaluarea și selecția propunerilor de proiecte de investiții în infrastructura educațională au ca atribuții verificarea conformității tuturor propunerilor privind investițiile în infrastructura educațională. Ulterior, propunerile de investiții care corespund principiilor generale, sunt evaluate în baza unui set de criterii de prioritizare.

Aceste criterii au fost structurate pe patru dimensiuni și opt sub dimensiuni strategice considerate ca fiind cele mai importante pentru deciziile de prioritizare a investițiilor de modernizare a infrastructurii educaționale. Dimensiunile strategice și sub dimensiunile luate în considerare în procesul de definire a criteriilor de prioritizare și indicatorii aferenți acestora pot fi structurate astfel:

Dimensiunea strategică	Subdimensiunea
•1 Demografia •2 Nevoile unităților de învățământ •3 Alternativele de transport •4 Nevoile pieței forței de muncă	•1.1.schimbările demografice •2.1.condițiile de predare și învățare •2.2.riscul de abandon școlar •2.3.performanțele elevilor •2.4.contextul socio-economic •2.5.amplasarea •3.alternativele de transport •4.corelarea cu piața forței de muncă

Criterii de prioritizare și indicatori pentru demografie

Schimbările demografice și presiunea demografică. Prin acest indicator sunt măsurate rata de creștere a populației pe grupe de vârstă pentru diferitele niveluri de învățământ, în raport cu creșterea medie anuală a populației și este aplicabil tuturor nivelurilor de învățământ, cu excepția universităților, dat fiind faptul că studenții provin din toate zonele țării (și din străinătate) și că învățământul terțiar nu este obligatoriu. Conform acestui criteriu, cu cât presiunea demografică este mai mare, cu atât prioritatea care trebuie acordată propunerii de investiții în infrastructura educațională trebuie să fie mai mare.

Criterii de prioritizare și indicatori pentru nevoile unităților de învățământ

Capacitatea unității de învățământ (școli)

ICS este utilizat pentru a măsura numărul de locuri în raport cu numărul de elevi înscriși într-o unitate de învățământ. Acest indicator este relevant pentru a evalua fenomenul supraaglomerării și supradimensionării rețelei școlare din România și este aplicabil tuturor

nivelurilor de învățământ, cu excepția universităților, care în conformitate cu datele statistice existente nu se confruntă cu provocări privind capacitatea insuficientă.

Conform acestui criteriu, vor face obiectul proiectelor de investiții unitățile de învățământ care au incidență de supraaglomerare mai mare. Astfel, capacitatea insuficientă, respectiv supraaglomerarea este certificată de un $ICS < 0,75$, capacitatea adecvată corespunde unui ICS între $0,75$ și $1,25$, iar capacitatea excesivă respectiv supradimensionarea, este indicată de un $ICS > 1,25$.

Existența facilităților

Acest indicator este utilizat pentru a măsura gradul de dotare al unităților de învățământ cu biblioteci, laboratoare, săli de sport și ateliere, etc și acest indicator este aplicabil pentru învățământul primar, secundar inferior, învățământului profesional și învățământului liceal. Conform acestui criteriu, vor fi acordate prioritate proiectelor de investiții pentru unitățile de învățământ unde lipsa facilităților este mai mare.

Caracterul adecvat al utilităților

Cu sprijinul indicatorului utilităților se poate măsura prevalența utilităților inadecvate dintr-o unitate de învățământ, respectiv:

- unitățile nu au autorizație sanitară;
- unitățile nu sunt conectate la o sursă de apă autorizată;
- unitățile nu au sistem de colectare a deșeurilor;
- unitățile nu au centrală termică (bazându-se în schimb doar pe sobe/ șemineu);
- unitățile nu au grupuri sanitare interioare (doar exterioare);
- unitățile nu sunt conectate la sistemul de canalizare ori nu au fosă septică

Indicatorul utilităților variază între 0 și 100 și cu cât valoarea este mai mare, cu atât utilitățile sunt mai necorespunzătoare și implicit nevoia de modernizare a utilităților este mai mare și conform acestui criteriu, trebuie acordată prioritate obiectivelor de investiții aferente unităților de învățământ în care utilităților școlare necorespunzătoare sunt numeroase.

Raportul elevi-profesor. Acest indicator este măsurat prin numărul de elevi înscriși per profesor într-o anumită unitate de învățământ. Profesorii sunt o resursă importantă în procesul de studiu, iar acest indicator măsoară disponibilitatea acestei resurse, precum și diferențele dintre școli în ceea ce privește accesul elevilor la această resursă.

Criterii de prioritizare a investițiilor în educație la nivelul PS3

Principiile privind investițiile în infrastructura educațională a Sectorului 3 trebuie elaborate ținând cont de faptul că aceste investiții sunt cele care contribuie la creșterea accesului la educație și la îmbunătățirea calității actului educațional oferit beneficiarilor de educație de unitățile de învățământ din Sectorul 3.

În procesul de evaluare a propunerilor de proiecte de investiții în infrastructura educațională a

Sectorului 3 se avea în vedere că toate deciziile privind investițiile în infrastructura educațională trebuie centrate pe îmbunătățirea accesului, calității și relevanței educației prin măsuri precum:

- creșterea participării la toate nivelurile de învățământ;
- reducerea părăsirii timpurii a școlii;
- creșterea ratei de absolvire a învățământului obligatoriu;
- îmbunătățirea tranziției către nivelurile superioare de învățământ;
- îmbunătățirea calității și relevanței învățământului profesional și tehnic;
- promovarea învățării pe tot parcursul vieții.

Totodată, investițiile în infrastructura educațională a Sectorului 3 trebuie planificate cu respectarea cerințelor de finanțare ale BL sau ale programelor operaționale din care se derulează dar cu respectarea principiilor dezvoltării durabile, egalității de gen, nediscriminării, desegregării și non-segregării.

Rezultă că prioritizarea proiectelor de investiții în infrastructura educațională a Sectorului 3 este un proces care presupune parcurgerea unor etape precum:

- evaluarea și selecția proiectelor de investiții care vor face obiectul analizei de către persoanele cu atribuții în acest sens;
- analiza propunerilor de investiții selectate și adaptarea acestora, astfel încât să fie compatibile cu situația reală existentă în unitățile de învățământ;

și că toate criteriile de prioritizare ale investițiilor în infrastructura educațională a Sectorului 3 se vor raporta, conform prevederilor SMIE 2018-2023 la:

- nevoile generale ale unităților de învățământ pentru asigurarea unei educații de calitate;
- la tendințele demografice;
- la alternativele de transport pentru elevi;
- nevoile pieței forței de muncă;

În prima etapă a procesului de evaluare a propunerilor de proiecte de investiții în infrastructura educațională a Sectorului 3, se va urmări respectarea conformității propunerilor cu principiile generale, respectiv:

I. Deciziile privind investițiile în infrastructura educațională a Sectorului 3 trebuie luate pe baza unor date credibile care să vină în sprijinul procesului de îmbunătățire a accesului, calității și relevanței educației, prin programe care vizează:

- creșterea participării la toate nivelurile de învățământ;
- reducerea părăsirii timpurii a școlii;
- creșterea ratei de absolvire a învățământului obligatoriu;
- îmbunătățirea tranziției către nivelurile superioare de învățământ
- îmbunătățirea calității și relevanței învățământului profesional și tehnic;
- promovarea învățării pe tot parcursul vieții;

II. Investițiile în infrastructură se aliniază condiționalităților ex-ante privind învățarea pe tot parcursul vieții, învățământul terțiar, învățământul profesional și tehnic și reducerea ratei de abandon școlar.

III. Investițiile în infrastructura educațională a Sectorului 3 trebuie planificate și aprobate luând în considerare aspectele relevante privind educația și/ sau infrastructura, prevăzute în strategiile de referință, respectiv:

- Strategia Națională pentru Competitivitate;
- Strategia Națională pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare;
- Strategia Națională pentru Promovarea Incluziunii Sociale și Combaterea Sărăciei;
- Strategia de Incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Teritorială;

IV. Investițiile în infrastructura educațională trebuie planificate cu respectarea cerințelor de finanțare ale BL și ale programelor operaționale pe care le accesează dar și în funcție de obiectivele stabilite prin HCL-ri elaborate de CL S3 sau prin politici publice.

Investițiile în infrastructura educațională trebuie planificate în conformitate cu principiile dezvoltării durabile, ale egalității de gen, ale nediscriminării, desegregării și non-segregării dar și în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

După stabilirea conformității propunerilor cu principiile generale, se aplică un set de criterii și de subcriterii pentru prioritizarea proiectelor eligibile de investiții în infrastructura educațională. Criteriile strategice au fost structurate pe patru dimensiuni și opt sub-dimensiuni strategice considerate cele mai importante pentru deciziile de prioritizare a investițiilor pentru modernizarea infrastructurii educaționale. Subcriteriile strategice se aplică pentru diferite niveluri de învățământ și pentru diferite surse de finanțare. Majoritatea fondurilor disponibile în prezent pentru investiții în infrastructura educațională sunt fonduri europene, dar sunt și numeroase proiecte de modernizare a infrastructurii educaționale finanțate din BL.

Cele mai importante criterii și subcriterii pentru prioritizarea investițiilor și pentru modernizarea infrastructurii educaționale a Sectorului 3 sunt:

- a) *schimbările demografice din sectorul 3, respectiv măsurarea ratei de creștere a populației pe grupe de vârstă pentru diferite niveluri de învățământ, pe baza creșterii medii anuale a populației, date care pot fi accesate de la INS;*
- b) *ponderea populației preșcolare și școlare din totalul populației Sectorului 3;*
- c) *ponderea populației cu nivel de educație preuniversitară din totalul populației Sectorului 3;*
- d) *numărul de elevi raportat la numărul de clase disponibile;*
- e) *numărul de locuri în unitățile de învățământ în raport cu numărul de elevi înscriși într-o unitate de învățământ;*
- f) *număr de computere raportat la 10 elevi;*

- g) gradul de dotare al unităților de învățământ (de exemplu, biblioteci, laboratoare, săli de sport și ateliere);*
- h) caracterul adecvat al utilităților din unitățile de învățământ;*
- i) rata abandonului școlar;*
- j) sustenabilitatea financiară a bugetului local al Sectorului 3;*

În vederea dezvoltării infrastructurii educaționale din Sectorul 3, pentru îmbunătățirea condițiilor pentru învățământul ante-preșcolar și școlar din Sectorul 3, prin:

- creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, în special pentru copii cu risc crescut de părăsire timpurie a sistemului;
- crearea de condiții optime în vederea asigurării nivelului de bază al calității învățământului ante-preșcolar și preșcolar;
- asigurarea unei economii mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor umane, financiare, materiale, de timp și informaționale;
- asigurarea unei infrastructuri educaționale încadrată în condițiile esențiale standardelor Uniunii Europene,

au fost depuse încă din anul 2019 o serie de proiecte pe Axa 10 a POR, respectiv:

1. Prin HCL S3 nr. 430/04.09.2019, a fost aprobat proiectul: „Lucrări de extindere-Grădinița nr.68” și cheltuielile legate de proiect, în vederea finanțării acestuia din POR 2014-2020, Axa 10 învățământ preșcolar, în valoare totală de 7.705.699, 82 lei inclusiv TVA, din care contribuția proprie în proiect a PS3, reprezentând cofinanțarea proiectului este în cuantum de 1.237.256, 63 lei.
2. În ședința extraordinară a CL S3 din 04.09.2019 a fost aprobat proiectul: „Lucrări capitale de creștere a eficienței energetice, modernizare și extindere - Grădinița nr. 24” și cheltuielile legate de proiect, în vederea finanțării acestuia din POR 2014-2020, Axa 10 învățământ preșcolar, în valoare totală de 12.511.458, 95 lei inclusiv TVA, din care contribuția proprie în proiect a PS3, reprezentând cofinanțarea proiectului este în cuantum de 2.323.457, 47 lei.
3. În ședința extraordinară a CL S3 din 04.09.2019 a fost aprobat proiectul: „Construire complex multifuncțional pentru activități didactice și sport la Școala Gimnazială Liviu Rebreanu (fosta nr. 21)” și cheltuielile legate de proiect, în vederea finanțării acestuia din POR 2014-2020, Axa 10 învățământ preșcolar, în valoare totală de 8.711.921.60 lei inclusiv TVA din care contribuția proprie în proiect a PS3, reprezentând cofinanțarea proiectului este în cuantum de 174.238, 43 lei.
4. Prin HCL S3 nr. 431/04.09.2019, a fost aprobat proiectul: „Lucrări de extindere-Grădinița nr.69” și cheltuielile legate de proiect, în vederea finanțării acestuia din POR 2014-2020, Axa 10 învățământ preșcolar, în valoare totală de 13.619.934, 14 lei inclusiv TVA, din care contribuția proprie în proiect a PS3, reprezentând cofinanțarea proiectului este în cuantum de 1.411.072, 09 lei.

Totodată, în anul 2019, PS3 a prevăzut în lista de investiții fonduri de la BL al sectorului 3 pentru executarea unor lucrări de infrastructură școlară, din care enumerăm câteva:

1. Extindere Școală Gimnazială nr 81, sursa de finanțare - BL, în valoare de 2.190.000 lei;

2. Lucrări capitale pentru creșterea eficienței energetice, consolidare și modernizare, sursa de finanțare - BL în valoare de 3.500.000 lei;
3. Școala gimnazială Liviu Rebreanu (fosta nr 21) - Branșamente (apa canal, electrice, gaze, termice - inclusiv proiectare), sursa de finanțare - BL, în valoare de 138.000 lei;
4. Construire complex multifuncțional pentru activități didactice și sport la Școala gimnazială Federico Garcia Lorca (fostă nr 196), sursa de finanțare - BL, în valoare de 1.500.000 lei;
5. Școala Gimnazială Federico Garcia Lorca (fostă nr 196) – Execuție branșamente (apa canal, electrice, gaze, termice - inclusiv proiectare), sursa de finanțare - BL, în valoare de 283.000 lei;
6. Construire complex multifuncțional pentru activități didactice și sport la Școala gimnazială Federico Garcia Lorca (fostă nr 196), sursa de finanțare - BL, în valoare de 3.310.000 lei;
7. Branșament electric la Școala Gimnazial nr. 88 - sală de sport și adaptare instalație primară (inclusiv taxe, avize, proiectare, comisioane etc), sursa de finanțare - BL, în valoare de 127.000 lei;
8. Devieri rețele termoficare (inclusiv proiectare, taxe, execuție, consultanță) - Construire complex multifuncțional pentru activități didactice și sport la Școala gimnazială nr 200, sursa de finanțare - BL, în valoare de 200.000 lei;
9. Reabilitarea sistemului de producere a agentului termic și apa apei calde menajere (inclusiv taxe, ISC, consultanță, avize etc), Școala gimnazială nr 195, sursa de finanțare - BL, în valoare de 2 653.000, 00 lei;
10. Reabilitarea sistemului de producere a agentului termic și a apei calde menajera (inclusiv taxe, ISC, consultanță avize etc) la Școala gimnazială Liviu Rebreanu (fosta nr 21), sursa de finanțare - BL, în valoare de 1.966.000, 00 lei;
11. Amenajare spațiu pentru proiectul - „Masă caldă la Școala Gimnazială nr. 73- Barbu Delavrancea”, „Amenajate spațiu pentru proiectul „Masă caldă la Școala Gimnazială nr. 80”, „Amenajare spațiu pentru proiectul - Masă caldă la Școala Gimnazială nr. 200', sursa de finanțare - BL, în valoare de 390.000, 00 lei;
12. Expertiza tehnică, audit energetic, studiu de fezabilitate – „Lucrari de extindere Școala gimnaziala Leonardo da Vinci” sursa de finanțare - BL, în valoare de 160.000, 00 lei;
13. Proiect tehnic (inclusiv DTAC și asistență tehnică) – „Lucrari de extindere Școala gimnaziala Leonardo da Vinci” sursa de finanțare - BL, în valoare de 170.000, 00 lei;
14. Dotare corp C – „Colegiul Tehnic Anghel Saligny” sursa de finanțare - BL, în valoare de 750.000, 00 lei¹⁰.

Plan de acțiune al PS3 în vederea prioritizării investițiilor în infrastructura educațională

În vedere alinierii la direcțiile strategice planificate în ceea ce privește investițiile în infrastructura educației, strategia pentru modernizarea infrastructurii educaționale este strâns corelată cu cele 4 strategii dezvoltate de MEC prin Cadrul strategic al educației și formării profesionale, respectiv:

- Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii;
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015-2020;

¹⁰ Lista obiectivelor de investiții a PS3 din anul 2020, Anexa 11/7 la HCL S3 nr.23/10.02.2020

- Strategia educației și formării profesionale din România în perioada 2016-2020;

Tabel nr. 4. Plan de acțiune al PS3 - prioritizarea investițiilor în educație

Nr. crt	Măsuri	Acțiuni
1.	Construirea de noi unități de învățământ de nivel ante-preșcolar și preșcolar în Sectorul 3, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea unităților de învățământ de nivel ante-preșcolar și preșcolar existente în Sectorul 3	Investiții în infrastructura educațională antepreșcolară și preșcolară care contribuie la prevenirea riscului de părăsire timpurie a școlii și la îmbunătățirea accesului pentru elevii cu dizabilități fizice
2.	Construirea de noi unități de învățământ de nivel primar și gimnazial în Sectorul 3, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea unităților de învățământ de nivel primar și gimnazial existente în Sectorul 3	✓ Investiții cu rolul de a reduce supraaglomerarea în unitățile de învățământ din Sectorul 3 pentru nivelul primar și gimnazial care funcționează în schimburi ✓ Investiții cu rolul de a spori accesul în unitățile de învățământ pentru elevii cu dizabilități fizice
3.	Construirea, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea unităților de învățământ cu nivel de învățământ profesional și tehnic și de învățare pe tot parcursul vieții	Investiții în infrastructura educațională ÎPT care contribuie la prevenirea riscului de părăsire timpurie a școlii și la îmbunătățirea accesului pentru elevii cu dizabilități fizice
4.	Reabilitarea spațiilor de învățare în vederea asigurării condițiilor minime de funcționare	Investiții care determină îmbunătățirea utilităților din unitățile de învățământ, inclusiv încălzirea, ventilația, alimentarea cu apă, canalizarea și colectarea deșeurilor.
5.	Consolidarea, reabilitarea, modernizarea și extinderea unităților de învățământ din Sectorul 3 în vederea asigurării condițiilor de siguranță	✓ Investiții în reabilitarea și consolidarea spațiilor de învățare în vederea reducerii riscului seismic al unităților de învățământ ✓ Investiții pentru consolidarea și reabilitarea unităților de învățământ care

- funcționează în clădiri de patrimoniu.
6. Modernizarea, reabilitarea, extinderea, echiparea și flexibilizarea spațiilor de învățare din cadrul unităților de învățământ pentru asigurarea și dezvoltarea unor medii de învățare de calitate care să sprijine procesul de învățare
- ✓ Investiții pentru dotarea unităților de învățământ cu spații de învățare de calitate, inclusiv săli multifuncționale și flexibile.
 - ✓ Investiții care să conducă la consolidarea legăturii dintre infrastructura educațională și rezultatele elevilor, respectiv îmbunătățirea calității și relevanței mediilor de învățare pentru a îmbunătăți procesul de învățare al elevilor.
7. Construirea, modernizarea, reabilitarea, extinderea, dotarea și flexibilizarea spațiilor de învățare din cadrul unităților de învățământ în vederea corelării cu nevoile și cerințele pieței muncii
- ✓ Investiții în reabilitarea și modernizarea atelierelor și laboratoarelor de practică pentru a fi adaptate nivelului de dezvoltare tehnologică și cerințelor specifice sectoarelor economice actuale
 - ✓ investiții în instituțiile de învățământ și de formare profesională care vizează îmbunătățirea și dezvoltarea competențelor solicitate pe piața forței de muncă sau fundamentale pentru succesul în viață și în societate.

Având în vedere necesitatea de:

- îmbunătățire a accesului la serviciile de educație;
- îmbunătățire a condițiilor de siguranță și de funcționare a spațiilor de învățare, atât prin investiții în infrastructura de învățământ cât și prin reducerea procentului unităților de învățământ care funcționează fără avize sau autorizații și reducerea procentului unităților de învățământ vulnerabile la risc seismic mare;
- îmbunătățire a calității și relevanței mediilor de învățare, atât prin investiții în infrastructura de învățământ cât reducerea procentului de unități de învățământ care nu dispun de facilități precum biblioteci, acces la internet, calculatoare, laboratoare, săli de sport sau ateliere de practică;

și ținând cont de:

- Cerințele Proiectului: *“Servicii electronice eficiente și simplificare administrativă prin platforme informatice inovative”*, Cod SMIS 129694 și ale Activității 7.2- *„Elaborarea și dezvoltarea unor criterii pentru prioritizarea investițiilor în următoarele sectoare: educație, sănătate, asistență socială, infrastructură (mediu și transport) pentru realizarea bugetului aferent anului 2020-2021”*;
- Legea educației naționale nr. 1/2011, actualizată, cu modificările și completările ulterioare;
- Raportul anual privind starea economică, socială și de mediu a sectorului 3 pe anul 2019;
- Ghidul pentru planificarea și fundamentarea procesului decizional din administrația publică locală;
- Strategia pentru modernizarea infrastructurii educaționale în România, perioada 2018–2023;
- Hotărârea Guvernului nr. 225/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice;
- Strategia Națională pentru Competitivitate;
- Strategia Națională pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare;
- Strategia Națională pentru Promovarea Incluziunii Sociale și Combaterea Sărăciei;
- Strategia de Incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Teritorială;
- Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii;
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015-2020;
- Strategia educației și formării profesionale din România în perioada 2016-2020;
- Bugetul PS3 și lista de investiții pe anul 2020 anexă la Buget

Propunem următoarele criterii de prioritizare a investițiilor în domeniul Educație:

Principii	Criterii de prioritizare a proiectelor noi de investiții în domeniul educație	Sub-criterii de prioritizare a obiectivelor de investiții în domeniul educație	D A	N U	Nu se aplică	Punctaj ¹¹	
						Maxim	Acordat
I. Oportunitatea investiției în domeniul educație	1.1. Obiectivele investiției sunt relevante pentru domeniul activitate al instituției?	1.1.1. Proiectul de investiții analizat, poate contribui la asigurarea unei educații de calitate la standarde				20 din care (10)	

¹¹ Este selectat criteriul propus care este apreciat cu mențiunea „DA”. Ulterior procesului de selectare cu mențiunea „DA” va urma punctarea criteriului.

		europene pentru toți copiii din S3?				
		1.1.2. Proiectul de investiții în domeniul educației analizat, face obiectul direcțiilor de acțiune din strategiile naționale/regionale, respectiv al Strategiei pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018 - 2023 sau al strategiilor UE asumate și de România în calitate de stat membru UE?				
		1.2.1. Investiția ajută la creșterea nivelului de dezvoltare al S3?			(10)	
		1.2.2. Investiția vizează sprijinirea creșelor, grădinițelor și școlilor din zonele cu populație vulnerabilă din S3?				
		1.2.3. Investiția contribuie la îmbunătățirea condițiilor de studiu, de bază, din creșele, grădinițele, școlile și liceele				
1.2. Investiția reprezintă o prioritate în contextul actualei strategii de dezvoltare instituțională?						

II. Justificarea economică și social		din S3?					
		1.2.4. Investiția este destinată copiilor din S3 care nu au încă acces la educație?					
	2.1. Investiția este justificată economic prin studiul de (pre)fezabilitate sau, după caz, de memoriul tehnico-economic, sau de nota de fundamentare?	2.1.1. Proiectul de investiții aferent sistemului educațional are întocmit un studiu de fezabilitate, un memoriu tehnico-economic sau o notă de fundamentare, actualizate?				40 din care (20)	
		2.1.2. Obiectivele specifice ale proiectului de investiții pentru domeniul educație sunt precis cuantificate?					
		2.1.3. Proiectul de investiții pentru domeniul educație are estimate costurile și beneficiile?					
	2.2. Proiectul are justificare socială?	2.2.1. Proiectul de investiții generează locuri de muncă?				(10)	
		2.2.2. Proiectul de investiții contribuie la					

		asigurarea unor șanse egale la educație pentru copiii din cartierele sărace?				
		2.2.3. Proiectul de investiții susține programe de educare și de conștientizare pentru reducerea abandonului școlar?				
		2.2.4. Proiectul de investiții în educație asigură dezvoltarea sau modernizarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ public?				
	2.3 Impactul de mediu al investiției corespunde legislației în vigoare?	2.3.1. Proiectul de investiții asigură respectarea legislației referitoare la asigurarea condițiilor de bază din unitățile de învățământ și a condițiilor de mediu?			(10)	
	3.1. Cerințele totale de finanțare ale proiectului respectă o estimare realistă a resurselor disponibile pentru educație?	3.1.1. Finanțarea proiectului de investiții pentru sectorul educație este inclusă în proiectul bugetului local al S3, conform priorităților			20 din care (10)	

**III.
Sustenabilitatea
financiară a
investiției
pentru
educație**

	<i>comunității locale?</i>				
	3.1.2. <i>Solicitările de finanțare pentru noile investiții în sectorul educație sunt corelate cu resursele disponibile după ce sunt acoperite investițiile în curs de derulare?</i>				
	3.1.3. <i>Proiectul de investiții pentru educație beneficiază de sustenabilitatea financiară a bugetului local?</i>				
	3.1.4. <i>Proiectul de investiții pentru sectorul educație vizează accesul egal al copiilor/elevilor la un învățământ de calitate, respectiv asigurarea transportului la și de la școală, masa caldă, burse, tichete de grădiniță, vouchere, sau dotarea unităților de învățământ cu sisteme video?</i>				
3.2 Investiția este susținută din surse proprii sau necesită și cofinanțare?	3.2.1. <i>Proiectul de investiții prevede posibilitatea accesării de fonduri</i>			(5)	

		nerambursabile?				
		3.2.2. Proiectul de investiții are cofinanțare din fonduri europene pentru diverse probleme de educație, cum ar fi: prevenirea abandonului școlar, înscrierea la grădiniță, îmbunătățirea condițiilor din creșe/grădinițe și /școli, construirea de noi astfel de unități, crearea de noi forme de școlarizare de tip before/after school?				
		3.3.1. Este evaluată implementarea proiectului, urmărindu-se respectarea costurilor estimate și termenul limită de finalizare?			(5)	
3.3	Există aranjamente credibile pentru a acoperi durabil costurile de operare și de întreținere rezultate odată ce proiectul este finalizat?	3.3.2. Resursele umane și financiare alocate sunt suficiente pentru a asigura realizarea proiectului?				
		3.3.3. Raportul de finalizare al proiectului va				

		prezenta și informații cu privire la calitatea serviciilor oferite și așteptate de comunitatea locală?					
		3.3.4. Se vor evalua eficiența, eficacitatea și performanța proiectului de investiții în raport cu capacitatea ulterioară de a obține venituri care să acopere costurile de operare și întreținere?					
		3.3.5. După finalizarea investiției pot fi atrase resurse financiare astfel încât să se asigure buna funcționare și întreținerea investiției ?					
IV. Planul de implementare și performanța în implementare	4.1. Cât de bine s-a făcut actuala pregătire a proiectului/investiției?	4.1.1. S-a constatat existența unei documentații detaliate și au fost informați factorii decizionali responsabili de implementarea proiectului?				20 din care (10)	
		4.1.2. Proiectul a parcurs cu succes etapele de					

	<i>selectare și de bugetare și poate fi implementat în perioada planificată?</i>					
	4.1.3. Proiectul răspunde nevoilor comunității, pe probleme de educație?					
4.2. S-au definit indicatori corespunzători pentru progresul și performanța proiectului/investiției și au fost proiectate aranjamente adecvate pentru monitorizare și evaluare?	4.2.1. Sunt definiți indicatorii necesari pentru evaluarea performanței investiției?				(5)	
	4.2.2. Există un plan etapizat cu termene ferme pentru realizarea investiției?					
	4.2.3. Există metode și instrumente pentru evaluarea progresului investiției?					
4.3 Există o structură de management de proiect identificată în instituție care răspunde de progresul implementării?	4.3.1. A fost nominalizat un manager/director de proiect care să asigure implementarea investiției și acesta are experiență în implementarea acestor proiecte?				(5)	
	4.3.2. Instituția este responsabilă cu implementarea și					

		are capacitatea de a dezvolta și realiza obiectivele proiectului?					
		4.3.3. La finalizarea proiectului se va evalua performanța și măsura în care investiția pentru educație a început să livreze serviciile așteptate de beneficiarii de educație?					
TOTAL PUNCTAJ						100	

SĂNĂTATE

Sistemul de sănătate joacă un rol central în societatea modernă urmărind să ajute populația să își mențină și să îmbunătățească starea de sănătate.

Sistemele de sănătate în Uniunea Europeană sunt destul de variate, reflectând particularitățile și alegerile proprii fiecărei națiuni. În același timp, cu toate diferențele legate de aspectele organizaționale și financiare, toate sunt construite pe aceleași valori europene: universalitate, accesul la îngrijire de calitate, echitate și solidaritate.

Un aspect important al actualei perioade este interacțiunea existentă între sistemele de sănătate ale țărilor din UE (Directiva 2011/243). Întărirea cooperării dintre sistemele de sănătate din UE urmărește o mai bună funcționare a acestora, în special atunci când apare necesitatea mobilității pacienților între sistemele de sănătate.

În ultimii 10 ani, sistemele de sănătate din UE au trebuit să se adapteze aceluiași schimbări majore manifestate în acest domeniu, și anume: îmbătrânirea populației (fenomenul papy-boom cu toate consecințele economice și sociale asociate), migrația, predominanța bolilor transmisibile și a problemelor de sănătate mintală, provocările nerezolvate generate de bolile transmisibile, performanța și problemele financiare care afectează sistemele sanitare, insuficiența personalului medical, precum și dezvoltarea precară a serviciilor de sănătate publică din multe zone.

Prima fază în construirea unui sistem de sănătate cu principii general valabile în UE, a debutat în 2003 cu un sistem unic, integrat, orizontal, Programul UE pentru sănătate publică 2003-2008, care a fost adoptat cu procedura de codecizie. A doua fază a constat în Programul de

acțiune comunitară în domeniul protecției sănătății și a consumatorilor 2007-2013, cu un buget de 312 milioane EUR. Cea de-a treia fază, presupune derularea programului actual „Sănătate pentru creștere economică” și cuprinde perioada 2014-2020.

În ultimii ani, instituțiile s-au concentrat pe trei dimensiuni-cheie cu implicații directe pentru politicile de sănătate publică:

1. Consolidarea cadrului interinstituțional;
2. Necesitatea de a consolida capacitatea de reacție rapidă;
3. Necesitatea unei mai bune coordonări a promovării sănătății și a prevenirii bolilor
Calitatea și accesul la servicii medicale diferă între țările UE în primul rând ca urmare a diferitelor circumstanțe sociale și economice. Diferențele au legătură și cu comportamentele referitoare la sănătate, inclusiv consumul de tutun și de alcool, regimul alimentar, activitatea fizică și tulburările mintale, care, la rândul lor, sunt determinate social și reflectă stresul și dezavantajul vieților oamenilor.

Responsabilitatea principală pentru protecția sănătății și dezvoltarea unor sisteme de sănătate cost-eficiente și echitabile, revine în continuare statelor membre. Cu toate acestea, UE joacă un rol important în îmbunătățirea sănătății publice, în prevenirea și gestionarea bolilor, atenuarea surselor de pericol pentru sănătatea umană și armonizarea strategiilor de sănătate între statele membre. UE a aplicat cu succes o politică cuprinzătoare prin intermediul strategiei de sănătate „Sănătate pentru creștere economică” și programul său de acțiuni pentru 2014-2020, precum și a unui corp de legislație secundară. Cele trei obiective strategice ale politicii de sănătate a UE sunt următoarele:

- Promovarea unei stări bune de sănătate - prevenirea bolilor și promovarea unor stiluri de viață sănătoase prin abordarea aspectelor legate de nutriție, activitate fizică, consumul de alcool, fumatul și consumul de droguri etc.. Având în vedere îmbătrânirea populației, nevoile de sănătate specifice ale persoanelor în vârstă impun extinderea serviciilor de sănătate în această direcție;
- Protejarea cetățenilor împotriva amenințărilor transfrontaliere pentru sănătate – se referă la monitorizarea și pregătirea pentru situații de urgență în cazuri de epidemie sau bioterorism, dar și situațiile noi generate de schimbările climatice;
- Crearea de sisteme de sănătate dinamice, inovatoare, eficiente și sustenabile care să poată să facă ajustări în timp real mai ales față de deficitul de resurse financiare și umane, generate inclusiv de mobilitatea pacienților și a personalului medical.

Asigurarea unei stări bune de sănătate pentru toți cetățenii UE este primul pas și o garanție în realizarea dezideratului strategiei pentru sănătate a UE care își propune să transforme spațiul european într-o economie inteligentă, durabilă și incluzivă, care promovează creșterea pentru toți.

Trebuie să se țină seama și de Sănătatea 2020, un cadru european de politici de susținere a acțiunilor vizând sănătatea și bunăstarea populației la nivelul guvernului și a societății. Scopul său este de „a îmbunătăți semnificativ sănătatea și bunăstarea populației, a reduce inegalitățile din sănătate, de a consolida sănătatea publică și de a asigura sisteme sanitare centrate pe oameni, care să fie universale, echitabile, sustenabile și de calitate”. Cadrul se bazează pe valorile sacre ale Constituției OMS: dreptul fundamental al fiecărei ființe umane la cel mai

Înalt posibil standard de sănătate, indiferent de etnie, gen, statut social și posibilitate de plată. La fel de importante sunt și principiile corectitudinii, sustenabilității, calității, transparenței, responsabilității, dreptul de participare la luarea deciziilor și dreptul la demnitate.

Sănătatea 2020 are două obiective interconectate:

- îmbunătățirea sănătății pentru toți și reducerea inechităților din sănătate;
- îmbunătățirea leadershipului și guvernării participative pentru sănătate.

În afară de aceste două obiective, cadrul de politici Sănătatea 2020 este bazat pe patru arii prioritare pentru acțiuni politice, interconectate, interdependente și care se sprijină reciproc⁵:

- investiție în sănătate printr-o abordare care vizează durata întregii vieți și auto-afirmarea oamenilor;
- abordarea principalelor provocări cu privire la sănătate din Regiune, din domeniul bolilor netransmisibile și transmisibile;
- consolidarea sistemelor de sănătate centrate pe persoană, capacitatea sănătății publice și a pregătirii în situații de urgență, supravegherii și răspunsului;
- crearea de comunități reziliente și de medii de sprijin.

O altă tendință clară în domeniul sănătății este folosirea din ce în ce mai mare a tehnologiilor informației, utilizarea pe scară largă a dispozitivelor mobile (telefoane inteligente și tablete) și a aplicațiilor inteligente, care permit tuturor actorilor din domeniu să beneficieze de conectivitate omniprezentă 24 ore din 24. Parlamentul este un partener activ în dezbaterile privind scenariile emergente cum ar fi e-sănătatea și m-sănătatea.

Inegalitățile stării de sănătate sunt determinate atât de caracteristicile individuale, cât și factorii generali ai sănătății, și anume: factorii socio-economici, educaționali, culturali, ambientali, comportamentali și accesibilitate la serviciile de sănătate. La nivel global, strategiile de sănătate au ca principal obiectiv ameliorarea cauzelor disparităților semnificative în starea de sănătate a diferitelor grupuri de populație.

La nivel național, îmbunătățirea stării de sănătate a populației și reducerea inegalităților dintre regiunile și județele țării reprezintă priorități fundamentate prin principalele acte normative care reglementează politica de sănătate publică, acestea fiind legiferate prin Hotărârea de Guvern nr. 1028 din 18 noiembrie 2014 privind aprobarea Strategiei naționale de sănătate 2014-2020 și a Planului de acțiuni pe perioada 2014-2020 pentru implementarea Strategiei naționale.

În România, pornind de la scopul global al Strategiei Naționale pentru sănătate 2014- 2020 și anume îmbunătățirea stării de sănătate a populației, Ministerul Sănătății își propune să așeze sistemul de sănătate pe fundamentul următoarelor principii de bază:

- Acces echitabil la servicii esențiale;
- cost-eficacitate;
- fundamentare pe dovezi;
- optimizarea serviciilor de sănătate;

- accent pe serviciile și intervențiile cu caracter preventiv;
- descentralizare;
- parteneriat cu toți actorii ce pot contribui la îmbunătățirea stării de sănătate.

Principalele valori pe care Ministerul Sănătății dorește să le promoveze prin strategia de sănătate sunt:

- Comunicarea și transparența;
- Centrarea pe pacient;
- Ancorarea în evidențe, asigurarea valorii adăugate pentru banii investiții;
- Echitatea;
- Îmbunătățirea continuă a calității;
- Descentralizarea în sănătate, dar și responsabilizarea și implicarea comunității;
- Împuternicirea personalului din sănătate;
- Etica profesională;
- Conștientizarea populației și responsabilizarea individului.

Conform Strategiei Naționale de Sănătate, principalele arii strategice de acțiune sunt:

Aria strategică 1: Sănătate publică

- Îmbunătățirea sănătății mamei și copilului;
- Combaterea dublei poveri a bolii în populație prin:
 - Controlul eficace al epidemiilor și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv cu accent pe bolile transmisibile cu povară relativ mare în populația din România;
 - Reducerea poverii prin boli netransmisibile evitabile, inclusiv intervenții privind patologii cronice istoric neglijate (cancer, boli cardiovasculare, diabet, sănătatea mintală, boli rare).
- Sănătatea în relație cu mediul;
- Conștientizarea și educarea populației privind soluțiile eficace cu caracter preventiv (primar, secundar sau terțiar).

Aria strategică 2: Servicii de sănătate

- Un sistem de servicii de asistență comunitară de bază destinate grupurilor vulnerabile;
- Creșterea eficacității și diversificarea serviciilor de asistență medicală primară;
- Consolidarea calității și eficacității serviciilor furnizate în ambulatorul de specialitate;
- Creșterea gradului de siguranță a populației prin consolidarea sistemului integrat de urgență și asigurarea accesibilității la asistența medicală de urgență adecvată în mod echitabil;
- Regionalizarea/concentrarea asistenței medicale spitalicești și crearea de rețele regionale de referință cu spitale și laboratoare de diferite grade de competență interconectate cu sectorul de asistență primară și ambulatorie de specialitate.

Aria strategică 3: Măsurile transversale

- Întărirea capacității administrative la nivel național, regional și local și comunicarea schimbării;
- Implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor umane în sănătate
- Implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor financiare în sănătate, asigurarea controlului costurilor și a protecției financiare a populației;
- Asigurarea și monitorizarea calității serviciilor de sănătate publice și private;
- Dezvoltarea și implementarea unei politici a medicamentului care să asigure accesul echitabil și sustenabil la medicația bazată pe dovezi a populației;
- Promovarea cercetării și inovării în sănătate;
- Colaborare intersectorială pentru o stare de sănătate mai bună a populației, în special a grupurilor vulnerabile;
- Eficientizarea sistemului de sănătate prin accelerarea utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor moderne (E- sănătate);
- Dezvoltarea infrastructurii adecvate la nivel național, regional și local, în vederea reducerii inechității în accesul la serviciile de sănătate.

Dacă analizăm Profilul de țară pentru 2019 în ceea ce privește sănătatea, observăm câteva aspecte îngrijorătoare:

- Deși a înregistrat o creștere, speranța de viață în România este printre cele mai scăzute din UE (75, 3 ani în România față de 80, 3 ani media UE- pentru 2017);
- Cheltuielile pentru sănătate în România sunt cele mai scăzute din UE atât pe cap de locuitor (1 029 EUR, media UE fiind de 2 884 EUR), cât și ca procent din PIB (5 % față de 9,8 % în UE);
- Peste jumătate din totalul deceselor din România pot fi atribuite unei serii de factori de risc comportamentali, care includ dieta neadecvată, consumul de tutun, consumul de alcool și activitatea fizică scăzută (62 %), cifra situându-se mult peste media UE (44 %);
- În medie, peste o treime dintre adulții din România au declarat că consumă episodic alcool în exces (consum episodic excesiv de alcool)2 cel puțin o dată pe lună, ceea ce reprezintă o rată aflată pe locul doi în UE (35 % față de 20 % în medie în UE);
- În pofida prevalenței dietelor nesănătoase și a activității fizice scăzute, rata obezității adulților din România este cea mai mică din UE (doar unul din zece adulți era obez în 2017, în timp ce media UE a fost de 15 %). Cu toate acestea, excesul de greutate sau obezitatea devine tot mai răspândit(ă) în rândul copiilor, unul din șase adolescenți fiind supraponderal sau obez în perioada 2013-2014. Trebuie menționat însă că, în anul 2017, prevalența cea mai crescută a cazurilor de obezitate din țara noastră s-a înregistrat în județul Mehedinți (6421,4/100000loc);
- România are mai puțini medici și asistenți medicali pe cap de locuitor decât majoritatea țărilor UE;
- Sistemul de asigurări sociale de sănătate permite accesul persoanelor asigurate la un pachet complet de servicii, în timp ce persoanele neasigurate nu au dreptul decât la un set minim de servicii. În practică, numai aproximativ 89 % din populația României era acoperită de sistemul de asigurări sociale de sănătate în 2017;
- Trecerea la asistența medicală comunitară integrată este îngreunată de numărul scăzut de medici generaliști și de utilizarea în exces a spitalelor
- În 2017, cheltuielile pentru prevenție au reprezentat doar 1,8 % din cheltuielile pentru sănătate în România (media UE este de 3,2 %);

- Persoanele fără documente de identitate, majoritatea de etnie romă și persoane fără adăpost, nu sunt acoperite de asigurările de sănătate reglementate prin lege, întrucât nu se pot înregistra în sistem;
- În anul 2017, 4,7 % dintre români au raportat nevoi nesatisfăcute de asistență medicală din cauza costurilor, a distanței sau a perioadei de așteptare, comparativ cu o medie de 1,7 % în UE;
- Deficitul de forță de muncă din domeniul sănătății se menține ridicat, numărul medicilor și al asistenților medicali fiind unul dintre cele mai scăzute din Europa;
- Majoritatea cheltuielilor pentru sănătate sunt finanțate din fonduri publice (79 %), dar ponderea cheltuielilor suportate de pacient (aproximativ 20 %) poate fi substanțială, în special pentru persoanele vulnerabile;
- Tuberculoza rămâne o problemă majoră de sănătate publică în România; numărul cazurilor de TBC a scăzut în ultimul deceniu, dar rămâne în continuare cel mai ridicat din UE (aproximativ 13 000 de cazuri în 2017),
- Sistemul de sănătate din România se confruntă, de asemenea, cu probleme la nivel de guvernare. Nu există o evaluare sistematică a performanței, iar transparența, în general, lipsește.

Operațiuni orientative/Activități:

- Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de sănătate la nivel local;
- Dotarea cu echipamente medicale specializate și utilități de ultimă generație cu emisii minime de radiații (microdote) și care sprijină promovarea de tratamente non-invasive;
- Asigurarea resurselor materiale și formarea profesională a cadrelor medicale pentru folosirea potențialului optim al echipamentelor;
- Crearea și promovarea unor programe de formare profesională specializată în vederea creșterii calității serviciilor medicale (servicii medicale de prevenire a unor boli, dar și servicii medicale care presupun utilizarea corectă a noilor echipamente medicale cu care sunt dotate);
- Crearea și promovarea unor programe privind instruirea și familiarizarea populației privind modul de viață sănătos, alimentația sănătoasă și prevenirea îmbolnăvirilor cronice;
- Asigurarea asistenței medicale primare în special în zona rurală;

România și-a propus realizarea unui sistem de sănătate care să sprijine cetățenii, să le ofere posibilitatea de a beneficia de o stare de sănătate cât mai bună și care să contribuie la creșterea calității vieții acestora.

Ministerul Sănătății, misiune, viziune și priorități strategice

Ministerul Sănătății este cel care elaborează politici, strategii și programe de acțiune în domeniul sănătății populației, care coordonează și controlează implementarea acestora la nivel național, regional și local și care răspunde de realizarea procesului de reformă în domeniul sanitar. Totodată, Ministerul Sănătății organizează și coordonează activitățile pentru asigurarea sănătății populației, acționând pentru prevenirea și combaterea practicilor care dăunează sănătății.

Accesul la serviciile de sănătate mai ales pentru categoriile de persoane vulnerabile, punerea în practică a măsurilor de reabilitare și modernizare a infrastructurii de sănătate dar și îmbunătățirea capacității administrative, sunt obiective strategice care vizează promovarea coeziunii sociale prin sănătate și prin servicii de sănătate de calitate.

Direcțiile strategice de dezvoltare pentru sistemul de sănătate românesc pe termen mediu și lung sunt centrate pe:

1. Sănătatea publică

Acțiunile întreprinse vizează:

- sănătatea în relația cu mediul;
- sănătatea mintală - îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu tulburări psihice prin asigurarea accesului acestora la terapii medico-psihologice;
- depistarea consumului de substanțe psihoactive;
- creșterea capacității de screening a bolilor infecțioase transmisibile, inclusive a celor cu transmitere sexuală;
- bolile rare - îmbunătățirea calității îngrijirii pacientului cu asemenea afecțiuni pe tot lanțul de îngrijiri și asigurarea accesului la terapia specifică;
- introducerea unor acțiuni noi precum: depistarea bolilor cardiovasculare cu risc major pornind de la patologia hipertensivă;
- îmbunătățirea stării de sănătate și nutriție a femeii și copilului, inclusiv pentru grupuri dezavantajate și vulnerabile - intervenții pentru prevenirea malnutriției, obezității, a deceselor neonatale prin creșterea accesului la îngrijiri adecvate și la servicii de planificare familială;
- elaborarea, finanțarea și implementarea programelor profilactice pentru copii pentru toate ariile terapeutice, prin introducerea consultațiilor obligatorii pentru copii de vârstă 5- 9 ani prin rețeaua de medicină școlară sau prin cabinetele de medicină;
- creșterea capacității de screening neonatal pentru depistarea malformațiilor congenitale, risc genetic, erorilor înnașcute de metabolism;
- reducerea incidenței bolilor netransmisibile care constituie actualmente cauzele majore de morbiditate, dizabilitate și mortalitate - boli cardiovasculare și cerebrovasculare, cancer, bolile sistemului digestiv, aparatului respirator, diabet, prin măsuri precum:
 - ✓ evaluarea riscurilor și supravegherea activă a populației prin servicii de prevenție depistarea în faze incipiente de boală și intervenții de screening organizat extinderea și diversificarea serviciilor care pot fi oferite la nivelul medicinei de familie și de specialitate;
 - ✓ dezvoltarea sau îmbunătățirea rețelei de screening pentru cancer prin crearea de centre suplimentare de screening pentru cancer;
 - ✓ achiziționarea de unități mobile pentru screening-ul cancerului și pentru îmbunătățirea capacității tehnice a laboratoarelor regionale de patologie și citologie;

- reducerea mortalității și morbidității cauzate de bolile transmisibile, a impactului lor pentru individ și societate, iar pe termen lung diminuarea semnificativă a incidenței lor;

2. Serviciile de sănătate

Măsurile luate și acțiunile întreprinse vizează:

- creșterea eficacității și diversificarea serviciilor de asistență medicală primară, incluzând creșterea ponderii serviciilor de prevenție primară, secundară și terțiară, diagnostic precoce și tratament, monitorizarea pacientului cronic în comunitate;
- consolidarea calității și eficacității serviciilor furnizate în ambulatoriul de specialitate, concomitent cu scăderea numărului de cazuri de spitalizare continuă;
- creșterea gradului de siguranță a populației prin consolidarea sistemului integrat de urgență și asigurarea accesibilității la asistența medicală de urgență adecvată în mod echitabil;
- extinderea sistemului de tele-medicină între prespital și spital, precum și între unitățile și compartimentele de primiri urgente, la care se pot adăuga și centrele de permanență;
- creșterea accesului la servicii de reabilitare, paliativ și de îngrijiri pe termen lung;
- regionalizarea și concentrarea asistenței medicale spitalicești și crearea de rețele regionale de referință cu spitale și laboratoare de diferite grade de competență, interconectate cu sectorul de asistență primară și ambulatorie de specialitate;
- plasarea în centrul rețelei de spitale a spitalelor regionale de urgență cu înalt nivel de performanță, cărora li se adaugă spitalele zonale, completat de restul spitalelor județene de urgență și a celor din Municipiul București precum și institutele de specialitate;
- îmbunătățirea unor servicii medicale selectate, prin reabilitarea și crearea și furnizarea de echipamente medicale și de alt tip pentru săli de operație, unități de terapie intensive, unități pentru arși, unități de radioterapie, servicii de urgență și servicii de diagnostic (imagistică medicală);
- creșterea gradului de interconectare a furnizorilor de servicii medicale în vederea facilitării schimbului de informații utile pacienților;
- îmbunătățirea sistemului de raportare statistică în domeniul medical și dezvoltarea unui sistem de alertă epidemiologică precoce;
- consolidarea rețelei de servicii de asistență medicală comunitară destinate grupurilor vulnerabile;

3. Măsuri transversale care vizează sănătatea

- implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor financiare în sănătate;
- asigurarea controlului costurilor și a protecției financiare a populației;
- implementarea măsurilor strategice privind prevenirea fraudei și corupției în administrația publică și în serviciile sistemului de sănătate;
- dezvoltarea și implementarea unei politici a medicamentului care să asigure accesul echitabil și sustenabil la medicația bazată pe dovezi a populației;

- promovarea cercetării și inovării în sănătate;
- consolidarea capacității de previzionare a serviciilor medicale oferite populației prin dezvoltarea de către Ministerul Sănătății a unor sisteme informatice de analiză pentru domeniile strategice ale sistemului precum: resursele umane, infrastructura, resursele financiare;
- întărirea capacității administrative la nivel național, regional și local;
- implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor umane în sănătate;

Pentru asigurarea funcționării în condiții optime a sistemului de sănătate românesc, este necesară punerea în practică a următoarelor măsuri:

- creșterea graduală a resurselor alocate;
- creșterea finanțării asistenței medicale de urgență;
- susținerea financiară a programelor de sănătate;
- finanțarea reabilitării, consolidării unor unități sanitare publice;
- finanțarea construirii de noi spitale;
- finanțarea achiziționării și a dotării unităților sanitare cu echipamente medicale, cu aparatură medicală și mijloace de transport sanitar;
- acordarea de sprijin financiar pentru îmbunătățirea infrastructurii și dotarea spitalelor publice din rețeaua autorităților administrației publice locale;

Sursele de finanțare și ponderea fiecărei surse în totalul finanțării pentru proiectele de infrastructură în sistemul de sănătate sunt:¹²

Tabel nr. 6

Surse de finanțare	Pondere în total
	- % -
Buget de stat	99, 21
Credite externe	-
Fonduri externe nerambursabile	0, 05
Venituri proprii	0, 74
Total surse	100, 00

Programul de investiții al Ministerului Sănătății

Programul de investiții al Ministerului Sănătății este definit în strategia fiscal bugetară pe termen mediu 2017-2020 a Ministerului Sănătății, prin două principale proiecte de investiții de mare anvergură, în cadrul cărora se regăsesc o serie de subproiecte, respectiv:

1. Finanțarea dezvoltării și modernizarea infrastructurii sanitare

¹² Ministerul Sănătății, Document sinteza privind politicile și programele bugetare pe termen mediu ale ordonatorilor principali de credite pentru anul 2019 și perspectiva 2020-2022, Anexa nr.3/26

Subproiecte:

- finalizarea obiectivelor de investiții începute în anii precedenți;
- continuarea programului de consolidări și a altor lucrări de intervenții pentru clădirile unităților sanitare;
- reabilitarea infrastructurii unităților sanitare prin efectuarea de lucrări de reparații capitale;
- construirea a 8 spitale regionale de urgență, inclusiv prin POR și a unui spital republican, în București;
- reabilitarea, modernizarea și extinderea a cel puțin 15 spitale județene;
- dezvoltarea a 150 de ambulatorii de specialitate, a 25 de UPU și a unor centre comunitare integrate medico-sociale de care să beneficieze peste 270.000 de persoane;

2. Dotarea unităților sanitare cu aparatură medicală, echipamente și mijloace de transport sanitar specific, respectiv ambulanțe și/sau autosanitare

Subproiecte:

- dotarea cu aparatură și echipamente medicale la nivelul spitalelor publice;
- dotarea cu mijloace de transport sanitar specific precum: ambulanțe, autosanitare, sau elicoptere;
- dotarea cabinetelor medicilor de familie;
- dezvoltarea de centre de tele-medicină regionale sau naționale în funcție de specialitate;

Derularea acestor două principale proiecte și a subproiectelor aferente, au ca scop asigurarea populației cu servicii medicale performante, care să acopere nevoile acestora și care să fie comparabile cu cele oferite în prezent de furnizorii de servicii de același tip din statele membre ale UE.

Ca urmare a descentralizării, prin trecerea unui număr de peste 370 de spitale în responsabilitatea autorităților locale, o componentă semnificativă în finanțarea cheltuielilor de natura investițiilor o reprezintă și transferurile din bugetul Ministerului Sănătății către bugetele autorităților administrației publice locale pentru finanțarea cheltuielilor de natura investițiilor la nivelul spitalelor din rețeaua sanitară a acestora, care pot primi astfel de fonduri în condițiile art. 198, alin. 1, 2 și 3 din legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată cu modificările și completările ulterioare, dar care nu se regăsesc evidențiate în programul de investiții anexat la bugetul Ministerului Sănătății.¹³

În vederea modernizării infrastructurii din sănătate, Ministerul Sănătății a decis să utilizeze criterii transparente și obiective de priorizare a investițiilor publice finanțate din bugetul său, urmând a realiza și o monitorizare activă a mecanismelor de implementare a acestora.

UE despre sănătatea din România în anul 2019

România are un sistem de asigurări sociale de sănătate foarte centralizat, care se bazează pe un

¹³ Ministerul Sănătății, Document sinteza privind politicile și programele bugetare pe termen mediu ale ordonatorilor principali de credite pentru anul 2019 și perspectiva 2020-2022, Anexa nr.3/26

model de asigurări sociale de sănătate în care rolul statului este major. Ministerul Sănătății este responsabil pentru guvernarea generală, în timp ce CNAS administrează și reglementează sistemul, cele două instituții fiind reprezentate la nivel local prin autoritățile județene din domeniul sănătății publice și prin casele județene de asigurări de sănătate.

Serviciile de asistență medicală sunt furnizate în 41 de județe și în București, în conformitate cu normele stabilite la nivel central, respectiv casele județene de asigurări de sănătate cumpără servicii de la furnizorii de servicii medicale precum: medici generaliști și medici de familie, medici specialiști, laboratoare, spitale sau furnizori de servicii de îngrijire la domiciliu la nivel local.

În general, numărul redus de persoane care contribuie la asigurările sociale de sănătate are drept rezultat o subfinanțare cronică a sistemului de sănătate. Astfel, majoritatea cheltuielilor pentru sănătate provin din surse publice, dar cheltuielile generale sunt foarte scăzute, România cheltuind mai puțin pe sănătate decât orice altă țară din UE atât pe cap de locuitor, cât și ca proporție din PIB.

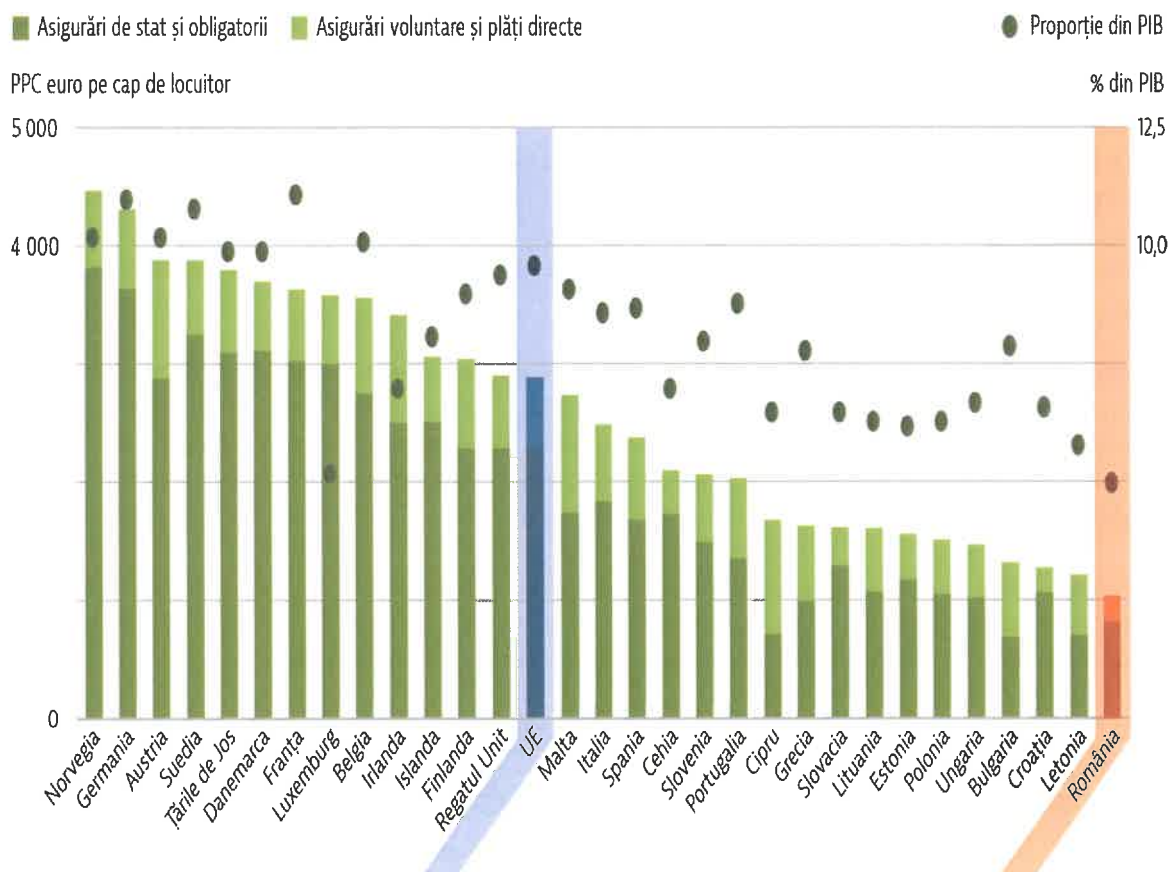
Deși cheltuielile pentru sănătate au crescut sistematic în ultimii ani, în anul 2017 România a cheltuit pentru sănătate 1 029 EUR pentru fiecare persoană, mai puțin de jumătate din media UE de 2 884 EUR, sau 5 % din PIB, comparativ cu media UE de 9, 8 %.

Peste trei sferturi din cheltuielile pentru sănătate sunt finanțate din fonduri publice, respectiv cca 79, 5 % în anul 2017 în concordanță cu media UE de 79, 3 %. Cea de a doua sursă de venituri în ordinea importanței o reprezintă plățile directe, care au reprezentat cca 20, 5 % din cheltuielile pentru sănătate în anul 2017.

Trecerea la asistența medicală ambulatorie se află într-un stadiu incipient, peste 42 % dintre cheltuielile pentru sănătate fiind încă direcționate către serviciile spitalicești (comparativ cu media UE de 29 %), deși valoarea totală pe cap de locuitor rămâne scăzută în termeni absoluți, totalizând aproximativ jumătate din cheltuielile din UE în ansamblu (Comisia Europeană, 2019a). Un procent suplimentar de 27 % este cheltuit pe produse farmaceutice și pe produse de uz medical. Această valoare este deosebit de ridicată în comparație cu cea a altor țări și, ca procent, se situează pe locul trei în UE după Bulgaria și Slovacia.

În pofida eforturilor de consolidare a asistenței medicale primare și a asistenței comunitare, susținute de Strategia Națională de Sănătate 2014–2020, proporția cheltuielilor pentru sănătate dedicate asistenței medicale primare și ambulatorii rămâne pe locul doi între cele mai scăzute din UE (18 %, comparativ cu media UE de 30 %). De asemenea, România cheltuiește foarte puțin pentru prevenție, numai 18 EUR pentru fiecare persoană în 2017 sau 1, 7 % din totalul cheltuielilor pentru sănătate, comparativ cu 3, 1 % la nivelul UE.

Cheltuielile pentru sănătate din România în raport cu state membre UE14

Sursa: Statisticile OCDE din 2019 în domeniul sănătății (datele se referă la anul 2017).

În pofida creșterii forței de muncă în domeniul sănătății în decursul ultimului deceniu, sistemul de sănătate din România este afectat în continuare de deficite de medici și de asistenți medicali. În anul 2017 existau 2,9 medici practicanți la 1 000 de locuitori, cifră aflată pe locul trei între cele mai scăzute cifre din UE, media UE fiind de 3,6 medici la 1000 de locuitori și 6,7 asistenți medicali la 1 000 de locuitori, media UE fiind de 8,5 asistenți la 1000 de locuitori. Emigrarea personalului medical în căutarea unor perspective profesionale și financiare în afara țării, a contribuit la crearea unui deficit intern de personal în domeniul sănătății cu consecințe negative.

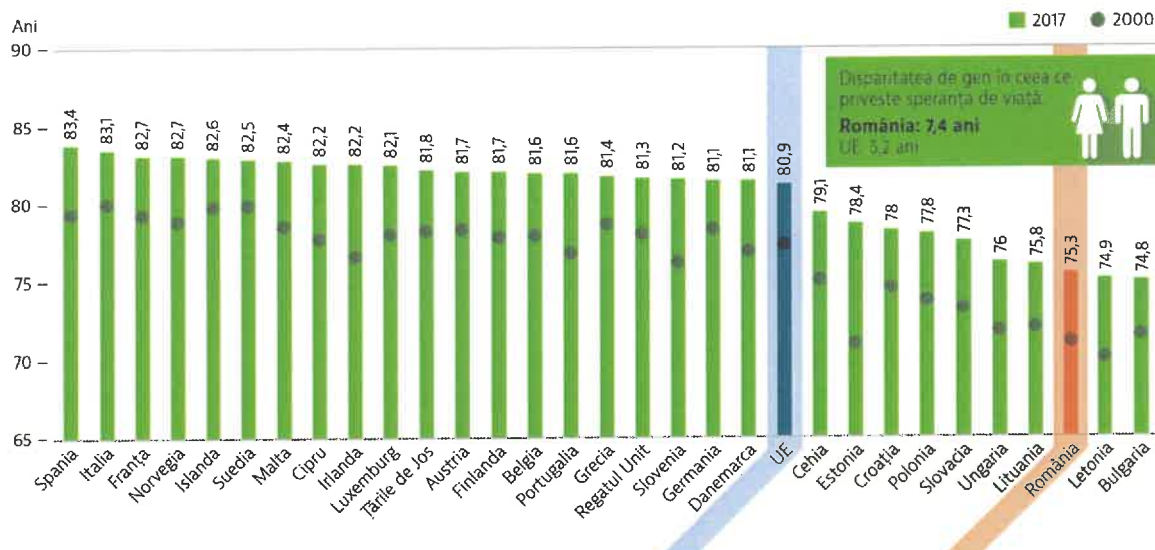
Astfel, România a înregistrat o emigrație semnificativă a profesioniștilor din domeniul sănătății, mai ales de la aderarea la UE în 2007, moment din care un număr semnificativ de profesioniști au părăsit sectorul sănătății publice din cauza remunerației reduse și a condițiilor de muncă precare.

Deși speranța de viață la naștere în România a crescut cu mai mult de patru ani în perioada 2000-2017 de la 71,2 ani la 75,3 ani, aceasta rămâne printre cele mai scăzute din UE și cu aproape șase ani sub media UE. Totodată, există o disparitate de gen majoră, femeile trăind în medie cu șapte ani mai mult decât bărbații, respectiv 71,7 ani comparativ cu 79,1 ani).

Pe de altă parte, România are una dintre cele mai ridicate rate ale mortalității infantile din UE,

respectiv 6, 7 la 1 000 de născuți vii, comparativ cu media UE de 3, 6 la 1 000 de născuți vii, în 2017.

Speranța de viață în România în raport cu statele membre UE15

Sursa: Baza de date Eurostat

Boala cardiacă ischemică și accidentul vascular cerebral sunt principalele cauze de deces, reprezentând împreună peste 550 de decese la 100 000 de locuitori în anul 2016, rata mortalității cauzate de boala cardiacă ischemică fiind de aproape trei ori mai mare în România decât în UE în ansamblu.

Cancerul pulmonar reprezintă cea mai frecventă cauză de deces cauzat de cancer din România, rata mortalității crescând cu aproape 14 % începând cu anul 2000, în principal din cauza ratelor ridicate ale fumatului.

Combaterea anumitor boli infecțioase, precum tuberculoza - TBC și rujeola, continuă să fie o problemă importantă de sănătate publică în România. Numărul cazurilor de TBC a scăzut în ultimul deceniu, dar rămâne în continuare cel mai ridicat din UE, România înregistrând în anul 2017 un număr de cca 13 000 de cazuri de TBC.

O altă caracteristică a sistemului de sănătate este lipsa integrării între diferite sectoare, și anume sănătatea publică, asistența medicală primară și serviciile medicale spitalicești. Acest lucru conduce la o continuitate precară a serviciilor de asistență furnizate pacienților.

Obiectivele strategice ale politicii de sănătate a UE sunt următoarele:

- promovarea unei stări bune de sănătate, prevenirea bolilor și promovarea unor stiluri de viață sănătoase prin abordarea aspectelor legate de nutriție, activitate fizică, consumul de alcool, fumatul și consumul de droguri. Totodată, având în vedere îmbătrânirea

populației, nevoile de sănătate specifice ale persoanelor în vârstă impun extinderea serviciilor de sănătate;

- protejarea cetățenilor împotriva amenințărilor transfrontaliere pentru sănătate - se referă la monitorizarea și pregătirea pentru situații de urgență în cazuri de epidemie dar și la situații care pot fi generate de schimbările climatice;
- crearea de sisteme de sănătate dinamice, inovatoare, eficiente și sustenabile;

Plan de acțiune al PS3 - prioritizarea investițiilor în sănătate

Tabel nr.7

Nr. crt	Măsuri	Acțiuni
1.	Îmbunătățirea infrastructurii spitalelor din Sectorul 3	✓ investiții în raționalizarea și transformarea spitalelor locale în unități care să furnizeze servicii în regim ambulatoriu, spitalizare de zi sau servicii pentru îngrijirea pacienților cronici; ✓ reabilitarea spitalelor în scopul creșterii eficienței energetice ✓ dotarea cu echipamente a spitalelor și modernizarea acestora, astfel încât să se îmbunătățească accesul persoanelor cu dizabilități; ✓ modernizarea infrastructurii serviciilor de radioterapie și oncologie din spitalele de profil;
2.	Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de sănătate oferite în regim ambulatoriu în Sectorul 3	✓ asigurarea infrastructurii necesare dezvoltării graduale a rețelei de servicii de asistență comunitară la nivelul Sectorului 3 prin reabilitarea sau construirea de centre comunitare; ✓ modernizarea infrastructurii de medicină de familie;
2.	Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de sănătate oferite în regim ambulatoriu în Sectorul 3	✓ continuarea modernizării infrastructurii serviciilor ambulatorii de diagnostic și tratament prin reabilitare, dotare/echipare; ✓ sprijinirea implementării serviciilor de îngrijiri pe termen lung pentru pacienții cu boli neurologice care necesită ventilație mecanică sau alte patologii cronice; ✓ realizarea investițiilor necesare pentru creșterea capacității de diagnostic precoce pentru cancerul de col, de sân și colorectal;
3.	Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de sănătate publică din Sectorul 3	✓ creșterea infrastructurii laboratoarelor de sănătate publică implicate în supravegherea bolilor transmisibile, a expunerii la radiații ionizante și a calității apei; ✓ asigurarea infrastructurii adecvate pentru gestionarea deșeurilor medicale în concordanță cu politica europeană și națională de mediu în unitățile sanitare cu paturi prioritare;

4. Dezvoltarea serviciilor de asistență comunitară destinate în principal grupurilor vulnerabile din Sectorul 3	✓ organizarea de centre comunitare și extinderea rețelei de servicii oferite;
✓ dezvoltarea capacității instituționale și tehnice a furnizorilor de servicii comunitare;
5. Întărirea capacității administrative la nivelul Sectorului 3, cu impact și asupra infrastructurii serviciilor de sănătate oferite	✓ creșterea capacității de elaborare și de implementare a politicilor de sănătate și de management performant în domeniu;
6. Construcția, reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii de sănătate la nivelul Sectorului 3	✓ investiții cu rolul de a spori accesul la servicii de sănătate de calitate în unitățile spitalicești din Sectorul 3

Cele mai importante criterii și subcriterii pentru prioritizarea investițiilor și pentru modernizarea infrastructurii de sănătate în Sectorul 3 sunt:

- a. *speranța de viață;*
- b. *rata medie a mortalității.*
- c. *numărul de spitale din Sectorul 3*
- d. *numărul de locuitori raportat la numărul de medici;*
- e. *numărul de paturi în spitale raportat la 100 de locuitori;*
- f. *ponderea populației de peste 65 de ani din populația totală;*
- g. *rata medie a mortalității.*

Având în vedere necesitatea de:

- reabilitare, modernizare, dezvoltare și extindere a infrastructurii de sănătate la nivel local;
- îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătate;
- elaborarea și diseminarea către populație a informațiilor privind alimentația sănătoasă, prevenirea îmbolnăvirilor cronice și un mod de viață sănătos;
- îmbunătățirea calității serviciilor de sănătate;
- dotare cu echipamente medicale specializate care să sprijine promovarea de tratamente non-invazive;
- asigurarea resurselor materiale, financiare și umane și formarea profesională a cadrelor medicale pentru folosirea eficientă a echipamentelor din dotare;
- elaborarea unor programe de formare a personalului medical în vederea creșterii calității serviciilor medicale;

și ținând cont de:

- Cerințele Proiectului: *“Servicii electronice eficiente și simplificare administrativă prin platforme informatice inovative”*, Cod SMIS 129694 și ale Activității 7.2 „Elaborarea și dezvoltarea unor criterii pentru prioritizarea investițiilor în următoarele sectoare:

educație, sănătate, asistență socială, infrastructură (mediu și transport) pentru realizarea bugetului aferent anului 2020-2021”;

- Ghidul pentru planificarea și fundamentarea procesului decizional din administrația publică locală;
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020;
- Hotărârea Guvernului nr. 225/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Teritorială;
- Hotărârea de Guvern Nr. 1028 din 18 noiembrie 2014 privind aprobarea Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020;
- Planului de acțiuni pentru perioada 2014–2020 aferent implementării Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020;
- RAPORT ANUAL privind starea economică, socială și de mediu a Sectorului 3 al Municipiului București pe anul 2020;
- Manual de Management al Investițiilor Publice, Servicii de consultanță pentru Consolidarea managementului investițiilor publice, Proiect cofinanțat din Fondul European pentru Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013, Octombrie 2015;

În vederea alinierii la direcțiile strategice planificate în ceea ce privește investițiile în infrastructura de sănătate, prin Strategia națională de sănătate 2014-2020 s-a definit ca obiectiv prioritar, acela de dezvoltare a infrastructurii de sănătate la nivel național, regional și local în vederea reducerii inechității în accesul la serviciile de sănătate.

Propunem următoarele criterii de prioritizare a investițiilor în domeniul Sănătate:

Principii	Criterii de prioritizare a proiectelor noi de investiții în domeniul sănătate	Sub-criterii de prioritizare a obiectivelor de investiții aferente sectorului sănătate	DA	NU	Nu se aplică	Punctaj ¹⁶	
						Maxim	Acordat
I. Oportunitatea investiției în domeniul sănătate	1.1. Obiectivele investiției sunt relevante pentru domeniul de activitate al instituției?	1.1.1. Proiectul de investiții analizat, este inclus în strategiile naționale, regionale sau locale, conform Strategiei Naționale de sănătate și angajamentelor asumate de România în relația cu UE?				20 din care (10)	
		1.1.2. Proiectul de investiții contribuie la obținerea unei mai bune					

Este selectat criteriul propus care este apreciat cu mențiunea „DA”. Ulterior procesului de selectare cu mențiunea „DA” va urma punctarea criteriului.

II. Justificarea economică și socială		calități a vieții și sănătății cetățenilor din S3?					
	1.2. Investiția reprezintă o prioritate în contextul actualei strategii de dezvoltare a serviciilor de sănătate?	1.2.1. Investiția ajută la creșterea nivelului de dezvoltare al S3?				(10)	
		1.2.2. Investiția urmărește creșterea accesibilității, calității și eficacității serviciilor de sănătate?					
		1.2.3. Investiția asigură dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii de sănătate la nivelul S3 și contribuie la reducerea diferențelor în ceea ce privește accesul egal la serviciile de sănătate?					
		1.2.4. Investiția vizează eficientizarea sistemului de sănătate prin utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor moderne (e-sănătate)?					
		1.2.5. Investiția urmărește consolidarea sistemelor de sănătate și a capacității sănătății publice de a face față situațiilor de urgență?					
	2.1. Investiția este justificată economic prin studiul de (pre)fezabilitate sau, după caz, de memoriul tehnico-economic, sau de nota de fundamentare	2.1.1. Proiectul de investiții aferent sistemului de sănătate are întocmit un studiu de fezabilitate, un memoriu tehnico-economic sau o notă de fundamentare?				40 din care (20)	
		2.1.2. Obiectivele specifice ale proiectului de investiții în domeniul sănătate sunt precis cuantificate?					

	?	2.1.3. Proiectul de investiții în domeniul sănătății are corect estimate costurile și beneficiile?					
	2.2. Proiectul are justificare socială?	2.2.1. Proiectul de investiții generează locuri de muncă?			(10)		
		2.2.2. Proiectul de investiții contribuie la asigurarea unor șanse egale la sistemul de sănătate pentru populația vulnerabilă?					
		2.2.3. Proiectul de investiții susține programe de educare și de conștientizare pentru informarea pacienților TBC și a comunităților din care fac parte?					
		2.2.4. Proiectul de investiții vizează organizarea unui sistem de servicii de asistență comunitară de bază medico-sociale destinate în principal grupurilor vulnerabile, cu impact asupra sănătății întregii comunități a S3?					
2.3 Impactul de mediu al investiției corespunde legislației în vigoare?		2.3.1. Proiectul de investiții asigură respectarea legislației referitoare la politicile UE în privința sistemului de sănătate publică, respectarea indicatorilor și direcțiilor strategice stabilite în programul Sănătatea 2020?			(10)		

III. Sustenabilitate a financiară a investiției pentru sănătate	3.1. Cerințele totale de finanțare ale proiectului respectă o estimare realistă a resurselor disponibile pentru sectorul sănătate?	3.1.1. Decizia de finanțare a proiectului de investiții pentru sănătate este inclusă în proiectul bugetului local al S3 conform priorităților comunității locale?				20 din care (10)	
		3.1.2. Solicitățile de finanțare pentru noile investiții în domeniul sănătății sunt corelate cu resursele disponibile după ce sunt acoperite investițiile în curs de derulare?					
		3.1.3. Proiectul de investiții pentru sănătate vizează și accesul la serviciile de sănătate pentru toți cetățenii inclusiv pentru cei vulnerabili din punct de vedere social?					
	3.2. Investiția este susținută din surse proprie sau necesită și cofinanțare?	3.2.1. Proiectul de investiții are cofinanțare din fonduri europene pentru diverse probleme de sănătate cum ar fi: prevenirea epidemiilor, încurajarea programelor de vaccinare sau de reducere a obezității?				(5)	
	3.3. Există aranjamente credibile pentru a acoperi durabil costurile de operare și de	3.3.1. Este evaluată implementarea proiectului, urmărindu- se respectarea costurilor estimate și termenul limită de finalizare?				(5)	

	întreținere rezultate odată ce proiectul este finalizat?	3.3.2. Resursele umane și financiare alocate sunt suficiente pentru a asigura realizarea proiectului?					
		3.3.3. Raportul de finalizare a proiectului va prezenta și informații cu privire la calitatea serviciilor oferite și așteptate de comunitatea locală a S3?					
		3.3.4. Este propusă a se realiza evaluarea performanței proiectului după finalizare din punct de vedere al obținerii de venituri care să acopere costurile de operare și de întreținere?					
		3.3.5. Există posibilitatea de a fi atrase fonduri din mediul privat pentru operarea și întreținerea investiției, odată ce aceasta este finalizată?					
		4.1.1. S-a constatat existența unei documentații detaliate și au fost informați factorii decizionali responsabili de implementarea proiectului?				20 din care (10)	
IV. Planul de implementare și performanța în implementare	4.1. Cât de bine s-a făcut actuala pregătire a proiectului/investiției?	4.1.2. Proiectul a parcurs cu succes etapele de selectare, bugetare și poate fi implementat în perioada planificată?					
		4.1.3. Proiectul răspunde nevoilor comunității, pe probleme de sănătate?					

4.2. S-au definit indicatori corespunzători pentru progresul și performanța proiectului/investiției și au fost proiectate aranjamente adecvate pentru monitorizare și evaluare?	4.2.1. Sunt definiți indicatorii necesari pentru evaluarea performanței investiției?				(5)	
	4.2.2. Există un plan etapizat cu termene ferme pentru realizarea investiției?					
	4.2.3. Există metode și instrumente pentru evaluarea progresului investiției?					
4.3 Există o structură de management de proiect identificată în instituție care răspunde de progresul implementării?	4.3.1. A fost nominalizat un manager/director de proiect care să asigure implementarea investiției și acesta are experiență în implementarea acestor proiecte?				(5)	
	4.3.2. Instituția este responsabilă cu implementarea și are capacitatea de a dezvolta și realiza obiectivele proiectului?					
	4.3.3. La finalizarea proiectului se va evalua performanța și măsura în care investiția pentru sănătate a început să livreze serviciile către beneficiari?					
TOTAL PUNCTAJ					100	

ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale are în vedere corelarea cu strategiile și politicile sectoriale existente la nivel european, național, regional și local.

Pentru o analiză cât mai completă și o viziune coerentă și integrată, cu obiective care să reflecte

nevoile reale ale beneficiarilor și să dezvolte serviciile sociale integrate, au fost valorificate o serie de documente strategice și legislative din domeniul social.

Actuala strategie trebuie să fie armonizată cu practicile utilizate în domeniul furnizării serviciilor de asistență socială, respectiv:

- legislația europeană și națională,
- prevederile strategiilor naționale privind incluziunea socială, reducerea sărăciei, promovarea și respectarea drepturilor grupurilor vulnerabile,
- strategiile regionale, județene și municipale privind dezvoltarea serviciilor sociale la nivel local.

Strategia de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pe perioada 2019 – 2023 urmărește ca, în acord cu politica europeană și națională de incluziune socială și combatere a sărăciei și cu strategiile existente la nivelul Municipiului Drobeta Turnu Severin, să creeze și să implementeze un sistem performant și eficient de furnizare a serviciilor sociale bazat pe o abordare integrată, participativă, multisectorială și interinstituțională, bazat pe standardele minime de calitate în furnizarea serviciilor sociale.

Strategia Europa 2020 propune pentru domeniul asistență socială creșterea favorabilă incluziunii, prin promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Printre obiectivele propuse de către Comisia Europeană amintim:

- 75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani să aibă un loc de muncă;
- rata abandonului școlar timpuriu trebuie redusă sub nivelul de 10% și cel puțin 40% din generația tânără să aibă studii superioare;
- numărul persoanelor amenințate de sărăcie trebuie redus cu 20.000.000. Inițiativele Comisiei Europene ce privesc asistența socială sunt:
- „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă” pentru a moderniza piețele muncii și a oferi mai multă autonomie cetățenilor, prin dezvoltarea competențelor acestora pe tot parcursul vieții în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii și a unei mai bune corelări a cererii și a ofertei în materie de forță de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională;
- „Platforma europeană de combatere a sărăciei” pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

La nivel național există o serie de strategii sectoriale care se adresează grupurilor vulnerabile, persoanelor care au nevoie de protecție, de sprijin social și de respectarea drepturilor. Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale are în vedere:

- ✓ Programul Național de Reformă (PNR);
- ✓ Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români aparținând Minorității Romilor 2012-2020;

- ✓ Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei pentru perioada 2015-2020;
- ✓ Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (SNOFM) 2014-2020;
- ✓ Strategia Națională de Sănătate 2014-2020;
- ✓ Strategia Națională pentru Sănătatea Mintală a Copilului și Adolescentului 2015-2020;
- ✓ Strategia națională privind promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018-2021 și a Planului operațional privind implementarea strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterii violenței domestice 2018-2021;
- ✓ Strategia Națională privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități 2014-2020;
- ✓ Strategia Națională pentru Promovarea Îmbătrânirii Active și Protecția Persoanelor Vârstnice pentru perioada 2015-2020;

Strategiile privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei protejează, apără și garantează drepturile omului și copilului, așa cum sunt menționate în Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, în contextul ansamblului drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Strategia subliniază rolul primordial al familiei în creșterea, îngrijirea și educarea copilului, în asistența persoanei cu handicap, a persoanei vârstnice sau a oricărei alte persoane aflată în situație de risc de excludere socială și faptul că eforturile societății trebuie îndreptate în direcția întăririi și susținerii familiei în asumarea responsabilităților.

Responsabilizarea familiei, în spiritul cadrului legislativ în domeniul asistenței sociale, nu se poate realiza fără o abordare sistematică a problemelor cu care se confruntă copiii și familiile acestora.

Implementarea acestei strategii va asigura creșterea calității vieții beneficiarilor serviciilor de asistență socială, urmărindu-se ca toate serviciile să respecte standardele minime naționale care pot fi verificate în mod periodic într-un sistem competent, coerent și unitar.

Strategiile integrate de dezvoltare durabilă pentru perioada 2017 – 2023 au ca punct de plecare îmbunătățirea serviciilor sociale pentru toate categoriile defavorizate sau categorii aflate în situații de risc. Strategia menționează importanța cunoașterii nevoilor specific diferitelor grupuri vulnerabile și adaptarea serviciilor sociale la aceste nevoi.

Sistemul național de asistență socială se întemeiază pe următoarele valori și principii generale:

- solidaritatea socială, potrivit căreia întreaga comunitate participă la sprijinirea persoanelor vulnerabile care necesită suport și măsuri de protecție socială pentru depășirea sau limitarea unor situații de dificultate, în scopul asigurării incluziunii sociale a acestei categorii de populație;
- subsidiaritatea, potrivit căreia, în situația în care persoana sau familia nu își poate asigura integral nevoile sociale, intervine colectivitatea locală și structurile ei asociative și, complementar, statul;
- universalitatea, potrivit căreia fiecare persoană are dreptul la asistență socială, în condițiile prevăzute de lege;

- respectarea demnității umane, potrivit căreia fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității, îi sunt respectate statutul individual și social și dreptul la intimitate și protecție împotriva oricărui abuz fizic, psihic, intelectual, politic sau economic;
- abordarea individuală, potrivit căreia măsurile de asistență socială trebuie adaptate situației particulare de viață a fiecărui individ;
- parteneriatul, potrivit căruia autoritățile publice centrale și locale, instituțiile publice și private, organizațiile neguvernamentale, instituțiile de cult recunoscute de lege, precum și membrii comunității stabilesc obiective comune, conlucrează și mobilizează toate resursele necesare pentru asigurarea unor condiții de viață decente și demne pentru persoane vulnerabile;
- participarea beneficiarilor, potrivit căreia beneficiarii participă la formularea și implementarea politicilor cu impact direct asupra lor, la realizarea programelor individualizate de suport social și se implică active în viața comunității, prin intermediul formelor de asociere sau direct, prin activități voluntare desfășurate în folosul persoanelor vulnerabile;
- nediscriminarea, potrivit căreia persoanele vulnerabile beneficiază de măsuri și acțiuni de protecție socială fără restricție sau preferință față de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, categorie socială, opinie, sex ori orientare sexuală, vârstă, apartenență politică, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată;
- respectarea dreptului la autodeterminare, potrivit căreia fiecare persoană are dreptul de a face propriile alegeri, indiferent de valorile sale sociale, asigurându-se că acestea nu amenință drepturile sau interesele legitime ale celorlalți;
- activizarea, potrivit căreia măsurile de asistență socială au ca obiectiv final încurajarea ocupării, în scopul integrării/reintegrării sociale și creșterii calității vieții persoanei și întărirea nucleului familial;
- caracterul unic al dreptului la beneficiile de asistență socială, potrivit căruia pentru aceeași nevoie sau situație de risc social se poate acorda un singur beneficiu de același tip;
- proximitatea, potrivit căreia serviciile sunt organizate cât mai aproape de beneficiar, pentru facilitarea accesului și menținerea persoanei cât mai mult posibil în propriul mediu de viață;
- complementaritatea și abordarea integrată, potrivit căreia, pentru asigurarea întregului potențial de funcționare socială a persoanei ca membru deplin al familiei, comunității și societății, serviciile sociale trebuie corelate cu toate nevoile beneficiarului și acordate integrat cu o gamă largă de măsuri și servicii din domeniul economic, educațional, de sănătate, cultural etc;
- concurența și competitivitatea, potrivit căreia furnizorii de servicii sociale publice și private trebuie să se preocupe de creșterea calității serviciilor acordate și să beneficieze de tratament egal pe piața serviciilor sociale;
- egalitatea de șanse, potrivit căreia beneficiarii, fără niciun fel de discriminare, au acces în mod egal la oportunitățile de împlinire și dezvoltare personală, dar și la măsurile și acțiunile de protecție socială;
- confidențialitatea, potrivit căreia, pentru respectarea vieții private, beneficiarii au dreptul la păstrarea confidențialității asupra datelor personale și informațiilor referitoare la viața privată și situația de dificultate în care se află;
- echitatea, potrivit căreia toate persoanele care dispun de resurse socio-economice similare,

pentru aceleași tipuri de nevoi, beneficiază de drepturi sociale egale;

- focalizarea, potrivit căreia beneficiile de asistență socială și serviciile sociale se adresează celor mai vulnerabile categorii de persoane și se acordă în funcție de veniturile și bunurile acestora;
- dreptul la liberă alegere a furnizorului de servicii, potrivit căruia beneficiarul sau reprezentantul legal al acestuia are dreptul de a alege liber dintre furnizorii acreditați.

În prezent, practica reliefează o serie de aspecte negative din domeniul Asistență socială, după cum urmează:

- Implementarea deficitară a prevederilor Legale ulterioare schimbărilor legislative, cauzată de decalajele apărute între intrarea în vigoare a unei legi și elaborarea normele de aplicare;
- Criza economică încetinește dezvoltarea serviciilor sociale și crește numărul de beneficiari;
- Implicarea punctuală a societății civile și a actorilor sociali;
- Insuficiența reglementare a cadrului legislativ cu privire la contractarea/externalizarea de servicii sociale;
- Costuri ridicate pentru înființarea de noi servicii / întreținerea serviciilor;
- Consultarea nesistematică între furnizorii de servicii sociale publici și privați și beneficiari pentru identificarea nevoilor de servicii sociale și a modalităților cele mai adecvate de răspuns la aceste nevoi;
- Perpetuarea mentalității „tradiționaliste” a comunității față de problematica grupurilor vulnerabile;
- Nu sunt reglementate costurile pe tipuri de servicii;
- Proporția scăzută a populației având vârsta cuprinsă între 0 - 20 de ani, raportat la populația totală fapt ce va exercita pe viitor o presiune crescută asupra nivelului de trai și a resurselor necesare, impunându-se o regândire a politicii sociale la nivelul comunității.

Având în vedere:

- Cerințele Proiectului “Servicii electronice eficiente și simplificare administrativă prin platforme informatice inovative”, Cod SIPOCA/SMIS2014+: 694/129694
- Activitatea nr. 6 – Efectuarea planificării strategice și financiare la nivelul Primăriei Sectorului 3, subactivitatea 6.2 – Elaborarea și dezvoltarea unor criterii pentru prioritizarea investițiilor în următoarele sectoare: educație, sănătate, asistență socială, infrastructură (mediu și transport) pentru realizarea bugetului anului 2020 – 2021 din cadrul Proiectului anterior menționat,
- RAPORT ANUAL privind starea economică, socială și de mediu a Sectorului 3 al Municipiului București pe anul 2020
- Manual de Management al Investițiilor Publice, Servicii de consultanță pentru Consolidarea managementului investițiilor publice, Proiect cofinanțat din Fondul European pentru Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013, Octombrie 2015,
- Ghid pentru planificarea și fundamentarea procesului decizional din administrația publică locală
- Strategia de dezvoltare a Serviciilor sociale în România, perioada 2019 - 2023;
- Hotărârea nr. 363/2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice

privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 225/2014,

- Hotărârea nr. 363/2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 225/2014
- Hotărârea de Guvern Nr. 1028 din 18 noiembrie 2014 privind aprobarea Strategiei naționale de sănătate 2014-2020
- Planului de acțiuni pe perioada 2014-2020 pentru implementarea Strategiei naționale, legislația menționată anterior,

Propunem următoarele criterii de prioritizare:

Principii	Criterii de prioritizare a proiectelor noi de investiții în sectorul asistență socială	Sub-criterii de prioritizare a obiectivelor de investiții în sectorul asistență socială	DA	NU	Nu se aplică	Punctaj ¹⁷	
						Maxim	Acordată
I. Oportunitatea investiției în domeniul asistență socială	1.1. Obiectivele investiției sunt relevante pentru domeniul de activitate al instituției?	1.1.1. Proiectul de investiții analizat, poate contribui la dezvoltarea serviciilor de asistență socială, servicii care au o influență semnificativă asupra creșterii calității vieții membrilor colectivității din S3?				20 din care (10)	
		1.1.2. Proiectul de investiții în domeniul asistenței sociale propus și analizat, face obiectul direcțiilor de acțiune stabilite prin Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale pentru perioada 2019-2024 la nivelul S3 și prin strategiile și politicile sectoriale existente la nivel european, național, regional și local în domeniu?					
		1.2. Investiția reprezintă o prioritate în contextul actualei strategii de dezvoltare a serviciilor sociale?					
		1.2.1. Investiția contribuie la creșterea nivelului de dezvoltare al S3?				(10)	
		1.2.2. Investiția vizează modernizarea și reabilitarea centrelor rezidențiale care asigură servicii de					

¹⁷ Este selectat criteriul propus care este apreciat cu mențiunea „DA”. Ulterior procesului de selectare cu mențiunea „DA” va urma punctarea criteriului.

		cazare de lungă durată și un cadru adecvat de găzduire și de îngrijire a persoanelor din S3 vulnerabile și aflate în dificultate?					
		1.2.3. Investiția vizează dezvoltarea și adaptarea serviciilor sociale la nevoile specifice ale copiilor vulnerabili din sistemul de protecție specială din S3?					
		1.2.4. Investiția este destinată înființării unor locații pentru cazarea în regim de urgență a victimelor violenței domestice sau înființarea de noi ansambluri rezidențiale de tip familial pentru copiii din S3 instituționalizați sau separați temporar/definitiv de părinți?					
		1.2.5. Investiția contribuie la dezvoltarea unui sistem eficient de servicii sociale la nivelul S3 apt să asigure incluziunea socială a categoriilor vulnerabile (persoane singure adulte, familii defavorizate, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități), în vederea creșterii calității vieții acestora și asigurării unui tratament egal în cadrul comunității locale?					
		2.1.1. Proiectul de investiții aferent sectorului asistență socială are întocmit un studiu de fezabilitate, un memoriu tehnico-economic sau o notă de fundamentare?				40 din care (20)	
II. Justificarea economică și socială	2.1. Investiția este justificată economic prin studiul de (pre)fezabilitate sau, după caz, de memoriul tehnico-economic, sau de nota de fundamentare?	2.1.2. Obiectivele specifice ale proiectului de investiții pentru domeniul asistență					

		socială sunt corect enunțate și cuantificate?					
		2.1.3. Proiectul de investiții pentru domeniul asistență socială are estimate costurile și beneficiile?					
		2.2.1. Proiectul de investiții contribuie la crearea de noi locuri de muncă?			(10)		
		2.2.2. Proiectul de investiții contribuie la îmbunătățirea accesului la serviciile sociale oferite cetățenilor de etnie rromă, persoanelor adulte fără adăpost sau persoanelor vulnerabile din S3?					
	2.2. Proiectul are justificare socială?	2.2.3. Proiectul de investiții susține programe de educare, protecție, sprijin și instituționalizare pentru copiii aflați în situații de abandon sau care provin din familii cu venituri reduse sau pentru victimele violenței domestice?					
		2.2.4. Proiectul de investiții asigură înființarea de noi centre de îngrijire pentru copiii abandonați sau pentru persoanele vârstnice și dezvoltarea sau modernizarea bazei tehnico-materiale existente?					
		2.3.1. Proiectele de investiții care vizează construirea, modernizarea sau reabilitarea de centre destinate beneficiarilor de servicii de asistență socială dețin avize favorabile de la autoritățile competente în ceea ce privește			(10)		
	2.3 Impactul de mediu al investiției corespunde legislației în vigoare?						

		mediul?					
III. Sustenabilitatea financiară a investiției pentru asistență socială	3.1. Cerințele totale de finanțare ale proiectului respectă o estimare realistă a resurselor disponibile pentru asistență socială?	3.1.1. Finanțarea proiectului de investiții pentru asistență socială este inclusă în proiectul bugetului local al S3, conform priorităților comunității locale?				20 din care (10)	
		3.1.2. Solicitățile de finanțare pentru noile investiții în sectorul asistență socială sunt corelate cu resursele disponibile după ce sunt acoperite investițiile în curs de derulare?					
		3.1.3. Proiectul de investiții pentru domeniul asistență socială vizează accesul egal la serviciile de asistență socială pentru toate persoanele care solicită aceste servicii?					
	3.2. Investiția este susținută din surse proprii sau necesită și cofinanțare?	3.2.1. Proiectul de investiții prevede posibilitatea accesării de fonduri nerambursabile?				(5)	
		3.2.2. Proiectul de investiții beneficiază de cofinanțare din fonduri europene pentru soluționarea problemelor sociale precum: prevenirea și combaterea violenței domestice, protecția victimelor traficului de persoane, sprijinul copiilor și familiilor aflate în dificultate, a persoanelor cu dizabilități (minori sau adulți), a persoanelor defavorizate de etnie rromă, a persoanelor fără adăpost, a persoanelor vârstnice sau aflate în situații de risc social, etc.					
	3.3. Există aranjamente	3.3.1. Este evaluată				(5)	

	credibile pentru a acoperi durabil costurile de operare și întreținere rezultate odată ce proiectul este finalizat?	implementarea proiectului, urmărindu-se respectarea costurilor estimate și termenul limită de finalizare?					
		3.3.2. Resursele umane și financiare sunt alocate atât pentru realizarea proiectului de investiții cât și pentru prestarea serviciilor planificate, ulterior finalizării proiectului?					
		3.3.3. Raportul întocmit la finalizarea proiectului de investiții va prezenta și informații cu privire la calitatea serviciilor oferite și așteptate de comunitatea locală?					
		3.3.4. Se vor evalua eficiența, eficacitatea și performanța proiectului de investiții în raport cu cele previzionate prin studiul de fezabilitate?					
		3.3.5. După finalizarea investiției, vor exista resurse din care să se poată acoperi costurile de operare și de întreținere?					
		4.1.1. S-a constatat existența unei documentații detaliate și au fost informați factorii decizionali responsabili de implementarea proiectului?				20 din care (10)	
IV. Planul de implementare și performanța în implementare	4.1. Cât de bine s-a făcut actuala pregătire a proiectului/investiției?	4.1.2. Proiectul a parcurs cu succes etapele de selectare și de bugetare și poate fi implementat în perioada planificată?					
		4.1.3. Proiectul răspunde nevoilor comunității, pe probleme de asistență socială?					
		4.2. S-au definit	4.2.1. Sunt definiți			(5)	

indicatori corespunzători pentru progresul și performanța proiectului/investiției și au fost proiectate aranjamente adecvate pentru monitorizare și evaluare?	indicatorii necesari pentru evaluarea performanței investiției?					
	4.2.2. Există un plan etapizat cu termene ferme pentru realizarea investiției?					
	4.2.3. Există metode și instrumente pentru evaluarea progresului investiției?					
	4.3.1. A fost nominalizat un manager/director de proiect care să asigure realizarea la timp a investiției și acesta are expertiză în acest domeniu?				(5)	
4.3 Există o structură de management de proiect identificată în instituție care răspunde de progresul implementării?	4.3.2. Instituția responsabilă cu implementarea are capacitatea de a dezvolta și de a realiza obiectivele proiectului?					
	4.3.3. La finalizarea proiectului se va evalua performanța investiției dar și măsura în care investiția pentru sectorul asistență socială a început să livreze serviciile așteptate de beneficiari?					
TOTAL PUNCTAJ					100	

INFRASTRUCTURA DE MEDIU

Mediul înconjurător determină viața comunității și implică un mediu de calitate determină o viață sănătoasă pentru membrii acelei comunități.

Una dintre numeroasele probleme de mediu care are un impact semnificativ asupra acestuia o reprezintă traficul și deșeurile. Impactul negativ al deșeurilor se manifestă sub forma modificărilor de peisaj, poluării aerului prin suspensiile antrenate de vânt, a apelor de suprafață care devin bogate în nitriți și nitrați și a solului care devine inapt de a susține formele specifice de viață.

Gestionarea neadecvată a deșeurilor contribuie la schimbările climatice și la poluarea atmosferică și afectează direct numeroase ecosisteme și specii.

Deșeurile au și un impact indirect asupra mediului. Orice nu se reciclează sau nu se recuperează

din deșeuri reprezintă o pierdere de materii prime și de alți factori de producție utilizați în cadrul lanțului, respectiv în etapele de producție, transport și consum al produsului. Impacturile asupra mediului în lanțul ciclului de viață sunt semnificativ mai mari decât cele care apar exclusiv în etapa gestionării deșeurilor.

Direct sau indirect, deșeurile ne afectează sănătatea și bunăstarea în numeroase moduri: gazul metan contribuie la schimbările climatice, poluanții atmosferici sunt eliberați în atmosferă, sursele de apă potabilă sunt contaminate, culturile cresc pe terenuri contaminate, etc.

Activitățile din domeniul deșeurilor, precum aruncarea, arderea sau exporturile ilegale de deșeuri au un impact semnificativ negativ asupra mediului și este dificil de evaluat mărimea acestor impacturi.

Abordarea UE în domeniul gestionării deșeurilor se bazează pe trei principii majore:

- Prevenirea generării deșeurilor – factor considerat a fi extrem de important în cadrul oricărei strategii de gestionare a deșeurilor, direct legat atât de îmbunătățirea metodelor de producție cât și de determinarea consumatorilor să își modifice cererea privind produsele (orientarea către produse verzi) și să abordeze un mod de viață, rezultând cantități reduse de deșeuri;
- Reciclare și reutilizare –, încurajarea unui nivel ridicat de recuperare a materialelor componente, preferabil prin reciclare materială. În acest sens sunt identificate câteva fluxuri de deșeuri pentru care reciclarea materială este prioritară: deșeurile de ambalaje, vehicule scoase din uz, deșeuri de baterii, deșeuri din echipamente electrice și electronice;
- Eliminarea finală a deșeurilor – în cazul în care deșeurile nu pot fi recuperate, acestea trebuie eliminate în condiții de siguranță pentru mediu și sănătatea umană, cu un program strict de monitorizare;

Dintre documentele strategice la nivel european cu impact asupra politicilor de gestionare a deșeurilor trebuie amintite:

- a) Regulamentul nr. 1013/2006 privind transferurile de deșeuri - Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene;
- b) Directiva nr. 76/2000 privind incinerarea deșeurilor - Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene;
- c) Directiva nr. 850/2018 de modificare a Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri (Text cu relevanță pentru SEE) - Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene;
- d) Directiva nr. 852/2018 de modificare a Directivei 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje (Text cu relevanță pentru SEE) - Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene;
- e) Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene – are ca obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare, prin crearea unor comunități sustenabile, capabile să gestioneze și să folosească resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei, în

vederea asigurării prosperității, protecției mediului și coeziunii sociale;

- f) Strategia tematică privind utilizarea durabilă a resurselor naturale – pentru atingerea obiectivului său principal, adică reducerea impactului negativ asupra mediului generat de utilizarea resurselor naturale în economiile dezvoltate, aceasta prevede următoarele acțiuni:

- îmbunătățirea cunoștințelor despre utilizarea resurselor la nivel european și despre impactul asupra mediului;
- dezvoltarea de instrumente pentru monitorizarea progresului în acest domeniu în UE, în Statele Membre (SM) și în sectoarele economice;
- creșterea aplicării Strategiei în sectoarele economice și în SM, precum și încurajarea elaborării de planuri și programe în acest sens;
- creșterea conștientizării factorilor interesați și a cetățenilor cu privire la impactul negativ al utilizării resurselor.

Prioritățile României în ceea ce privește gestionarea și prevenirea deșeurilor, stabilite prin Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD pentru perioada 2014-2020), revizuită în anul 2013 și aprobată prin HG 870/2013 sunt următoarele:

- prioritizarea eforturilor în domeniul gestionării deșeurilor în linie cu ierarhia deșeurilor
- dezvoltarea de măsuri care să încurajeze prevenirea generării de deșeuri și reutilizarea, promovând utilizarea durabilă a resurselor;
- creșterea ratei de reciclare și îmbunătățirea calității materialelor reciclate, lucrând aproape cu sectorul de afaceri și cu unitățile și întreprinderile care valorifică deșeurile;
- promovarea valorificării deșeurilor din ambalaje, precum și a celorlalte categorii de deșeuri;
- reducerea impactului produs de carbonul generat de deșeuri;
- încurajarea producerii de energie din deșeuri pentru deșeurile care nu pot fi reciclate;
- organizarea bazei de date la nivel național și eficientizarea procesului de monitorizare;
- implementarea conceptului de "analiză a ciclului de viață" în politica de gestionare a deșeurilor.

De asemenea, se dorește îmbunătățirea serviciilor către populație și sectorul de afaceri prin:

- încurajarea investițiilor verzi;
- susținerea inițiativelor care premiază și recompensează populația care reduce, reutilizează și reciclează deșeurile din gospodărie;
- colaborarea cu autoritățile administrației publice locale pentru creșterea eficienței și calității deșeurilor colectate, făcându-le mai ușor de reciclat;
- colaborarea cu autoritățile administrației publice locale și sectorul de afaceri pentru îmbunătățirea sistemelor de colectare a deșeurilor.

În ceea ce privește schimbările climatice, la nivel european, primele inițiative în sunt reprezentate de „Cartea Verde privind Adaptarea la efectele schimbărilor climatice în Europa- posibilitățile de acțiune ale Uniunii Europene” (2007) și respectiv, „Cartea Albă privind Adaptarea la efectele schimbărilor climatice: către un cadru de acțiune la nivel European” (2009), ambele documente evidențiind necesitatea acțiunilor de prevenire a impactului asupra mediului și activității socio-economice.

În Strategia UE privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice (2013) menționează faptul că este crucial să se consolideze capacitatea de rezistență la schimbările climatice subliniind faptul că, gestionarea necorespunzătoare a resurselor naturale poate afecta semnificativ ecosistemele și activitățile socio-economice. Cu alte cuvinte, diferitele sectoare economice sunt din ce în ce mai expuse la riscurile de mediu, ca urmare a fenomenului schimbărilor climatice, iar gestionarea eficientă a riscurilor climatice prezintă o importanță majoră pentru procesul de dezvoltare durabilă.

„Europa 2020: O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii” abordează aspecte privind utilizarea eficientă a resurselor naturale în contextul provocărilor climatice actuale și viitoare. Strategia propune un cadru integrat de acțiune pentru domeniile schimbări climatice, energie, transport, industrie, agricultură și pescuit, biodiversitate și dezvoltare regională, iar în acest context abordarea provocărilor climatice trebuie să răspundă la minimizarea pericolelor care planează asupra mediului și societății umane în scopul susținerii dezvoltării socio-economice și pentru adaptarea infrastructurilor la schimbările climatice previzibile.

Strategia națională privind schimbările climatice 2013-2020, abordează în două părți distincte: procesul de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră în vederea atingerii obiectivelor naționale asumate, și adaptarea la efectele schimbărilor climatice, ținând cont de politica Uniunii Europene în domeniul schimbărilor climatice și de documentele relevante elaborate la nivel european și menționate anterior, precum și de experiența și cunoștințele dobândite în cadrul unor acțiuni de colaborare cu parteneri din străinătate și instituții internaționale de prestigiu.

În România s-a elaborat Planul național de acțiune 2016-2020 privind schimbările climatice ce vizează următoarele aspecte relevante pentru dezvoltarea strategiilor de mediu:

- **Durabilitate.** Deciziile și acțiunile ar trebui să țină cont de impactul fenomenului, răspunsurile la reducerea emisiilor de GES și adaptare la schimbările climatice în alte sectoare, între regiuni și în cadrul societății civile.
- **Participare.** Consultarea principalelor părți interesate pe parcursul procesului de elaborare a planului de acțiune permite ca planul să beneficieze de cunoștințele, sprijinul și experiența acestora în evaluarea opțiunilor, promovând transparența și o mai mare asumare a măsurilor și acțiunilor incluse în plan.
- **Integrare.** Toate exemplele de strategii privind schimbările climatice din UE și planurile de acțiune asociate acestora au fost dezvoltate având o orientare sectorială care, alături de deciziile din cadrul grupurilor de lucru interguvernamentale, să ofere direcția privind implementarea. Prin urmare, planul de acțiune ar trebui să țină cont de interconexiunile dintre acțiunile din cadrul sectoarelor și dintre acestea, întrucât implementarea unei acțiuni poate afecta implementarea sau efectele unei alte acțiuni. De asemenea, această abordare va promova integrarea necesităților politicii privind schimbările climatice în programele și politicile naționale existente (PNDR, PMBH, Master Planul General pentru Transport, strategia în domeniul energiei).
- **Flexibilitate.** Planurile de acțiune ar trebui să țină cont de principiul preventiv (și

anume, acționarea în condițiile de incertitudine cu privire la schimbările climatice viitoare), însă ar trebui, de asemenea, să fie documente cu o evoluție continuă, care să încorporeze flexibilitatea de adaptare la evoluțiile viitoare ale cunoștințelor în domeniul schimbărilor climatice, eficacității răspunsurilor politice și al noilor cerințe de acțiune. Acest lucru subliniază importanța monitorizării și evaluării acțiunilor implementate.

- Decizii bazate pe dovezi. Acțiunile ar trebui să utilizeze la maximum cele mai noi cercetări și experiențe practice astfel încât luarea deciziilor să se bazeze pe cunoaștere și să fie pragmatică.

- Stabilirea priorităților. Acțiunile ar trebui să vizeze maximizarea beneficiilor economice și sociale ale acțiunii climatei. Astfel, acestea ar trebui să fie eficace în reducerea riscurilor determinate de schimbările climatice (fie prin reducerea emisiilor de GES, fie prin adaptarea la efectele reziduale), eficiente (beneficiile pe termen lung ar trebui să fie mai mari decât costurile) și echitabile (ar trebui să țină cont de efectele acțiunilor asupra diferitelor grupuri sociale și scăderea costurilor).

- Responsabilități și ținte internaționale. Acestea vor include evaluarea modului în care planul de acțiune va contribui la atingerea angajamentelor și țăintelor internaționale, cum ar fi obiectivul UE 2020 de reducere cu 20% a gazelor cu efect de seră până în 2020 în raport cu nivelul anului 1990, și prevederea faptului că, în perioada 2014-2020, cheltuielile legate de climă vor reprezenta cel puțin 20% din fondurile ESI ale UE.

- Comunicare și conștientizare. Comunicarea eficientă cu privire la strategie și planul de acțiune climatic către un număr mare de părți interesate promovează acțiunile de implementare ale strategiei. Prin urmare, activitățile de comunicare sunt parte integrantă din planurile naționale de acțiune existente la nivelul UE.

- Definirea responsabilităților: Acțiunile prioritare prezentate în plan ar trebui să precizeze clar instituțiile (ministere, departamente și alte părți interesate) responsabile pentru întreprinderea acțiunilor, dar să specifice și sursele de finanțare. La nivel de UAT DTS, constatăm preocupări firești în acord cu legislația în domeniu, orientate spre un mediu curat benefic cetățenilor, care vizează:

- amenajarea/reamenajare/întreținerea spațiilor verzi;
- acțiuni de protecția mediului, concretizate în lucrări de salubtizare/igienizare a spațiilor din domeniile public și privat;
- măsuri de îmbunătățire de colectarea și transportul deșeurilor în locuri special amenajate;
- acțiuni de dezinsecție/dezinsecție a domeniului public;
- -acțiuni de soluționare a sesizărilor primite de la cetățeni referitoare la problemele de mediu;
- alte acțiuni menite să asigure calitatea apei potabile/ aerului pentru cetățenii DTS.

Având în vedere:

- Cerințele Proiectului “Servicii electronice eficiente și simplificare administrativă prin platforme informatice inovative”, Cod SIPOCA/SMIS2014+: 694/129694

- Activitatea nr. 6 – Efectuarea planificării strategice și financiare la nivelul Primăriei Sectorului 3, subactivitatea 6.2 – Elaborarea și dezvoltarea unor criterii pentru prioritizarea investițiilor în următoarele sectoare: educație, sănătate, asistență socială, infrastructură (mediu și transport) pentru realizarea bugetului anului 2020 – 2021 din cadrul Proiectului anterior menționat,
- RAPORT ANUAL privind starea economică, socială și de mediu a Sectorului 3 al Municipiului București pe anul 2020
- Manual de Management al Investițiilor Publice, Servicii de consultanță pentru Consolidarea managementului investițiilor publice, Proiect cofinanțat din Fondul European pentru Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013, Octombrie 2015,
- Ghid pentru planificarea și fundamentarea procesului decizional din administrația publică locală
- Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD pentru perioada 2014-2020),
- Ghidurile pentru elaborarea strategiilor de adaptare la schimbările climatice - CE, 2013,

Propunem următoarele criterii generale de prioritizare a investițiilor pe Infrastructura de mediu:

Principii	Criterii de prioritizare a proiectelor noi de investiții în sectorul infrastructură-mediu	Sub-criterii de prioritizare a obiectivelor de investiții aferente sectorului infrastructură-mediu	DA	NU	Nu se aplică	Punctaj ¹⁸	
						Maxim	Acordat
I. Oportunitatea investiției în contextul strategiilor sectoriale sau naționale	1.1. Obiectivele investiției sunt relevante pentru domeniul de activitate al instituției?	1.1.1. Proiectul de investiții în sectorul infrastructură-mediu propus și analizat se încadrează în strategiile și politicile sectoriale existente la nivel european, național, regional și local în domeniu?				20 din care (10)	
		1.1.2. Proiectul de investiții analizat, poate contribui la creșterea calității vieții cetățenilor S3 din punct de vedere al condițiilor de mediu?					
	1.2. Investiția reprezintă o prioritate în contextul actualei strategii de dezvoltare	1.2.1. Investiția contribuie la creșterea nivelului de dezvoltare al S3?				(10)	
		1.2.2. Investiția vizează dezvoltarea infrastructurii de colectare selectivă a deșeurilor în cartierele S3 și urmărește să					

¹⁸ Este selectat criteriul propus care este apreciat cu mențiunea „DA”. Ulterior procesului de selectare cu mențiunea „DA” va urma punctarea criteriului.

	locală?	<i>asigure îmbunătățirea standardelor de viață într-un climat aflat în continuă schimbare?</i>					
		1.2.3. Investiția vizează reducerea intensității emisiilor CO2 aferente activităților energetice și măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice la nivelul utilizatorilor finali, în special în clădiri și în sectoarele industriale din S3?					
		1.2.4. Investiția contribuie la creșterea gradului de conștientizare a populației, instituțiilor și societăților cu sediu în S3 cu privire la implementarea programelor de colectare selectivă a deșeurilor și la creșterea calității aerului prin crearea de noi zone verzi, reabilitarea și extinderea celor existente?					
		1.2.5. Investiția contribuie la realizarea unui sistem de transport urban mai eficient, cu emisii de carbon scăzute și la promovarea îmbunătățirii nivelului de eficiență energetică în clădirile de reședință contribuind la creșterea calității vieții cetățenilor S3?					
II. Justificare a economică și socială	2.1. Investiția este justificată economic prin studiul de (pre)fezabilitate sau, după caz, de memoriul tehnico-economic, sau de nota de	2.1.1. Proiectul de investiții aferent sectorului infrastructură-mediu are întocmit un studiu de fezabilitate, un memoriu tehnico-economic sau o notă de fundamentare?				40 din care (20)	
		2.1.2. Obiectivele specifice ale proiectului de investiții aferent sectorului infrastructură-mediu sunt corect enunțate și cuantificate?					

fundamentare?	2.1.3. Proiectul de investiții aferent sectorului infrastructură-mediu are estimate costurile și beneficiile?					
	2.2.1. Proiectul de investiții contribuie la crearea de noi locuri de muncă?				(10)	
	2.2.2. Proiectul de investiții promovează reabilitarea clădirilor existente pentru reducerea pierderilor energetice sau acțiuni de sprijin pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu, respectiv apă, canal, aer sau colectare deșeuri în anumite zone din S3 locuite de persoanele cu venituri reduse?					
	2.2.3. Proiectul de investiții susține programe de educare și conștientizare a populației și a societăților comerciale în privința acțiunilor de mediu?					
	2.2.4. Proiectul de investiții promovează creșterea gradului de reutilizare sau de reciclare a materialelor incluse în fluxul de deșeuri, reducerea volumului de material ce trebuie gestionat drept deșeuri, colectarea separată a deșeurilor biodegradabile și prevede acțiuni de salubritate și ecologizare a unor zone din S3?					
2.2. Proiectul are justificare socială?						
2.3 Impactul de mediu al investiției corespunde legislației în vigoare?	2.3.1. Proiectul de investiții respectă legislația cu privire la Planurile naționale, regionale și locale de gestionare a deșeurilor, a Programului Operațional Sectorial de Mediu, legislația UE, legislația națională de transpunere a legislației europene și obiectivele stabilite prin: Strategia Tematică a UE privind				(10)	

III. Sustenabilitatea financiară a investiției pentru sectorul infrastructură-mediu		Prevenirea și Reciclarea Deșeurilor, Strategia de mediu și Strategia privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon pentru perioada 2016-2020 ?					
		2.3.2. Proiectul promovează „investițiile verzi” și este o prioritate pentru administrația publică locală a S3 în ceea ce privește amenajare și reabilitare de zone verzi, de parcuri, de locuri de joacă sau de recreere					
	3.1. Cerințele totale de finanțare ale proiectului respectă o estimare realistă a resurselor disponibile pentru sectorul infrastructură-mediu?	3.1.1. Finanțarea proiectului de investiții pentru sectorul infrastructură-mediu este inclusă în proiectul bugetului local al S3, conform priorităților comunității locale?				20 din care (10)	
		3.1.2. Solicitățile de finanțare pentru noile investiții în sectorul infrastructură-mediu sunt corelate cu resursele disponibile după ce sunt acoperite investițiile în curs de derulare?					
		3.1.3. Proiectul de investiții pentru sectorul infrastructură-mediu vizează accesul egal al cetățenilor la serviciile de salubritate de furnizare apă, de canalizare sau de colectare a deșeurilor?					
	3.2. Investiția este susținută din surse proprii sau necesită și cofinanțare?	3.2.1. Proiectul de investiții prevede posibilitatea accesării de fonduri nerambursabile?				(5)	
		3.2.2. Proiectul de investiții beneficiază de cofinanțare din fonduri europene pentru soluționarea problemelor de mediu, cum ar fi: protecția și îmbunătățirea calității mediului, prevenirea generării deșeurilor					

		și reciclarea acestora, încurajarea colectării selective și a reciclării, reducerea poluării aerului, gestiunea durabilă a resurselor de apă sau extinderea spațiilor verzi?					
	3.3. Există aranjamente credibile pentru a acoperi durabil costurile de operare și întreținere rezultate odată ce proiectul este finalizat?	3.3.1. Este evaluată implementarea proiectului, urmărindu-se respectarea costurilor estimate și termenul limită de finalizare?				(5)	
		3.3.2. Resursele umane și financiare sunt alocate atât pentru realizarea proiectului de investiții cât și pentru prestarea serviciilor planificate, ulterior finalizării proiectului?					
		3.3.3. Raportul întocmit la finalizarea proiectului de investiții va prezenta și informații cu privire la calitatea serviciilor oferite și așteptate de comunitatea locală?					
		3.3.4. Se vor evalua eficiența, eficacitatea și performanța proiectului de investiții în raport cu capacitatea ulterioară de a genera venituri care să acopere costurile de operare și de întreținere?					
		3.3.5. După finalizarea investiției pot fi atrase resurse financiare astfel încât să se asigure buna funcționare și întreținerea investiției?					
IV. Planul de implementare și performanța în	4.1. Cât de bine s-a făcut actuala pregătire a proiectului/investiției?	4.1.1. S-a constatat existența unei documentații detaliate și au fost informați factorii decizionali responsabili de implementarea proiectului?				20 din care (10)	
		4.1.2. Proiectul a parcurs cu succes etapele de selectare și de bugetare și poate fi implementat în perioada planificată?					

implementare		4.1.3. Proiectul răspunde nevoilor comunității, pe probleme de mediu?					
	4.2. S-au definit indicatori corespunzători pentru progresul și performanța proiectului/investiției și au fost proiectate aranjamente adecvate pentru monitorizare și evaluare?	4.2.1. Sunt definiți indicatorii necesari pentru evaluarea performanței investiției?				(5)	
		4.2.2. Există un plan etapizat cu termene ferme pentru realizarea investiției?					
		4.2.3. Există metode și instrumente pentru evaluarea progresului investiției?					
	4.3 Există o structură de management de proiect identificată în instituție care răspunde de progresul implementării?	4.3.1. A fost nominalizat un manager/director de proiect care să asigure realizarea la timp a investiției și acesta are expertiză în acest domeniu?				(5)	
		4.3.2. Instituția responsabilă cu implementarea are capacitatea de a dezvolta și de a realiza obiectivele proiectului?					
		4.3.3. La finalizarea proiectului se evaluează performanța investiției și măsura în care investiția pentru sectorul infrastructură-mediu a început să livreze serviciile așteptate de beneficiari?					
TOTAL PUNCTAJ						100	

INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

Cu toate că România este parte a Uniunii Europene (UE) încă din anul 2007, decalajul economic, un parcurs anevoios de la o economie centralizată la o economie funcțională de tip concurențial, poziționarea geografică cât și factori externi determină ca țara noastră să dețină în continuare o poziție periferică față de marea masă economică a UE, aceasta fiind o

caracteristică inerentă datorată poziției geografice și a întârzierii reformelor de facto structurale, mai bine zis nedeterminare sau ruptura decisivă de trecut. Acesta este parțial și motivul pentru care se transpune atât la național cât și la nivel regional, că regiunile din partea vestică a țării au avansat mai mult decât regiunile din est și sud, care sunt mai depărtate de centrul economic al UE, fapt reliefat și practic, cele mai multe proiecte actuale de infrastructură sunt orientate către zonele din vestul țării.

Deși la nivel declarativ al UE sunt alocate pentru țările din est și sud est fonduri importante pentru dezvoltare în vederea reducerii decalajelor față de cele din vest și centrul Europei, creșterea în ultima perioadă a accesibilității și accesării acestor fonduri de către România la nivel internațional reprezintă ca o condiție/direcție majoră de dezvoltare pentru piețele globale îmbunătățirea infrastructurii și stimularea fluxurilor transfrontaliere de oameni, capital și idei.

Obiectivul general al politicilor prioritare de investiții cuprinse în Programul Operațional Sectorial de Transport este promovarea unui sistem de transport care să permită deplasarea rapidă, eficientă și în condiții de siguranță a persoanelor și bunurilor. Aceste politicile prioritare de investiții în sectorul transporturi sunt împărțite în patru axe principale:

- Axa 1: Modernizarea și dezvoltarea axelor prioritare TEN-T pentru asigurarea sustenabilității sistemului de transport integrat în rețelele de transport UE;
- Axa 2: Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii naționale de transport în afara Axelor prioritare TEN-T pentru asigurarea sustenabilității sistemului național de transport;
- Axa 3: Modernizarea materialului rulant de cale ferată dedicat călătorilor pentru rețelele de cale ferată națională și TEN-T;
- Axa 4: Modernizarea sectorului de transport pentru asigurarea unui grad ridicat de protecție a mediului, sănătate și siguranță a pasagerilor.

Prin poziționarea sa geografică, România se află într-o zonă la intersecția mai multor magistrale de transport, ce leagă nordul de sudul Europei, și vestul de estul acesteia, fapt reliefat din procentul de 70% din exporturile țării noastre care au ca destinație o zonă din Europa occidentală. Deși se află pe axa de intersecție a acestor conexiuni, România rămâne limitată ca volum de bunuri și călători din cauza infrastructurii rutiere subdezvoltate, aceasta fiind o barieră în fața dezvoltării și creșterii economice, fiind o condiție sine qua vanon pentru mulți investitori dea lungul timpului, țara noastră pierzând în favoarea altor țări multe oportunități.

Cu toate că atât la nivel declarativ cât și prin studii se recunoaște că până în prezent, România nu dispune de o autostradă care să lege România de vestul Europei, efectiv sunt doar bucăți de autostradă.

Prin prisma intensificării pe viitor a schimburilor comerciale cu țări ex-comunitare, țara noastră dorește să devină o punte de legătură pentru UE dat fiind și poziția geo-strategică.

Până la finalul anului 2030, conform obligațiilor României și prevederilor legislative europene, în România rețeaua rutieră TEN-T centrală va trebui finalizată la nivel de autostradă sau drum expres.

În acest sens, în prioritățile UE privind politica de transport se încadrează proiectul privind

realizarea legăturilor rapide între orașele din sudul României. Astfel, față de alte segmente ale rețelei TEN-T, segmentul Calafat – Craiova – Alexandria – București are prioritate în realizare.

Totodată, rețeaua de transport feroviar trebuie consolidată întrucât starea rețelei de căi ferate din România s-a degradat continuu, datorită finanțării deficitare după anul 1990, fapt ceea ce a condus la limitarea vitezei de circulație a trenurilor și implicit la o creștere îngrijorătoare a duratei de transport. Consecința finanțării situate cu mult sub nivelul necesităților a întreținerii, reparării și reînnoirii infrastructurii feroviare este degradarea progresivă a acesteia și apariția din ce în ce mai frecventă a defectărilor.

“Media pe rețea a vitezelor maxime permise reprezintă 70,7% din viteza maximă proiectată, iar media vitezelor comerciale realizate în traficul de călători reprezintă mai puțin de 45% din viteza proiectată a rețelei feroviare”, se arată în documentul intitulat “Strategia de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2019-2023”, elaborat de Ministerul Transporturilor.

Referitor la transportul maritim și cel fluvial pe căile navigabile interioare, România are un atu dat fiind accesul la Marea Neagră, dar și la faptul că o mare parte din fluviul Dunărea traversează țara noastră inclusiv gurile de vărsare.

Având în vedere costurile reduse și volumele mari de mărfuri care pot fi transportate, Dunărea este unul dintre cele mai avantajoase moduri de transport, reprezentând o alternativă eficientă la transportul rutier și feroviar. Beneficiind de o poziționare geografică avantajoasă, portul Constanța este situat la întretăierea rutelor a 2 coridoare de transport ale rețelei centrale transeuropene de transport (TEN – T core): Coridorul Orient/Est-mediteranean și Coridorul Rin- Dunăre. Totodată, portul Constanța este localizat la intersecția rutelor comerciale care leagă piețele statelor fără ieșire la mare din Europa Centrală și de Est cu regiunea Transcaucaz, Asia Centrală și Extremul Orient.

Desfășurarea navigației pe Dunăre nu se poate realiza pe toată perioada anului, datorită fluctuației mari a debitelor în decursul unui an, căile navigabile interioare sunt utilizate sub capacitate. Traficul containerizat de mărfuri reprezintă o oportunitate insuficient exploatată în prezent, datorită lipsei facilităților portuare, în prezent doar portul Constanța beneficiază de facilități intermodale care asigură interoperabilitatea între toate modurile de transport. În perspectiva dezvoltării ulterioare a piețelor de export pentru produse agricole și alte mărfuri vrac, Dunărea reprezintă o oportunitate importantă pentru a conecta portul Constanta la piețele europene și a reduce ponderea transportului rutier, poluator și consumator de resurse neregenerabile.

În ceea ce privește criteriile de prioritizare a proiectelor de infrastructură de drumuri, așa cum se arată în documentul intitulat “Strategia de dezvoltare teritorială a României, România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni”, pentru alocarea investițiilor la acest nivel sunt semnificative următoarele criterii:

- populația stabilă;
- densitatea populației;
- valoarea Indicelui de dezvoltare umană locală (IDUL);
- valoarea Indicelui sustenabilității financiare a bugetului local.

La nivel de sectorului 3 al Municipiului București, constatăm preocupări firești orientate spre îmbunătățirea infrastructurii de transport locale, conform Raportului anual privind starea economică, socială și de mediu a Sectorului 3 al Municipiului București.

Având în vedere:

- Cerințele Proiectului “Servicii electronice eficiente și simplificare administrativă prin platforme informatice inovative”, Cod SIPOCA/SMIS2014+: 694/129694
- Activitatea nr. 6 – Efectuarea planificării strategice și financiare la nivelul Primăriei Sectorului 3, subactivitatea 6.2 – Elaborarea și dezvoltarea unor criterii pentru prioritizarea investițiilor în următoarele sectoare: educație, sănătate, asistență socială, infrastructură (mediu și transport) pentru realizarea bugetului anului 2020 – 2021 din cadrul Proiectului anterior menționat,
- RAPORT ANUAL privind starea economică, socială și de mediu a Sectorului 3 al Municipiului București pe anul 2020
- Manual de Management al Investițiilor Publice, Servicii de consultanță pentru Consolidarea managementului investițiilor publice, Proiect cofinanțat din Fondul European pentru Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013, Octombrie 2015,
- Ghid pentru planificarea și fundamentarea procesului decizional din administrația publică locală;
- Strategia de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2019-2023;
- Strategia de transport intermodal în România 2020, aprobată prin Ordinul Ministrului transporturilor și infrastructurii nr. 457/2011 pentru aprobarea Strategiei de transport intermodal cu modificările și completările ulterioare;
- Strategia de dezvoltare teritorială a României, România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;
- Hotărârea nr. 363/2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 225/2014

Propunem următoarele criterii de prioritizare a investițiilor în sectorul de Infrastructură de transport:

Principii	Criterii de prioritizare a proiectelor noi de investiții în sectorul infrastructură-transport	Sub-criterii de prioritizare a obiectivelor de investiții aferente sectorului infrastructură-transport	DA	NU	Nu se aplică	Punctaj ¹⁹	
						Maxim	Acordată
I. Oportunitate	1.1. Obiectivele investiției sunt relevante pentru	1.1.1. Proiectul de investiții în sectorul infrastructură-				20 din care (10)	

¹⁹ Este selectat criteriul propus care este apreciat cu mențiunea „DA”. Ulterior procesului de selectare cu mențiunea „DA” va urma punctarea criteriului.

a investiției în contextul strategiilor sectoriale sau naționale	domeniul de activitate al instituției?	<i>transport propus și analizat se încadrează în strategiile și politicile sectoriale existente la nivel european, național, regional și local în domeniu?</i>					
		<i>1.1.2. Proiectul de investiții analizat, poate contribui la creșterea calității vieții cetățenilor S5 din punct de vedere al condițiilor de transport?</i>					
		1.2.1. Investiția contribuie la creșterea nivelului de dezvoltare al S5?				(10)	
	1.2. Investiția reprezintă o prioritate în contextul strategiei de dezvoltare locală?	1.2.2. Investiția vizează dezvoltarea, reabilitarea sau modernizarea infrastructurii de transport în cartierele S5 și îmbunătățirea standardelor de viață ale locuitorilor S5?					
		1.2.3. Investiția vizează zonele din S5 fără drum de acces la principalele căi rutiere locale, contribuind la dezvoltarea, eficientizarea și diversificarea rețelelor de transport care să interconecteze cartierele S5 și ale capitalei?					

II. Justificarea economică și socială	2.1. Investiția este justificată economic prin studiul de (pre)fezabilitate sau, după caz, de memoriul tehnico-economic, sau de nota de fundamentare?	1.2.4. Investiția vizează promovarea și dezvoltarea transportului multimodal în scopul eficientizării transportului și îmbunătățirii impactului acestuia asupra mediului și a siguranței traficului?					
		1.2.5. Investiția contribuie la crearea de noi rute de transport către zonele și cartierele sărace și mai puțin dezvoltate ale S5 sau vizează extinderea infrastructurii de transport către noile sau viitoarele zone rezidențiale din S5?					
		2.1.1. Proiectul de investiții aferent sectorului infrastructură-transport are întocmit un studiu de fezabilitate, un memoriu tehnico-economic sau o notă de fundamentare?				40 din care (20)	
		2.1.2. Obiectivele specifice ale proiectului de investiții aferent sectorului infrastructură-transport sunt corect enunțate și cuantificate?					
		2.1.3. Proiectul de investiții aferent sectorului infrastructură-					

		transport are estimate costurile și beneficiile?					
		2.2.1. Proiectul de investiții contribuie la crearea de noi locuri de muncă?			(10)		
		2.2.2. Proiectul de investiții contribuie la asigurarea mobilității sociale optime, a unui transport sigur și de calitate pentru cetățenii S5?					
		2.2.3. Proiectul de investiții vizează promovarea și crearea unei infrastructuri sigure pentru utilizatorii de biciclete în vederea reducerii poluării și creșterii calității vieții?					
		2.2.4. Proiectul de investiții vizează consolidarea infrastructurii de transport, asigurarea unor servicii de transport public sigure și realizarea de parcuri rezidențiale pentru toți de cetățenii din S5?					
		2.3.1. Proiectul de investiții are aviz de la autoritățile competente de mediu care să ateste faptul că impactul investiției se aliniază la prevederile legislației în			(10)		
2.2. Proiectul are justificare socială?							
2.3 Impactul de mediu al investiției corespunde legislației vigoare?							

		vigoare?					
		2.3.2. Proiectul are în vedere respectarea nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră, a emisiilor de CO2 prevăzute de legislația în vigoare, respectarea și aplicarea reglementărilor Euro 3 - 6, precum și a regulamentelor de inspecție tehnică, promovează și încurajează implementarea transporturilor alternative care au un impact mai redus asupra mediului?					
III.	3.1. Cerințele totale de finanțare ale proiectului respectă o estimare realistă a resurselor disponibile pentru sectorul infrastructură-transport?	3.1.1. Finanțarea proiectului de investiții pentru sectorul infrastructură-transport este inclusă în proiectul bugetului local al S5, conform priorităților comunității locale?				20 din care	
Sustenabilitatea financiară a investiției pentru sectorul infrastructură-transport		3.1.2. Solicitățile de finanțare pentru noile investiții în sectorul infrastructură-transport sunt corelate cu resursele disponibile, după ce sunt acoperite investițiile în curs de derulare?				(10)	

	3.1.3. Proiectul de investiții pentru sectorul infrastructură-transport vizează accesul egal al tuturor cetățenilor la serviciile de transport public și de parcare?					
	3.2.1. Proiectul de investiții prevede posibilitatea accesării de fonduri nerambursabile?				(5)	
3.2. Investiția este susținută din surse proprii sau necesită și cofinanțare?	3.2.2. Proiectul de investiții beneficiază de cofinanțare din fonduri europene pentru soluționarea unor probleme identificate în infrastructura de transport precum: acordarea de sprijin pentru transportul public categoriilor de cetățeni defavorizate, promovarea și stimularea transportului nemotorizat sau achiziționarea și utilizarea autobuzelor verzi?					
3.3. Există aranjamente credibile pentru a acoperi durabil costurile de operare și întreținere rezultate odată ce proiectul este finalizat?	3.3.1. Este evaluată implementarea proiectului, urmărindu-se respectarea costurilor estimate și termenul limită de finalizare?				(5)	
	3.3.2. Resursele umane și financiare sunt alocate atât					

		pentru realizarea proiectului de investiții, cât și pentru prestarea serviciilor planificate, ulterior finalizării proiectului?					
		3.3.3. Raportul întocmit la finalizarea proiectului de investiții va prezenta și informații cu privire la calitatea serviciilor oferite și așteptate de comunitatea locală?					
		3.3.4. Se vor evalua eficiența, eficacitatea și performanța proiectului de investiții în raport cu capacitatea ulterioară de a obține venituri care să acopere costurile de operare și întreținere?					
		3.3.5. După finalizarea investiției pot fi atrase resurse financiare astfel încât să se asigure buna funcționare și întreținerea investiției ?					
IV. Planul de implementare și performanță	4.1. Cât de bine s-a	4.1.1. S-a constatat existența unei documentații detaliate și au fost informați factorii decizionali responsabili de implementarea				20 din care (10)	
	făcut actuala pregătire proiectului/investiției?						

a în implementare		proiectului?					
		4.1.2. Proiectul a parcurs cu succes etapele de selectare și de bugetare și poate fi implementat în perioada planificată?					
		4.1.3. Proiectul răspunde nevoilor comunității, pe probleme de transport?					
	4.2 S-au definit indicatori corespunzători pentru progresul și performanța proiectului/investiției și au fost proiectate aranjamente adecvate pentru monitorizare și evaluare?	4.2.1. Sunt definiți indicatorii necesari pentru evaluarea performanței investiției?				(5)	
		4.2.2. Există un plan etapizat cu termene ferme pentru realizarea investiției?					
		4.2.3. Există metode și instrumente pentru evaluarea progresului investiției?					
	4.3 Există o structură de management de proiect identificată în instituție care răspunde de progresul implementării?	4.3.1. A fost nominalizat un manager/director de proiect care să asigure realizarea la timp a investiției și acesta are expertiză în acest domeniu?				(5)	
		4.3.2. Instituția responsabilă cu implementarea are capacitatea de a dezvolta și de a realiza obiectivele proiectului?					

		4.3.3. La finalizarea proiectului se va evalua performanța investiției și măsura în care investiția pentru sectorul infrastructură-transport a început să livreze serviciile așteptate de beneficiari?					
TOTAL PUNCTAJ							100

Propunere: Se consideră selectat criteriul propus care este apreciat „DA”; după selectare cu aprecierea „DA” urmează punctarea criteriului.

Concluzii

Sintetizând cele propuse anterior, propunem următoare schemă de lucru prezentată în figura 1, care în opinia noastră este utilă în facilitarea criteriilor de prioritizare.

Etapele acestei scheme sunt:

- analiza proiectelor de investiții sub aspectul încadrării în principiile P1- P4;
- încadrarea în criteriile de prioritizare a proiectelor noi 1.1 - 4.3,
- analiza criteriilor propuse de echipa de experți – punctarea acestora prin calificativul „DA”/ „NU”/ „Nu se aplică”;
- selecția criteriilor apreciate „DA”;
- punctarea criteriilor selectate conform justificării punctajelor, din lege;
- stabilirea punctajelor aferente fiecărui criteriu de prioritizare a proiectelor noi/principiu;
- ierarhizarea proiectelor și stabilirea proiectelor câștigătoare.

Criteriile propuse de echipa de experți au ca scop în opinia autorilor eficientizarea procesului de prioritizare pentru fiecare domeniu, în particular.

- Etapa 1: Încadrarea în P1 - P4
- Etapa 2: Încadrarea în Criteriile de prioritizare a proiectelor noi 1.1 - 4.3
- Etapa 3: Selecția criteriilor apreciate „DA”
- Etapa 4: Punctarea criteriilor selectate conform justificării punctajelor
- Etapa 5: Stabilirea punctajelor aferente fiecărui principiu
- Etapa 6: Ierarhizarea proiectelor și stabilirea proiectelor câștigătoare.

Bibliografie:

1. Analiza de situație TBC 2017;
2. Ghidul pentru planificarea și fundamentarea procesului decizional din administrația publică locală;
3. Ghidurile pentru elaborarea strategiilor de adaptare la schimbările climatice - CE, 2013;
4. Hotărârea nr. 363/2018 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 225/2014;
5. Legea educației naționale (Legea nr. 1/2011), cu modificările și completările ulterioare;
6. Manualul de Management al Investițiilor Publice, Servicii de consultanță pentru Consolidarea managementului investițiilor publice, Proiect cofinanțat din Fondul European pentru Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013, Octombrie 2015;
7. OECD/European Observatory on Health Systems and Policies (2017), Romania: Profilul Sănătății în 2017, State of Health în the EU, OECD Publishing, Paris/European Observatory on Health Systems and Policies, Brussels;
8. România: Profilul de țară din 2019 în ceea ce privește sănătatea, State of Health în the EU, OCDE/European Observatory on Health Systems and Policies (2019), OECD Publishing, Paris/European Observatory on Health Systems and Policies, Bruxelles;
9. Strategia de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2019-2023;
10. Strategia de dezvoltare teritorială a României, România policentrică 2035, coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;
11. Strategia de dezvoltare teritorială a României, România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;
12. Strategia de transport intermodal în România 2020, aprobată prin Ordinul Ministrului transporturilor și infrastructurii nr. 457/2011 pentru aprobarea Strategiei de transport intermodal cu modificările și completările ulterioare;
13. Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD pentru perioada 2014-2020);
14. Strategia Națională de Sănătate 2014-2020, <http://www.ms.ro/strategia-nationala-de-sanatate-2014-2020>;
15. Strategia pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018 – 2023;
16. Ziua europeană împotriva obezității, Analiza de situație, europeanobesityday.eu;
17. Zsuzsanna JAKAB și Agis D. TSOUROS, Sănătatea 2020 – Sănătate și Dezvoltare în Europa de Azi, Management în sănătate, XVIII/2/2014; pp. 1-6.
18. European Commission, Bruxelles, 27.2.2019 SWD(2019) 1022 final, Raportul de țară din 2019 privind România, inclusiv un bilanț aprofundat referitor la prevenirea și

corectarea dezechilibrelor economice, care însoțește documentul COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL EUROPEAN, CONSILIU, BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ ȘI EUROGRUP, Semestrul european 2019: evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește reformele structurale, prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice, precum și rezultatele bilanțurilor aprofundate efectuate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 117-6/2011M, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-country-report-romania_ro.pdf;

19. <https://www.mlpda.ro/pages/proiectcoordonare>;
20. Ghidul de Investiții pe Infrastructura de Apă-Canal <https://www.mlpda.ro/pages/proiectcoordonare>;
21. Ghidul de Investiții pe Drumuri Comunale și Infrastructură Socială, <https://www.mlpda.ro/pages/proiectcoordonare>
22. Rapoarte Banca Mondială, <https://www.mlpda.ro/pages/proiectcoordonare>;
23. Raport privind identificarea unor modele de selecție pentru POR 2014-2020, Inițiativă locală-dezvoltare regională, World Bank Document, <http://documents1.worldbank.org/curated/en/386661468298468126/pdf/850090v10WP0RO0Full0Report0ROMANIAN.pdf>;
24. Guvernul României, Strategia pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018 – 2023,
25. <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategie%20SMIE%2023.04.2018.pdf>;
26. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88 din 18 septembrie 2013 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare pentru îndeplinirea unor angajamente convenite cu organismele internaționale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 593 din 20 septembrie 2013, https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/OUG_88_2013.pdf;
27. Norme metodologice din 26 martie 2014 privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin HOTĂRÂREA nr. 225 din 26 martie 2014, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 249 din 7 aprilie 2014, <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/201150>;
28. Guvernul României, Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2019 – 2021, http://www.cdep.ro/pdfs/buget/2019/strategie/SFB_2019-2021.pdf;
29. OMCI nr. 364 din 05.04.2018, pentru aprobarea 2018 Metodologia de analiză, evaluare și ierarhizare a solicitărilor de fonduri alocate de la bugetul de stat pentru investiții, în anul 2018, http://www.research.gov.ro/uploads/investitii-infrastructuri-cdi/2019/ordin-mci-364_05-04-2018-anexa-ordin-metodologie-investitii.pdf;
30. Anexă la OMCI nr. 364 din 05.04.2018 Metodologia de analiză, evaluare și ierarhizare a solicitărilor de fonduri alocate de la bugetul de stat pentru investiții, în anul 2018, http://www.research.gov.ro/uploads/investitii-infrastructuri-cdi/2019/ordin-mci-364_05-04-2018-anexa-ordin-metodologie-investitii.pdf;
31. OECD, Effective public investment across levels of government,
32. <https://www.oecd.org/effective-public-investment-toolkit/Effective-Public-Investment-Brochure.pdf>;
33. Investment in the EU Member States, An Analysis of Drivers and Barriers, , oct 2017, European Commission, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/ip062_en.pdf;
- Introducere în politica de coeziune a UE 2014-2020, iunie 2014,
34. https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_ro.pdf;

35. Guvernul României, Strategia pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018 – 2023, [https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategie%20SMIE%2023.04.2018.pdf](https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategie%20SMIE%202023.04.2018.pdf);
36. Legea educației naționale (Legea nr. 1/2011), cu modificările și completările ulterioare
37. OG nr. 25/2001, respectiv Programul național de construcții de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
38. Cerințele pentru reabilitarea clădirilor istorice;
39. HG nr. 1955 (din 18 octombrie 1995) pentru aprobarea Normelor de igienă privind unitățile pentru ocrotirea, educarea și instruirea copiilor și tinerilor, cu modificările și completările ulterioare;
40. HG nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare de funcționare provizorie a unităților de învățământ preuniversitar, precum și a Standardelor de acreditare și de evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare;
41. HG nr. 136/2016 privind aprobarea normelor metodologice pentru determinarea costului standard per elev/ preșcolar și stabilirea finanțării de bază pentru unitățile de învățământ preșcolar de stat, cu modificările și completările ulterioare;
42. HG nr. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;
43. Strategia Națională pentru Competitivitate;
44. Strategia Națională pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare;
45. Strategia Națională pentru Promovarea Incluziunii Sociale și Combaterea Sărăciei;
46. Strategia de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome;
47. Strategia Națională pentru Dezvoltare Teritorială;
48. Lista obiectivelor de investiții a PS3, Anexa 11/7 la HCL S3 nr.23/10.02.2020;
49. Ministerul Sănătății, Document sinteza privind politicile și programele bugetare pe termen mediu ale ordonatorilor principali de credite pentru anul 2019 și perspectiva 2020-2022, Anexa nr.3/26
50. Institutul Național de Statistică, Direcția Regională de Statistică a Municipiului București, Documentar statistic aferent sectorul 3, elaborat în anul 2020, <https://bucuresti.insse.ro/>;
51. European Commission, OECD, State of Health in the EU, România - Profilul de țară din 2019 în ceea ce privește sănătatea, 2019.

